ΝΑ ΑΝΑΔΕΙΞΟΥΜΕ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΟΡΘΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΙΔΕΕΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμ. Φύλλου 265
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2025
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Η αναρχία είναι ελευθερία στην αλληλεγγύη. Μόνο μέσω της εναρμόνισης των ενδιαφερόντων, μέσω της εθελοντικής συνεργασίας, μέσω της αγάπης, του σεβασμού και της αμοιβαίας ανοχής, μέσω της πειθούς, του παραδείγματος και μέσω της μετάδοσης της καλοσύνης, μπορεί και πρέπει να θριαμβεύσει. ΕΡΡΙΚΟ ΜΑΛΑΤΕΣΤΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ... ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

Στις γνωστές πρόσφατες δηλώσεις του, ο υπουργός Άμυνας Νίκος Δένδιας, κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου «*Athens Security Forum 2025*», μεταξύ άλλων έκανε λόγο για την άμεση ανάγκη για μια «*αλλαγή κουλτούρας των ευρωπαϊκών κοινωνιών*» εξηγώντας ότι, «***Σήμερα η Ευρώπη δεν αντέχει να δει φέρετρα με σημαία πάνω, ούτε καν με την ευρωπαϊκή σημαία. Οι ΗΠΑ είναι εθισμένες σε αυτό το θέαμα. Πρέπει λοιπόν να κάνουμε μια σοβαρή και ειλικρινή συζήτηση στο πλαίσιο της Ευρώπης, μέχρι πού είμαστε διατεθειμένοι να φτάσουμε***». Σημειωτέον, ότι το συγκεκριμένο συνέδριο διοργάνωσαν το Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων (ΙΔΙΣ) και το Πρόγραμμα Κινεζικών Σπουδών του ΙΔΙΣ, υπό την αιγίδα του υπουργείου Εξωτερικών, με «θεσμικούς εταίρους» διάφορα «ευαγή ιδρύματα», το ΝΑΤΟ, τα Ιδρύματα Konrad Adenauer και Hanns Seidel (Γερμανία), το Κέντρο Martens (Βρυξέλλες), το Ινστιτούτο Harriman - Πανεπιστήμιο Columbia (ΗΠΑ), το RUSI (Αγγλία), το PRIO (Νορβηγία), το Eco Energy Financial & Strategic Consulting (Ισραήλ).

Στην ίδια ακριβώς κατεύθυνση και ο υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Γεραπετρίτης υποστήριξε πως: «*Πλέον η σκληρή ισχύς έχει την πρωτοκαθεδρία. Όλες οι χώρες εξοπλίζονται για να δημιουργήσουν μια δύναμη αποτροπής, η οποία θα έχει και χαρακτήρα προβολής ισχύος στη γειτονιά. Η αμυντική βιομηχανία καθίσταται όχημα άσκησης διπλωματίας*». Οι δηλώσεις του Δένδια μάς θύμισαν όσα είχε αναφέρει σε ανύποπτο χρόνο ήδη από το 2019 ο τότε υπουργός Άμυνας Ν. Παναγιωτόπουλος, όταν με πολεμικό ύφος δήλωνε ενώπιον του διοικητή των χερσαίων δυνάμεων των ΗΠΑ στην Ευρώπη, ότι: «***Πολεμήσαμε στο πλάι των ΗΠΑ, οι άνδρες μας μάτωσαν δίπλα σε Αμερικανούς στρατιώτες […] και αυτό θα γίνει επίσης και στο μέλλον***»!

Οι δηλώσεις Δένδια είναι πλήρως εναρμονισμένες με τις δηλώσεις του επικεφαλής του Γενικού Επιτελείου των γαλλικών ένοπλων δυνάμεων στρατηγού Φ. Μαντό, που μιλώντας σε συνέδριο δημάρχων ανέφερε, ότι εάν η Γαλλία «***δεν είναι έτοιμη να αποδεχτεί να χάσει τα παιδιά της, να υποφέρει οικονομικά επειδή θα δοθούν προτεραιότητες στην αμυντική παραγωγή, τότε βρισκόμαστε σε κίνδυνο***».

Όσο για τον Γερμανό υπουργό Άμυνας, Μπ. Πιστόριους, αυτός υποστήριξε ότι «**μια ρωσική επίθεση στην Ευρώπη θα μπορούσε να συμβεί ήδη από το 2028**» και ότι, όπως εκτιμούν ορισμένοι στρατιωτικοί ιστορικοί, «***το φετινό καλοκαίρι μπορεί να ήταν το τελευταίο ειρηνικό στην Ευρώπη***», ενώ και ο πρόεδρος της Airbus P. Όμπερμαν προτρέπει τα ευρωπαϊκά κράτη να αποκτήσουν τακτικά πυρηνικά όπλα για να αντιπαρατεθούν στην ισχύ των ρωσικών πυραύλων Iskander.

80 χρόνια από την επίσημη λήξη της Δεύτερης Μεγάλης Ανθρωποσφαγής, τα πυρηνικά όπλα όχι μόνο βγαίνουν ξανά στο προσκήνιο, αλλά η ενδεχόμενη χρήση τους συζητείται, πλέον, ανοιχτά, ενώ τα σύνορα της ευρωπαϊκού χώρου αλλάζουν κατά την διάρκεια ενός πολέμου κατά τον οποίο το ρωσικό κράτος, όντας πυρηνική δύναμη, θέτει το ζήτημα της έκβασής του ως «υπαρξιακό ζήτημα». Όσο για τις ευρωπαϊκές κοινωνίες, καλούνται να θυμηθούν, ότι έχουν «χρέος» να δεχθούν υπάκουα «θυσίες», καθώς η μακρά «ειρηνική» περίοδος αποτελεί παρελθόν. Ξεχνούν μάλλον οι πολεμοχαρείς ευρωπαίοι αξιωματούχοι τα λόγια του Μακιαβέλλι που προειδοποιούσε, ότι ***ένας πόλεμος αρχίζει όταν θέλεις, όμως δεν τελειώνει όταν θέλεις***.

Νοέμβριος 2025

ΑΓΡΟΤΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΙΣ

Η Παγκόσμια Κυριαρχία, έχει θέσει την Αγροτοδιατροφική παράμετρο της επιβιωτικής ανάγκης των ανθρώπινων κοινωνιών, ως «αιχμή του δόρατος» στην υπηρεσία του απόλυτου ελέγχου και της καθολικής εξουσιαστικής οργάνωσης αυτών, μέσα σε μια «αποφυσικοποιημένη» καθημερινότητα και καθημαγμένη πραγματικότητα, όπου η τροφή και το νερό από κοινωνικά αγαθά έχουν μέσω της εμπορευματοποιήσης και της εκμεταλλευτικής διαδικασίας παραγωγής και προσφοράς τους, μετατραπεί σε μεταπρατικά αγαθά της σκληρής χρηματιστηριακής μετακαπιταλιστικής οικονομίας.

Η μεγάλη λεηλασία και το ξερίζωμα…

Η συστηματική λεηλασία της Φύσης, που συντελείται από την προβιομηχανική εποχή της συσσώρευσης και γιγαντώνεται στην μεταβιομηχανική εποχή, με την Αστικοποίηση, την εκβιομηχάνιση της πρωτογενούς παραγωγής και την καθολική ψηφιοποίηση της ανθρώπινης καθημερινότητας σήμερα, οδήγησαν το μεγαλύτερο μέρος των κοινωνιών της Υπαίθρου, σε μια «εσωτερική εξορία» στα νέα ή και παλαιότερα «αστικά κέντρα» (μοντέρνες φυλακές), ή ακόμα και σε μεγαλύτερη κλίμακα στον αναπτυσσόμενο κόσμο σε τεράστια μεταναστευτικά ρεύματα, μετατρέποντας τις κοινωνίες αυτές σε «ανθρώπινα παλινδρομούντα ρεύματα».

Η Κυριαρχία συστηματικά και έντεχνα αφαίρεσε την τοπικότητα και εξαφάνισε την παράδοση και την συλλογική μνήμη των κοινωνιών της Υπαίθρου, που είχαν τον ρόλο του θεματοφύλακα, επί αιώνες ή και χιλιετηρίδες διατηρώντας την μνήμη του «παλαιού φυσικοποιημένου κόσμου κα αναπτύσσοντας ισχυρές «ρίζες» («ριζικές κοινωνίες», ιθαγενικός κόσμος), ως ανάχωμα σε κάθε έξωθεν επιβολή κυριαρχίας, εξισορροπούμενες και εναρμονιζόμενες με τον Φυσικό τους κόσμο.

Η μετανεωτερική εποχή των επικυρίαρχων του πλανήτη, αποφυσικοποιώντας τις ανθρώπινες κοινωνίες, κατάφερε να δημιουργήσει «νεκρή γη» και να αποκαλύψει το δυστοπικό μέλλον των απόλυτα ανελεύθερων επιβιωτικών κοινωνικών μοντέλων, της βιοτεχνολογικής διατροφής και της ολοκληρωτικής εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, εργαλειοποιώντας την «σπάνη» και της επελαύνουσα «κλιματική κρίση», απότοκα της ακραίας μετατεχνολογικής ανάπτυξης.

Η απώλεια της Αυτάρκειας και της διατροφικής και ενεργειακής Αυτονομίας των κοινωνιών της Υπαίθρου, συνοδεύτηκε και με την «αφαίρεση όλων εκείνων των χειραφετικών διαδικασιών τους, που αποτελούσαν τον κορμό της αυτοργάνωσης και αυτοθέσμισης σε πολλαπλά επίπεδα των αγροτοδασικών ανθρώπινων οικοσυστημάτων, εχέγγυα της σταθερότητας πολλές φορές και κυτταρική μνήμη, από τις απαρχές της σύστασης της έννοιας του «συλλογικού», μεταβάλλοντας ριζικά όχι μόνον τις ανθρώπινες σχέσεις, αλλά και την βαθύτερη σύνδεση του Ανθρώπου με την Φύση, αποκόβοντας σημειολογικά την ανθρώπινη ύπαρξη, ως γέφυρα μεταξύ ουρανού και γης (παράγοντας διάσταση μεταξύ πνευματικού και υλικού κόσμου).

Απότοκο της τεράστιων αυτών κατά κανόνα βίαιων κοινωνικών μετασχηματισμών και αλλαγών στις αγροτικές κοινωνίες, είναι σήμερα η συντριπτική Κυριαρχία του Κράτους ή των κρατικοεπιχειρηματικών συνοργανώσεων συμφερόντων, που θέτοντας ως ρυθμιστικές και επιβάλλουσες τις νομοτεχνικές τους επιβολές, έθεσαν υπό «κηδεμονία» την όποια έως και σήμερα αυτεξούσια έκφραση της Φυσικής ζωής, μετατρέποντας την σε άγονη προσπάθεια ή ρομαντική ανάμνηση.

Τα εργαλεία της Αποικιοποίησης της Υπαίθρου…

Οι πυλώνες της Αγροτοδιατροφικής Κυριαρχίας του σήμερα, είναι η Χημική και Βιομηχανική γεωργία (εκμηχανισμένη γεωργία), η Βιοτεχνολογική ανάπτυξη στον τομέα της διατροφής και της Υγείας, η Ψηφιοποίηση της ανθρώπινης καθημερινότητας και της όποιας πρωτογενούς παραγωγικής διαδικασίας και τα νομοθετικά κανονιστικά και ρυθμιστικά πλαίσια, που είτε παράγονται και εφαρμόζονται εθνικά (εθνική γεωργική πολιτική) ή παράγονται και εφαρμόζονται από υπερεθνικά όργανα (ΕΕ, Κοινοτική Αγροτική Πολιτική…), είτε παγκόσμια (ΠΟΕ, ΠΟΥ, Χρηματιστήρια και Οικονομικοί Οργανισμοί…). Οι τελευταίοι αυτοί πυλώνες, οι θεσμικοί μηχανισμοί, είναι αυτοί που στηρίζουν την αποκαλούμενη «Ανάπτυξη», κτίζοντας τα διατροφικά και επιβιωτικά μοντέλα, που με την σειρά τους ορίζουν τα γεωργικά μοντέλα (αγροκτηνοτροφικά και αγροδασικά), που έχουν ως βάση τις αποφυσικοποιημένες και ολοκληρωτικά καθυποταγμένες Ανθρώπινες κοινωνίες και στόχο την μεγιστοποίηση των κερδών του νεοκαπιταλιστικού κόσμου της παγκόσμιας Κυριαρχίας.

Η Χημική Γεωργία, από τις απαρχές του προηγούμενου αιώνα, αναπτύχθηκε ραγδαία, παράλληλα με την εκβιομηχάνισή της, αλλάζοντας δραματικά την εικόνα της ζωής της Υπαίθρου αλλά και παράγοντας σε εξαιρετικά σύντομο χρόνο, ανεπίστρεπτες αλλοιώσεις της παραδοσιακής Γεωργικής ζωής, της κοινωνικής σύστασης, της λειτουργείας και της ύπαρξης των Φυσικών μας Οικοσυστημάτων και μεταβάλλοντας τις εξισορροπητικές «φυσικές διαδικασίες» που διατηρούσαν την κλιματική σταθερότητα και την «βιοασφάλεια» σε μεγάλο βαθμό, τόσο σε τοπικό όσο και σε πλανητικό επίπεδο (οικολογική ισορροπία και εναρμονισμένη σύνδεση των φυσικών οικοσυστημάτων).

Η επιστήμη της Χημείας έδωσε την δυνατότητα να αναπτυχθεί ο κλάδος της Χημικής Γεωργίας σε βαθμό, που ακόμα και η σύνδεση αυτής στους δυο Παγκόσμιους πολέμους και η εμπλοκή και η συμμετοχή της, στα μαζικά εγκλήματα των πολεμικής βιομηχανίας και των στρατοκρατικών μηχανισμών, δεν απέτρεψε από την διάδοση των γεωργοχημικών προϊόντων και των εταιρειών τους από την ρα-

συνέχεια στη σελ. 4

Πολυτεχνείο 2025: Το «εξαιρετικό γεγονός», οι «χρήσιμοι ηλίθιοι» και οι κρατικές μεθοδεύσεις

> *«Σαν έρθει η ώρα της πορείας,*
> *πολλοί δεν ξέρουν πως επικεφαλής*
> *βαδίζει ο εχθρός τους.*
> *Η φωνή που διαταγές τους δίνει,*
> *είναι του εχθρού τους η φωνή.*
> *Και εκείνος που για τον εχθρό μιλάει,*
> *είναι ο ίδιος τους ο εχθρός».*
>
> Μπέρτολτ Μπρεχτ

Είναι πέραν κάθε αμφιβολίας γνωστό, ότι η εξασφάλιση της πολιτικής και κοινωνικής νομιμοποίησης για την επιβολή «έκτακτων» μέτρων απαιτεί την εκμετάλλευση και ενίοτε την κατασκευή εκ μέρους του κράτους και των μηχανισμών του ενός «***εξαιρετικού γεγονότος***», το οποίο θα επιταχύνει την υλοποίηση των κρατικών σχεδιασμών. Η διαρκής παρουσίαση της «ανομίας», της «αταξίας», της «παραβατικότητας» ως «κινδύνων» για το κοινωνικό σύνολο και η «συνήθης» κρατική καταστολή, δεν επαρκούν ούτε σηματοδοτούν από μόνες τους την δικαιολογία για το επόμενο «***κρίσιμο βήμα***», δηλαδή την επιβολή εξαιρετικών μέτρων.

Μ' άλλα λόγια, η κρατική μέριμνα σ' αυτές τις περιπτώσεις αφορά «***εξαιρετικές ρυθμίσεις***», την βίαιη και άμεση «***μετάβαση***» σ' ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο, και όχι απλά την επιβολή μέτρων προστασίας του υφιστάμενου, λόγω του «***διαρκούς εξαιρετικού κινδύνου***». Στο ρωμαϊκό imperium το ***senatus consultum ultimum*** (Τελική Πράξη της Συγκλήτου) αφορούσε το ύψιστο δόγμα της Συγκλήτου, όρος για αυτό που στην πραγματικότητα ήταν η κήρυξη έκτακτης ανάγκης. Το διάταγμα αυτό προέτρεπε τους δικαστές, συνήθως τον ύπατο ή τους ύπατους, να λάβουν μέτρα για την υπεράσπιση της respublica και να φροντίσουν να μην υπάρξει βλάβη, ενώ ερμηνευόταν ως εξουσιοδότηση προς τους δικαστές να εφαρμόζουν φυσική καταστολή κατά απροσδιόριστων εχθρών του κράτους χωρίς να δεσμεύονται από «αυστηρή» νομιμότητα.

Το «***εξαιρετικό γεγονός***», λοιπόν, έρχεται, ακριβώς, να συνδράμει καταλυτικά σ' αυτή την κατεύθυνση, επιταχύνοντας τις «***εξελίξεις***», αποσπώντας την νομιμοποίηση για τον αποκλεισμό εκείνων των κοινωνικών ομάδων, εκείνων των τμημάτων του πληθυσμού, εκείνων των απόψεων και πρακτικών, που το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο στοχεύει λόγω της «***επείγουσας κατάστασης***», που προέκυψε τάχα απρόσμενα λόγω «***ακραίου κινδύνου***». Είναι εύκολα κατανοητοί οι λόγοι για τους οποίους το κράτος και οι επίσημοι μηχανισμοί του φροντίζουν να εμφανίζονται κατόπιν «εορτής», δήθεν αμέτοχοι, όταν στην πραγματικότητα οι ίδιοι επιλέγουν την κατασκευή ενός «*εξαιρετικού γεγονότος*», ενθαρρύνοντας μηχανισμούς, φανατικούς ή εν γένει χρήσιμους ηλίθιους να κινηθούν σ' αυτή την κατεύθυνση.

Το μοτίβο πράγματι είναι μονότονο και δίχως κάποια φαντασία.

Κρατικοί αξιωματούχοι, εκπρόσωποι των θεσμών, του νόμου και της τάξης παρουσιάζονται έκπληκτοι και απροετοίμαστοι, ενώ στην πραγματικότητα, όχι μόνον γνώριζαν, αλλά συντόνιζαν, οργάνωναν και κατεύθυναν τις κινήσεις των «πιονιών», σύμφωνα με το γενικότερο κεντρικό σχεδιασμό. Ενώ δηλαδή πρόκειται για μια καλά προετοιμασμένη κατασκευή, αντίθετα προβάλλεται ως *έκτακτη κατάσταση*, η οποία επιβάλλει φυσικά «*επείγουσες ρυθμίσεις*». Σημειωτέον, ότι όταν οι αρμόδιοι κρατικοί αξιωματούχοι κηρύξουν την έκτακτη ανάγκη και προχωρήσουν στην διάκριση εχθρών και φίλων, εισερχόμαστε σε μία αλληλουχία γεγονότων, η οποία κινείται με μεγάλες ταχύτητες.

Μπορούμε εύκολα να δούμε στην πράξη ορισμένα από τα παραπάνω στις απαγορεύσεις που επιβλήθηκαν τον καιρό της «πανδημίας», όταν με απόφαση του υπουργείου δημόσιας τάξης απαγορεύτηκαν για πρώτη φορά από το 1974 όλες οι δημόσιες συναθροίσεις άνω των τριών ατόμων σε όλη την ελλαδική επικράτεια από τις 6 το πρωί της 15ης Νοέμβρη μέχρι τις 9 το βράδυ της 18ης Νοέμβρη και αφορούσαν επετειακές εκδηλώσεις, συγκεντρώσεις και πορείες μ' αφορμή για το Πολυτεχνείο 1973. Η ευκαιρία πράγματι ήταν τεράστια. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός, ότι μέχρι τότε δεν είχε απασχολήσει το *Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου* (ΕΔΔΑ) η περίπτωση γενικής απαγόρευσης συναθροίσεων από κάποιο κράτος, δηλαδή πλήρους αναστολής του δικαιώματος στη συνάθροιση, γεγονός που φανερώνει τα νέα «δεδομένα» που επέβαλλε η κρατική διαχείριση της πανδημίας.

Παρ' ότι έχουμε τοποθετηθεί επανειλημμένως σ' αυτά τα ζητήματα και με κάθε αφορμή, αναγκαζόμαστε να επανέλθουμε λόγω των γνωστών γεγονότων, που έλαβαν χώρα το πρωί της 15ης Νοεμβρίου στο χώρο του Πολυτεχνείου κατά την έναρξη του τριήμερου για τα 52 χρόνια από την ***Μεγάλη Εξέγερση του Νοέμβρη του 1973***. Συγκεκριμένα πρόκειται για την οργανωμένη, συντεταγμένη, προσχεδιασμένη και απρόκλητη δολοφονική επίθεση της κομμουνιστικής οργάνωσης ΑΡΑΣ κατά ομάδας ατόμων (με την οποία ισχυρίστηκαν ότι είχαν «προηγούμενα») λίγο πριν καταλάβει το χώρο του Μηχανουργείου.

Η μανία των επαναλαμβανόμενων χτυπημάτων ιδίως στο κεφάλι, εκ μέρους των κρανοφόρων της ΑΡΑΣ, που έφεραν κόκκινα περιβραχιόνια και αυτοκόλλητα ταμπελάκια στην πλάτη με την αναγραφή «**ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ**», σε άοπλους ανθρώπους σε αίθουσα της Διοίκησης στο κτίριο ΜΑΧ και ενώπιον υπαλλήλων χωρίς δυνατότητα διαφυγής, ήταν τέτοια, που μόνο λόγω τύχης κατά γενική ομολογία, δεν επήλθε τελικά θανατηφόρος τραυματισμός, ενώ είναι ενδεικτικό ότι τα θύματα της επίθεσης απειλήθηκαν ακόμα και με εκπαραθύρωση, παρ' ότι ορισμένοι εξ αυτών βρίσκονταν σε ημιλιπόθυμη κατάσταση εξ αιτίας των χτυπημάτων.

Σε ψήφισμα που εξέδωσε η Πρυτανεία του ΕΜΠ, για τα γεγονότα, αναφέρονται τα εξής:

«*Κατά τη διάρκεια του εφετινού εορτασμού της επετείου της ηρωικής εξέγερσης του Νοεμβρίου του 1973 ενάντια στο δικτατορικό καθεστώς, βιώσαμε για μια ακόμα φορά απαράδεκτες καταστάσεις λόγω της εγκληματικής δράσης ανεξέλεγκτων ομάδων, οι οποίες θεωρούν ότι έχουν δικαίωμα να νέμονται τους χώρους του Ιστορικού Συγκροτήματος του ΕΜΠ στην Πατησίων και να τους χρησιμοποιούν ως αρένα επίλυσης παραταξιακών διαφορών και ξεκαθαρίσματος λογαριασμών εφαρμόζοντας πρακτικές μαφίας. Τα αποκρουστικά αυτά συμβάντα είχαν ως αποτέλεσμα* ***σοβαρούς τραυματισμούς μεταξύ των συγκρουόμενων****, εκτεταμένες καταστροφές στους χώρους του Ιστορικού Συγκροτήματος, ενώ κινδύνευσαν σοβαρά υπάλληλοι του ΕΜΠ οι οποίοι γονατιστοί και εγκλωβισμένοι και σε συνθήκες ασφυξίας προσπαθούσαν να αποφύγουν τα αλλεπάλληλα και τυφλά χτυπήματα τα οποία η μία ομάδα κατάφερνε εναντίον της άλλης. Δυστυχώς, δεν είναι η πρώτη φορά που τέτοιου είδους αίσχη συμβαίνουν στις εγκαταστάσεις του ΕΜΠ και δεν περιορίζονται μόνο κατά τον εορτασμό της 17 Νοέμβρη. Οι ενέργειες αυτές, δεν έχουν καμία σχέση με την ιστορική επέτειο της εξέγερσης και με όσα το Πολυτεχνείο πρεσβεύει διαχρονικά. Το Συμβούλιο Διοίκησης του ΕΜΠ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και των νόμων της Ελληνικής Δημοκρατίας, θα πράξει ό,τι απαιτείται για την προστασία των μελών της κοινότητας του ΕΜΠ, όλων όσων επιθυμούν να συμμετέχουν στον εορτασμό αλλά και των εγκαταστάσεων του Ιδρύματος.* ***Με βάση τα ανωτέρω αποφασίζεται η αναθεώρηση του πλαισίου εορτασμού της εξέγερσης του Πολυτεχνείου, αρχής γενομένης από τον Νοέμβριο 2026****, πάντα με σεβασμό στο μήνυμα και στο συμβολισμό της επετείου, με τρόπο που να μην προσβάλλεται η μνήμη των τιμωμένων και ταυτόχρονα να προστατεύεται η περιουσία και η εικόνα του ΕΜΠ*».

Η ανακοίνωση αποτελεί μνημείο θράσους, υποκρισίας και ψεύδους, παρ' όλα αυτά δεν κρύβεται η ικανοποίηση, ότι ο στόχος εν μέρει επιτεύχθηκε. Και εμείς νομίζαμε ότι η Πρυτανεία θα ζητούσε να κηρυχθεί η ΑΡΑΣ «εγκληματική οργάνωση» και ότι το επόμενο λεπτό το υπουργείο δημόσιας τάξης θα καλούσε τους διοικητικούς υπαλλήλους να καταθέσουν για την δολοφονική επίθεση των μελών της, καθώς και τους γνωστούς επικεφαλής, οι οποίοι συντόνιζαν, συμμετείχαν και οργάνωσαν αυτά που η ίδια η ανακοίνωση περιγράφει. Φυσικά αστειευόμαστε, δεν θα μπορούσε το κράτος να διώκει τον εαυτό τους και τους μηχανισμούς του. Αντίθετα απαγγέλθηκαν κατηγορίες στους σοβαρότερα τραυματισμένους οι οποίοι, μάλιστα, αρχικά κρατήθηκαν σε κακή κατάσταση στην ΓΑΔΑ!!!

Είναι γεγονός, πως η Πρυτανεία του ΕΜΠ προχωράει με ταχείς ρυθμούς στην υλοποίηση των κρατικών σχεδιασμών όσον αφορά την λεγόμενη αναδιάρθρωση γενικότερα της λειτουργίας του. Καταστολή καταλήψεων που πραγματοποιούνται ακόμη και με απόφαση φοιτητικών συλλόγων, πειθαρχικά με την απειλή της διαγραφής για την αναγραφή ενός απλού συνθήματος, αστυνομική παρουσία εντός του campus τόσο στην Πολυτεχνειούπολη του Ζωγράφου, όσο στο ΑΠΘ, σφράγιση στεκιών, συχνά λοκ άουτ κ.ά.. Την ίδια στιγμή λαμβάνουν χώρα συνεργασίες και συμπράξεις, όπως αυτή του ΕΜΠ με την πολεμική εταιρία Intracom Defense. Ο ίδιος ο πρύτανης Χατζηγεωργίου έχει άριστες σχέσεις με το Πανεπιστήμιο του Τελ Αβίβ, όπου και τυγχάνει υπεύθυνος ερευνητικού εργαστηρίου.

Πρόκειται για ένα πανεπιστήμιο πολύ γνωστό για την «*προηγμένη καινοτομία*» του σε συστήματα παρακολούθησης, μη επανδρωμένων αεροσκάφων, βαλλιστικών πυραύλων κλπ. Δεν είναι τυχαίο ότι ο συγκεκριμένος πρύτανης δουλεύει εντατικά το τελευταίο διάστημα, έχοντας ξοδέψει πάνω από 50.000 ευρώ σε ταξίδια, όπως στο Μόντε Νέγκρο και στο Τελ Αβίβ, για να παραστεί σε συνέδρια ερευνητικής καινοτομίας. Τα παραπάνω, βέβαια, εξηγούν σ' ένα βαθμό και την καταδίκη φοιτητή με 14 μήνες φυλάκιση με αναστολή για αναγραφή συνθήματος υπέρ της Παλαιστίνης! Επίσης, είναι γνωστή η στενή οικονομική συνεργασία με εξαρτήσεις και συναλλαγές πολλών εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ μεταξύ του Πρύτανη του ΕΜΠ και του στενού συνεργάτη του, καθηγητή Άγγελου Τσακανίκα, και ενός εκ των επικεφαλής της ΑΡΑΣ, ο οποίος είναι αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος της συμβουλευτικής εταιρείας ICAP Advisory.

συνέχεια στη σελ. 5

συνέχεια από τη σελ. 2

γδαία ανάπτυξη στην διαδικασία παραγωγής τροφίμων, στον μεταπολεμικό κόσμο. Αντίθετα, μαζί με την εκβιομηχάνιση της Γεωργίας, υπήρξαν το «αναμφισβήτητο» μοντέλο Γεωργικής παραγωγής, ακόμα και όταν στις αρχές της δεκαετίας του ΄80, μετά τις επιστημονικές επιδημιολογικές και βιολογικές έρευνες ενοχοποιήθηκαν τα «οργανοχλωριωμένα αγροχημικά» για τις ασθένειες και τους θανάτους εκατομμυρίων ανθρώπων και την καταστρεπτική αλλοίωση των φυσικών οικοσυστημάτων, ανοίγοντας μετά την απαγόρευσή τους εν τούτοις τον δρόμο στην «νέα γενιά», των οργανοφωσφορικών και διασυστηματικών φυτοπροστατευτικών. Παράλληλα στον τομέα της θρέψης, οι σύγχρονες αγροεπιστήμες άνοιξαν τον δρόμο για τα σύνθετα χημικά λιπάσματα. Αντίστοιχα δε στον κλάδο της Κτηνοτροφίας, εκτός της μεγιστοποίησης της Χημικής επιβάρυνσης, μέσα από την τροφική αλυσίδα των κτηνοτροφικών προϊόντων, η εξέλιξη της «χημικής ζωϊκής παραγωγής» και σύγχρονης κτηνιατρικής και η σύνδεσή τους με την «γενετική» και την «βιοτεχνολογία», έδωσαν την χαριστική βολή σε ότι θα αποκαλούσαμε «φυσικά παραγόμενη τροφή», ακόμα και όταν επιστημονικά επισημάνθηκαν οι καταστρεπτικές για την ανθρώπινη υγεία των χημικών μεταβολιτών και των αντιβιοτικών που περνούν στον ανθρώπινο οργανισμό αθρόα, προκαλώντας ανίατες ασθένειες και παράγοντας «υγειονομικές βόμβες». Παράλληλα, συστηματικά και αδιάλειπτα διέλυσαν την παραδοσιακή κτηνοτροφία μικρής κλίμακας, εξαφανίζοντας τις παραδοσιακές φυλές ζώων, αποχαρακτηρίζοντας τους βοσκότοπους ή καταστρέφοντας την οικολογία οικοσυστημάτων, που φιλοξενούσαν το φυσικό ενδιαίτημα της ελεύθερης βόσκησης, αλλά και επιβάλλοντας κατευθυνόμενες επιδημιολογικές καραντίνες, αναπαράγοντας ζωοπαθογόνους υιούς εργαστηριακά, απαγορεύοντας ουσιαστικά την ελεύθερη βόσκηση, ενώ με ανασταλτικά νομοθετικά και ρυθμιστικά πλαίσια στον τομέα αυτό και για τον μικρό κλήρο εξάλειψαν και την μικρής κλίμακας μεταποιητική παραγωγή κτηνοτροφικών καθετοποιημένων μονάδων.

Η «αρπαγή» της Γης...

Η Χημική Βιομηχανική Γεωργία, μαζί με την ψηφιακή τεχνολογία, προϋπέθεσαν μια διαφορετική κατανομή αυτού που αποκαλούμε Γεωργική παραγωγική Γη και έτσι άλλαξαν εκ θεμελίων τα τελευταία χρόνια την εικόνα της Υπαίθρου, ενώ μετέβαλαν την κοινωνική σύνθεση και σύσταση των αγροτικών πληθυσμών.

Οι μεταβολές αυτές επιταχύνθηκαν και γιγαντώθηκαν με τα τεράστια εγγειοβελτιωτικά έργα και τις «φαραωνικές» ενεργειακές επενδύσεις, στην ύπαιθρο Γη, την αλόγιστη μεγέθυνση του αστικού ιστού και την ακόλουθη οικιστική πίεση στις αγροτοδασικές εκτάσεις για δεύτερη κατοικία , το real estate της γεωργικής γης για τις μικρές ή τις μεγάλες τουριστικές επενδύσεις, την φορολόγηση της γεωργικής γης και τις «μετέωρες» νομοθεσίες, που δεν επιτρέπουν τον σαφή χαρακτηρισμό και διάκριση γεωργικών και δασικών εκτάσεων. Επίσης η έλλειψη βούλησης ως προς την ένταξη αδιάθετων αγροτοδασικών εκτάσεων (εκκλησιαστική περιουσία, τεράστιες κρατικές και ιδιωτικές γαίες...), στην παραγωγική διαδικασία με κάποια έστω στοιχειώδη τοπικά και κοινωνικά κριτήρια, παράλληλα με την απαξία σε όλες εκείνες τις υποστηρικτικές δομές για τον κόσμο της υπαίθρου (σχολεία, δομές υγείας, πολιτιστικές κοιτίδες...), γιγάντωσε την απαξία της γεωργικής γης και την διευκόλυνση της απαργής της, από τις ποικίλες εξωγεωργικές οικονομικές ελίτ.

Η ραγδαία αύξηση της «υπό κάλυψη εντατικής γεωργίας» (θερμοκηπιακής), όπου η ένταση των κεφαλαίων μεγενθύνθηκε σε βάρος της οικονομίας των φυσικών πόρων αλλά και η «σπάνη» της ελεύθερης γεωργικής γης, ήταν τα συστατικά για την «γεωργική πράσινη επανάσταση», όπως την ευαγγελίζονταν στα τέλη της δεκαετίας του ‘70 μέντορες του «κρατικοκαπιταλιστικού» συστήματος για την παραγωγή τροφής, με όρους «ανάπτυξης» και «επιχειρηματικότητας» σμικρύνοντας και μεταβάλλοντας αρνητικά το πεδίο για την άσκηση της όποιας παραδοσιακής γεωργικής τεχνικής, υποχρεώνοντας στην βίαιη εν τέλει αποσύνθεση και ερήμωση των αγροτικών κοινωνιών και ειδικά των ορεινών και δυσπρόσιτων κοινοτήτων.

Ο «έλεγχος» της τροφής...

Η σύγχρονη Γεωργία, εκβιομηχανισμένη, χημική και ψηφιακή, δεν θα μπορούσε παρά να είναι επιχειρηματική, εντασσόμενη στο σκληρό ανταγωνιστικό περιβάλλον ενός αδηφάγου λεηλατικού συστήματος συσσώρευσης, πυραμιδικά οργανωμένου, με την κορυφή της πυραμίδας να την κατέχουν τα μεγάλα επιχειρηματικά παγκόσμια συμφέροντα, του ελέγχου της τροφής και τους διεθνείς θεσμοποιημένους και κρατικούς οργανισμούς που ακολούθως δημιουργούν και συντηρούν το ευεπίφορο περιβάλλον για την διατήρηση της καταληστευτικής διαδικασίας των φυσικών πόρων αφενός και τον απόλυτο έλεγχο της παραγωγικής διαδικασίας, στην «αλυσίδα της τροφής».

Το κυρίαρχο σύστημα «ελέγχου της τροφής» άρχετε, με τις μεγάλες αγροεταιρείες παραγωγής και μεταποίησης, να ‘’αποικίζουν» την ύπαιθρο, εξορίζοντας την ατομική και οικογενειακή γεωργία (αρπαγή γεωργικής γης), όπως και την συνεταιριστική αγροτική προσπάθεια όπου υπήρξε υγιώς, (που συστηματικά απαξιώθηκε και αυτοϋπονομεύθηκε δεκαετίες στον Ελλαδικό χώρο), με τα κυκλώματα του γεωτεχνικού κλάδου, να στηρίζουν την χημικοποίηση και εκβιομήχανιση της Γεωργίας στήνοντας παράλληλα την μεγάλη «οικονομική παγίδα», που κατέστρεψε τα περισσότερα αγροτικά νοικοκυριά και πολλές αγροτικές κοινότητες, συνεισφέροντας παράλληλα στην τεράστια οικονομική μεγέθυνση του κλάδου των Αγροχημικών εταιρειών. Ολοκληρώνεται δε ο «έλεγχος της τροφής», κλείνοντας τον κρίκο της αλυσίδας αυτής, με τους μεσάζοντες τής τροφής και τα δίκτυα διανομής και εμπορίας, που συνεπικουρούν στην «ληστρική αγορά» των επιβιωτικών αναγκών των Ανθρώπινων κοινωνιών, οργανώνοντας αυτή την αγορά, με όρους κερδοφορίας και κερδοσκοπίας, καθορίζοντας αυστηρά τις ποσότητες, την ποιότητα και τις τιμές των παραγόμενων τροφίμων και αγαθών.

Οι σημερινοί «Λουδίτες»...

Η σύγχρονη γεωργία ενώ αναπτύσσεται και εξελίσσεται με την βιοτεχνολογία και την ψηφιοποίηση, να την μετατρέπει σε μια απόλυτα τεχνολογική διαδικασία παραγωγής τροφής, παρόλα αυτά, το συντριπτικά μεγάλο μέρος της στηρίζεται σε μια πολυπληθή τάξη σκλαβοποιημένων εργατών γης και μικρών αγροτών, που με το αίμα τους ποτίζουν τα χωράφια της υπαίθρου. Οι μεταναστευτικές ροές των ανέστιων και των κυνηγημένων από τους περιφερειακούς πολέμους και οικονομικούς ανταγωνισμούς των Επικυρίαρχων και τα θύματα της κλιματικής κρίσης, είναι μαζί με τους «αποκομμένους» από την γη τους και τις κοινότητές τους γηγενείς αγρότες, το «έμψυχο» δυναμικό που πάνω του πατάει και περνάει η «γεωργική ανάπτυξη» του σύγχρονου νεοκαπιταλιστικού συστήματος, όπως και παλαιότερα βέβαια, αλλά με ειδοποιό διαφορά, ότι στο σήμερα η σκλαβοποίηση είναι ψηφιοποιημένη και με όλα τα χαρακτηριστικά της αποανθρωποποιημένης εργασίας. Η αντίφαση του νέων μεθόδων παραγωγής και των παλαιών συστημάτων υποδούλωσης και καταναγκασμού στην Γεωργία, δεν είναι μια σημερινή παράμετρος που αποτελεί αντικείμενο ειδικής μελέτης όταν γνωρίζουμε την ιστορική αντιστοίχιση με την εποχή της Βιομηχανικής επανάστασης και τις εξεγέρσεις των «Λουδιτών», απέναντι στην εκβιομηχάνιση της γεωργικής και μεταποιητικής παραγωγής και της εδαφικοποίησης της Κυριαρχίας επί της Γεωργικής Γης με την νομοθετική αυστηροποίηση των ορίων της γεωργικής γης. Από τότε μέχρι σήμερα η αρπαγή γης, η κατάργηση της αυτονομίας και της αυτάρκειας σε τροφή και μέσα για τις κοινότητες της υπαίθρου και η εργασιακή εκμετάλλευση, ήταν το ζητούμενο για τις δυνάμεις των κυρίαρχων, παράγοντας από παλιά την εργατική τάξη των πόλεων και την αποξένωση συνολικότερα σήμερα του ανθρώπου από την «μάνα γη».

Το μέλλον, σήμερα φαντάζει ζοφερότερο όσο η Αποφυσικοποίηση, της Γεωργίας και των κοινωνιών, πραγματώνεται με ραγδαίους ρυθμούς.

Η «εξαρτημένη» γεωργία των επιχειρηματικών λόμπι...

Το σύστημα Κυριαρχίας, έχει χαράξει τις πολιτικές για το μέλλον της Γεωργίας, στον Ελλαδικό χώρο και στις χώρες της Ε.Ε, μέσα από την αναθεωρημένη ΚΑΠ (Κοινή Αγροτική Πολιτική), το σύνολο των νομοθετημάτων και των κανονιστικών διατάξεων και εθνικών νόμων και ρυθμίσεων, όσον αφορά την Αγροτική Γη και τα Αγροτοδασικά Οικοσυστήματα, με την μεγιστοποίηση της παραγωγής να περνά μέσα από την μαξιμαλιστική διάθεση εγκαθίδρυσης υποχρεωτικά και «βίαια», της καθολικά ψηφιοποιημένης χημικής και βιομηχανικής γεωργίας και «λεηλατικής επιχειρηματικά» αγροδασοκομίας, αναδιανέμει τους πόρους και ενισχύει τους τομείς, όπου τα πολιτικοεπιχειρηματικά συμφέροντα ορίζουν, διατηρώντας το προνόμιο να συντηρεί «μαφιόζικες πρακτικές» και επιτρέποντας σε εγκληματικές συμμορίες, να λεηλατούν και να αρπάζουν, χωρίς λογοδοσία. Η διαχρονική ασυδοσία του κρατικοεπιχειρηματικού μηχανισμού στον τομέα των αγροτικών ενισχύσεων επιδοτήσεων και αποζημιώσεων, ήταν, είναι και παραμένει η κατεξοχήν διαδικασία που εργαλειοποίησε, την οικονομική και κοινωνική κατάρρευση του παραδοσιακού αγροτικού κόσμου της υπαίθρου, μετά από δεκαετίες αρπαγής της γης, καταλήστευσης των φυσικών πόρων και της κοινωνικής διάλυσης των «φυσικών παραδοσιακών αγροκοινοτήτων», προβάλλοντας την «ενισχυόμενη - επιδοτούμενη γεωργία» ως μονόδρομο, την μονοκαλλιέργεια και την εισροϊκή παραγωγή ως εκσυγχρονισμό, επιφέροντας την «ελεγχόμενη εξάρτηση» των γεωργών από τους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς του μοντέλου της πολιτικής παραγωγής «κομματικών στρατών», υποχείριων των πολιτικών επιδιώξεων ενός «διεφθαρμένου μέχρι το μεδούλι», συστήματος κυριαρχίας (σκάνδαλο ΟΠΕΚΕΠΕ, στην Ελλάδα). Αυτού του είδους η «Συστημική Γεωργία», βγάζοντας από την μέση» την γεωργική παραγωγή της Αυτάρκειας (πολυκαλλιέργεια, μικτή γεωργική οικονομία, σμικρυμένη κοινωνική αγροοικονομία), των παραδοσιακών φυσικών γεωργικών πρακτικών, των αυτορρυθμιζόμενων και αυτοθεσμιζόμενων κοινωνιών της υπαίθρου, παράγει οικονομικές ανισότητες και έλλειψη δικαίου, αναξιοπαθούντες αγρότες και επιδοτούμενους επιχειρηματίες «αγροτοκαπιταληστές», αγροτοπατέρες μαφιόζους και «κοπαδάρχες κοματάρχες».

Από το «κιλελέρ» στα αγροτικά μπλόκα...

Ο «εξευγενισμός» και η αστικοποίηση της υπαίθρου, με την συστηματκή «αποφυσικοποίηση» των αγροτικών κοινωνιών, οδήγησε συστηματικά στην απομάκρυνση, από την «φυσική αγριότητα» ενός κόσμου που εξοντώνεται, ενάντια σε ότι αντιπροσωπεύει τον ζόφο της κυριαρχίας. Το «κιλελέρ», οι μεγάλες και μικρές αγροτικές εξεγέρσεις, τα αντάρτικα στα βουνά, οι καμένες νομαρχίες και το ξύλο στα «όργανα της τάξης», ήδη φαντάζουν φολκλόρ και παρελθόν για το σύγχρονο διεκδικητικό αγροτικό κίνημα. Τα τρακτέρ παρατάσσονται συμβολικά, οι αγροτοπατέρες οργίζονται μόνον στα τηλεοπτικά πάνελ και αγρότες και αστυνομία επιτυγ-

ΟΠΕΚΕΠΕ και ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ κανονικά στην Εξεταστική της Βουλής η υπόθεση για το σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ. Οι καταθέσεις έχουν λίγο από γκάγκστερ, από «κοκαλάκι της νυχτερίδας», «δικαίωμα σιωπής» και τόσα άλλα τραγελαφικά, με τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους να παραμένουν να πληρωθούν αυτά που η ΚΑΠ έχει ορίσει, με καταληκτική ημερομηνία τις 30 Οκτωβρίου και 70% της βασικής ενίσχυσης. Και εν τέλει η συγκεκριμένη πληρωμή να γίνεται σε πολύ μικρότερο ποσοστό σε σχέση με τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Συγκεκριμένα, από τα 580εκ. που έπρεπε να πιστωθούν, τελικά στους λογαριασμούς μπήκαν 363εκ.

Έχουμε επισημάνει, ότι το συγκεκριμένο σκάνδαλο είναι τεράστιο, έχει βάθος χρόνου στην τέλεση του και ταυτόχρονα χαρακτηριστικά «μαφίας» κατά τα τελευταία χρόνια τέλεσης του. Για ορισμένους άνοιξε πάρα πολύ η όρεξη. Και όλο αυτό βγήκε στην επιφάνεια όχι μέσω της εγχώριας δικαστικής οδού.

Στην Εξεταστική, ο διευθυντής πληρωμών αγροτικών ενισχύσεων δηλώνει ότι δεν ήταν υπεύθυνος για τις δεσμεύσεις και τις πληρωμές, η Τυχεροπούλου στέλνει μέιλ live με το οποίο αυτό-διαψεύδεται και απλά συνεχίζει να αναφέρει ότι είχε διεκπεραιωτικό λόγο. Είναι μια εξεταστική όπου οι εμπλεκόμενοι λένε διαρκώς το ποίημά τους. Δεν θυμούνται τα ποσά από τα τυχερά παιχνίδια που κέρδισαν, και τόσα άλλα υποτιμητικά για την κοινή λογική.

Ο πρώην υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης να δηλώνει, ότι Κρήτες βουλευτές τον ενημέρωσαν θέλοντας να τον «συνετίσουν», ότι θα δεχθεί επίθεση το γραφείο του από κρητικούς αγρότες, κηδειόχαρτα με το όνομά του και άλλα ενδοεξουσιαστικά τραγέλαφα.

Όμως ένα είναι σίγουρο, εάν θέλει κάποιος να πετύχει στα τυχερά παιχνίδια δεν χρειάζεται μόνο τύχη. Αρκεί να είσαι αγρότης, να έχεις κολλητό υπουργό της ΝΔ, και να συναγελάζεσαι με τον Μητσοτάκη! Αυτόν που κάποτε τον θεωρούσαν γκαντέμη, αυτόν και τους προγόνους του!

Αλλά, πόσες είναι οι πιθανότητες για να κερδίσει κάποιος το τζόκερ; Μια πιθανότητα στα 1,28 εκατομμύρια(0,0000041%). Και πόσες πιθανότητες έχει να κερδίσει κάποιος άλλος τρείς φορές σε ένα χρόνο, δηλαδή σε 156 κληρώσεις; Μια πιθανότητα στα 3,65τρις!

Όχι δεν κοροϊδεύουν, απλά τρώνε και πίνουν στην υγειά του ψηφοφόρου!

ΑΠΧ

χάνουν «κλίμα συνεννόησης», οι δε διεκδικήσεις δεν αφορούν την αυτονόητη ανάγκη για την προάσπιση της ίδιας της Γης και των κοινωνιών της Υπαίθρου, ως τα τελευταία εναπομένοντα κύτταρα μια Φυσικής ζωής, απλώς ανακυκλώνουν την εξάρτηση του εναπομείναντα γεωργικού κόσμου, με τους μηχανισμούς κυριαρχίας, που απεργάζονται τον αφανισμό και την καθυπόταξή του. Η διεκδίκηση των κοινοτικών ενισχύσεων είναι ότι δικαιούται η αγροτική τάξη, σε μια «συμφωνημένη» θανατική καταδίκη του κόσμου της υπαίθρου, μεταξύ των επικυρίαρχων και των «εξωνημένων εκπροσώπων των αγροτών», ως ελάχιστη ανταπόδοση στην λεηλασία και τον αφανισμό της γεωργικής γης.

Οι όποιες αντιστάσεις που προκύπτουν και θα αναδυθούν στο μέλλον, από μερίδα των αγροτών που αποτελούν τον «πάτο» της αγροτικής τάξης, εάν δεν είναι αυτές στην βάση μιας «ολικής άρνησης του υπάρχοντος», δεν φέρουν την ρήξη με την υλοποίηση του γενικότερου σχεδίου αφανισμού της παραδοσιακής και μικρής κλίμακας γεωργίας και δεν συν δράσουν με τους «από τα κάτω» και εν δυνάμει εξεγερμένους των αστικοποιημένων κέντρων, θα κατασταλούν άγρια από τον αναβαθμισμένο στρατιωτικά και δικονομικά (πλαίσιο νέου ποινικού κώδικα) μηχανισμού καταστολής, θέτοντας τίτλους τέλους, για τον φυσικό παλαιό κόσμο.

Η στάση και η θέση του Αντικυριαρχικού κινήματος στον Ελλαδικό χώρο όσο και παγκόσμια, στους σχεδιασμούς της Κυριαρχίας για τον έλεγχο της τροφής και του νερού και την ολοκληρωτική καθυπόταξη των κοινωνιών, πέρα από τους τοπικούς και διεθνείς αγώνες και αντιστάσεις που προβάλλει, θα πρέπει να αναδείξει το θετικό προταγματικό όραμα, των «ελευθεριακών οικοκοινοτήτων» και οριζόντιων μη εκμεταλλευτικών δικτύων για την αναδιανομή της τροφής και του νερού, μέσα από ένα πυκνό δίκτυο αλληλοκαλυπτόμενων παραγωγικών μονάδων και κολεκτίβων, «συνομόσπονδα οργανωμένων», που θα αποτελέσουν την βάση για την συνολικότερη αντίσταση και το «ανάχωμα» στην κοινωνική αποσύνθεση που επιχειρείται από την πλευρά της Κυριαρχίας με όπλα την παραγόμενη από την ίδια, της Κλιματικής – Διατροφικής κρίσης και της «σπάνης» του νερού και του συνόλου των φυσικών αγαθών.

Στηρίζοντας οι Αντικυριαρχικές δυνάμεις μια αποκεντρωμένη συνοργάνωση της παραγωγής τροφής, με επαναοικειοποίηση της Γης και των εγκαταλελειμμένων κοινοτήτων της υπαίθρου, διαχέεται η αντίσταση και γίνεται άκρως αναγκαία η υπεράσπιση των απελευθερωμένων εδαφών που με τα μητροπολιτικά κέντρα αντίστασης, θα ορίσουν την διαδικασία της φυσικής τους αυτοάμυνας απέναντι στις επιβουλές του εκμεταλλευτικού και λεηλατικού κόσμου των Επικυρίαρχων.

Με τους «μικρούς» του αγροτικού κόσμου και τους εργάτες Γης

Από την χημική βιομηχανοποιημένη Γεωργία στην οικογεωργία των Ελευθεριακών κοινοτήτων και δικτύων

Μπλόκο στον αφανισμό της παραδοσιακής αγροτικής κοινότητας

Για την Ολική Άρνηση του υπάρχοντος,
Αγώνας για την Γη και την Ελευθερία

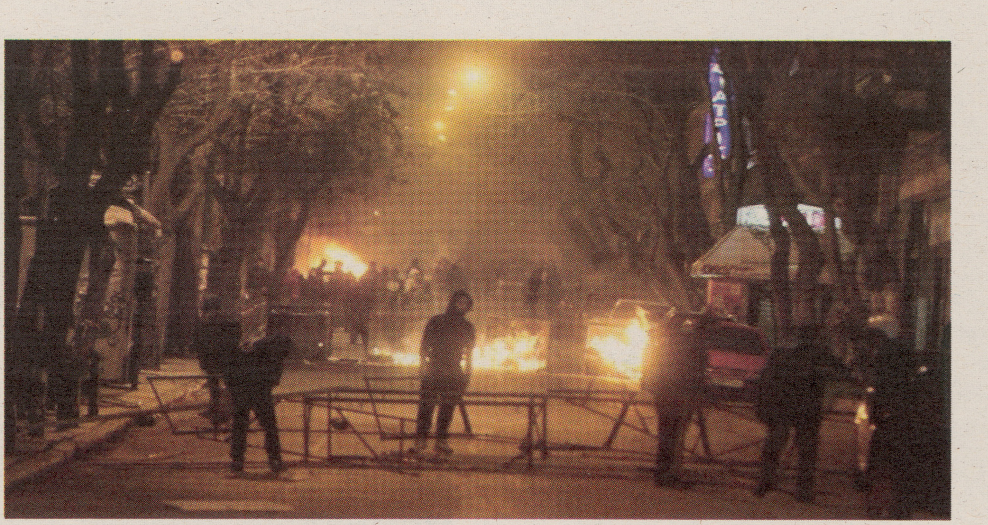

συνέχεια από τη σελ. 3

Αυτή ακριβώς η στενή σχέση και μόνον δεν αφήνει την παραμικρή αμφιβολία για τον ρόλο που ανατέθηκε στην ΑΡΑΣ και τις τελικές αποφάσεις, που ελήφθησαν στην καθιερωμένη σύσκεψη, που προηγήθηκε του τριήμερου εορτασμού στην ΓΑΔΑ και στην οποία συμμετείχε η Πρυτανεία του ΕΜΠ. Για την επικείμενη μάλιστα δράση της ΑΡΑΣ, όπως έγινε εκ των υστέρων πλατιά γνωστό, είχαν ήδη κυκλοφορήσει έντονες φήμες στις οποίες μόνον χρήσιμοι ηλίθιοι δεν θα έδιναν σημασία.

Δεν είναι φυσικά η πρώτη φορά που την «βρώμικη δουλειά» αναλαμβάνει να φέρει εις πέρας φανερά ένας μηχανισμός, ενώ «φίλιες» και «εχθρικές» δυνάμεις έχουν συμφωνήσει στο «ξεκαθάρισμα».

Το «πρόβλημα», λοιπόν, του κράτος και της πρυτανείας, όσον αφορά την τοποθέτηση επίσημων αστυνομικών δυνάμεων εντός των χώρων του Πολυτεχνείου, λύθηκε εύκολα με την χρήση της ΑΡΑΣ εν είδει πανεπιστημιακής αστυνομίας τριημέρου με αρκετά μέλη της να διατηρούν διαρκώς καλυμμένα τα χαρακτηριστικά τους, ενώ ανέλαβαν αστυνομικά καθήκοντα μέχρι και το μεσημέρι της 16ης Νοέμβρη (όταν και αναγκάστηκαν να αποχωρήσουν εν μέσω προπηλακισμών) εν γένει τις επετειακές εκδηλώσεις του τριημέρου.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της Καθημερινής, «*Η απόφαση για αναθεώρηση του πλαισίου άνοιξε τη συζήτηση εντός του συμβουλίου και της ακαδημαϊκής ηγεσίας του ΕΜΠ για τα μέτρα που θα ληφθούν. Κόκκινη γραμμή είναι ότι το ίδρυμα θα παραμένει ανοιχτό προς όλους. Ωστόσο, καθώς ο εορτασμός είναι τριήμερος,* ***από κάποιους θεωρείται ότι η συνέχιση των μαθημάτων τις δύο πρώτες ημέρες παράλληλα με τις εορταστικές εκδηλώσεις, είναι ευνοϊκή συνθήκη για την αποτροπή καταλήψεων και εκτρόπων. Άλλωστε, η απόφαση να μη γίνονται μαθήματα στις 15 και 16 Νοεμβρίου ελήφθη έπειτα από αίτημα των φοιτητών τα πρώτα χρόνια της Μεταπολίτευσης****. Την ίδια στιγμή,* ***στελέχη του ΕΜΠ θεωρούν ότι η όποια αλλαγή θα πρέπει να έχει την απόλυτη στήριξη της πολιτείας για να υλοποιηθεί. Δεδομένο θεωρείται ότι σε περίπτωση εκτρόπων θα καλείται άμεσα η Αστυνομία.***» (Καθημερινή, 26-11-2025, *Τα επεισόδια φέρνουν αλλαγές στην επέτειο του Πολυτεχνείου*).

Εδώ πλέον οι μάσκες πέφτουν οριστικά και ο σχεδιασμός φανερώνεται δίχως φιοριτούρες. Βήμα- βήμα το τριήμερο του Πολυτεχνείου βαίνει προς κατάργηση, ενώ η διαδικασία κατάργησης θα στηριχθεί δίχως άλλο, εφ' όσον χρειαστεί από τα επόμενα «εξαιρετικά» γεγονότα, ή αλλιώς από ένα «***αναπάντεχο σοκ***»...

Θα υπενθυμίσουμε σ' αυτό το σημείο, ότι οι διαχωριστικές γραμμές μεταξύ των «εν οίκω» και του «δημοσίου» είναι μια κατασκευή με σαφή εξουσιαστικά χαρακτηριστικά και εσωτερική κατανάλωση για την διατήρηση και την ανάπτυξη σχέσεων εξουσίας. Πολλές φορές η «εσωτερική» σιωπή έρχεται επιβαλλομένη, με την δικαιολογία πως υπάρχουν άλλα τρέχοντα ζητήματα, πιο σοβαρά, ενώ άλλες φορές προτάσσεται ο κίνδυνος του περαιτέρω κατακερματισμού, που θα προκαλέσει η δημοσιοποίηση «εσωτερικών» ζητημάτων.

Τα παραπάνω επιχειρήματα βρίθουν από πολιτική σκοπιμότητα και το μόνο που τελικά εξασφαλίζουν είναι η διαιώνιση πρακτικών, που δεν έχουν απελευθερωτικά χαρακτηριστικά. Μόνο που η αυτολογοκρισία για το καλό του «κινήματος», είναι ένας εξαίσια σκληρός εσωτερικός εξουσιαστικός μηχανισμός που κατατρώει τα πάντα, όχι μόνο ατομικά και συλλογικά. Όπως έχουμε γράψει παλαιότερα και με διαφορετική αφορμή, «*οι ψυχολογικοί μηχανισμοί, που διέπουν την αυτολογοκρισία, αποτελούν κυριολεκτικά μυλόπετρες για την αξιοπρέπεια, την σκέψη και την βούληση κάθε ανθρώπου, με τον εκβιαζόμενο να αυτοπροσαρμόζεται προκαταβολικά για να ''ανταμειφθεί'' με την αναγνώριση της παραμονής του εντός κινηματικού ή κομματικού πλαισίου*». Τελικά, επικρατεί μια επιφανειακή επαναστατική ρητορική, με σκοπό την περαιτέρω συσπείρωση εξ αιτίας ενός «τραυματικού» γεγονότος ή αλλιώς μιας ήττας.

Και κάτι τελευταίο.

Μπορεί πολλοί να αποδοκιμάζουν ένα γεγονός και να έχουν πολλούς λόγους να το κάνουν, το ζήτημα όμως παραμένει κατά πόσον η στάση τους αυτή είναι ειλικρινής ή κρύβει ιδιοτέλεια ή στοχεύει στην μεταβολή των κομματικών ή εκλογικών συσχετισμών και μάλιστα από κινηματικό μετερίζι. Η αοριστία, η αφαίρεση από την πραγματικότητα, η γενίκευση, καθώς και η σιωπή ευνοούν όσους, ψαρεύοντας σε θολά νερά, επιδιώκουν να φέρουν στο προσκήνιο, «από την πίσω πόρτα», αυτό που υποτίθεται πως αντιμάχονται ή κριτικάρουν.

Και ο νοών νοείτο...

Συσπείρωση Αναρχικών

Αστυνομικές αυθαιρεσίες με δικαστικές πλάτες – Η υπόθεση του Γ. Ντουσάκη

Είναι γνωστό και δεδομένο ότι η αστυνομική βία και αυθαιρεσία συμβαδίζει με την ανοχή της δικαστικής εξουσίας. Πλήθος περιστατικών επιβεβαιώνουν αυτή την, σχεδόν, πάγια τακτική της τρίτης εξουσίας και ασφαλώς δεν προσδοκούμε διαφορετικές προσεγγίσεις από τις υπάρχουσες. Φρούδες ελπίδες δεν τρέφουμε... Η βία, η αυθαιρεσία και η αλληλοκάλυψη μεταξύ των εξουσιών βρίσκονται στα βαθιά θεμέλια του Κράτους. Παρ' όλα αυτά, ορισμένες αποφάσεις της δικαστικής εξουσίας, δεν κρατούν ούτε καν τα ελάχιστα προσχήματα για το λεγόμενο περί «δικαίου αίσθημα», έστω ως «στάχτη στα μάτια», για τις περιβόητες δημοκρατικές ελευθερίες και δικαιώματα. Γιατί τα αναφέρουμε αυτά, τα αυτονόητα, λοιπόν;

Στις αρχές του Νοέμβρη 2025, η εισαγγελέας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης απέρριψε τη μήνυση του φοιτητή Γιάννη Ντουσάκη, σε βάρος αστυνομικών. Στις 26 Μάη 2022, κατά τη διάρκεια διαδήλωσης, ο φοιτητής δέχθηκε **επίθεση με κρότου λάμψης σε ευθεία βολή από απόσταση περίπου μισού μέτρου(!)**, με αποτέλεσμα το σοβαρότατο τραυματισμό του στο κεφάλι και συγκεκριμένα στη γνάθο. Ήταν μια περίοδος που η κυβέρνηση προσπαθούσε να ιδρύσει την περιβόητη «πανεπιστημιακή αστυνομία». Η συγκεκριμένη απόρριψη έρχεται ασφαλώς να προστεθεί σε άλλες προγενέστερες αποφάσεις, που είχαν είτε ανασταλτικό χαρακτήρα ποινών είτε αθωώσεις. Αυτό, όμως, που τη διαφοροποιεί σημαντικά είναι το σκεπτικό, έτσι όπως αναπτύσσεται από την εισαγγελέα. Αποδέχεται μεν τη δολοφονική επίθεση του μπάτσου ως γεγονός, δηλαδή τη ρίψη σε ευθεία βολή από μικρή απόσταση, αλλά καταλήγει στο να δικαιολογεί αυτή την πράξη ως **νόμιμο μέσο αντίδρασης** του αστυνομικού. Σημειωτέον, ότι επρόκειτο για μια «ειρηνική» διαδήλωση και δεν υπήρχε ίχνος απειλής για τα ΜΑΤ. Συνεπώς και βάσει της γενικώς νοούμενης δικαστικής λογικής, **δεν υπήρχε** κάποια «μη νόμιμη» δράση/αντιβία από τους διαδηλωτές ώστε να «δικαιολογεί» την άσκηση φέρουσας «**νόμιμης βίας/αντίδρασης**» από την πλευρά των ΜΑΤ. Απέναντι, λοιπόν, σε αυτή την δολοφονική αστυνομική βία και αυθαιρεσία, ο δικαστής στέκεται συμπαραστάτης και αρωγός, προσφέροντας την ατιμωρησία χωρίς κεκαλυμμένους μανδύες. Είναι ταυτόχρονα ένα «σήμα» και ένα «μήνυμα» με διαφορετικούς αποδέκτες. Δίνει για άλλη μια φορά ένα πάσο ασυλίας στους μπάτσους να δράσουν κατά το δοκούν και ένα μήνυμα καταστολής και μηδενικής ανοχής προς τους αγωνιζόμενους.

Αυτή η εισαγγελική διάταξη έρχεται σε μια χρονική στιγμή που, αν μη τι άλλο, υπάρχει μια νηνεμία ως προς τις διαδηλώσεις και τις συγκρούσεις. Όμως το Κράτος, τους καιρούς της φαινομενικής ειρήνης «οπλίζεται» για τις θύελλες που σίγουρα είναι «για να έρθουν». Ξέρουν πολύ καλά ότι υπάρχει συσσωρευμένη οργή σε μεγάλα κομμάτια του πληθυσμού και η οποία κάποια στιγμή θα απασφαλιστεί. Ό,τι τερτίπια και να κάνουν με νέα κόμματα, νέες συνεργασίες, όσο και να ανακατεύουν την κουτάλα, αυξάνεται η πεποίθηση από όλο και περισσότερο κόσμο, ότι η εξουσία και το Κράτος είναι μια συμμορία της οικονομικής και πολιτικής ελίτ, που καταδυναστεύει τις ζωές μας. Είναι θεσμοί που ούτε βελτιώνονται ούτε φτιασιδώνονται παρά μόνο καταργούνται και καταστρέφονται εξ ολοκλήρου. Γι' αυτό το λόγο, δηλώσεις της μορφής: *«Αν δε σπάσει το καθεστώς της αλαζονικής εξουσίας των δικαστικών λειτουργών δεν πιστεύω ότι θα έχουμε αλλαγή στην αντιμετώπιση της αστυνομικής αυθαιρεσίας»* (Αναστασία Τσουκαλά, καθηγήτρια Εγκληματολογίας), δεν προσφέρουν κάτι ουσιαστικό. Είναι ένα ευχολόγιο εντός δημοκρατικού πλαισίου άνευ αντικρίσματος. Διότι είναι **συνώνυμο της αλαζονείας η δικαστική λειτουργία** και αντίστοιχα συνώνυμο της **αυθαιρεσίας η αστυνομική δράση.** Αποτελούν δομικά χαρακτηριστικά των λειτουργιών και των εκτελεστικών δραστηριοτήτων τους. Δεν είναι απλά τα «κακώς κείμενα» αλλά είναι η ουσία και ο πυρήνας της κρατικής λειτουργίας. **Είναι τα, εν δυνάμει, χρήσιμα εργαλεία που κάνουν την εμφάνισή τους με εντονότερη συχνότητα όταν οι περιστάσεις το επιβάλλουν για το Κράτος.** Δεν είναι κάποια ***μεμονωμένα περιστατικά***, και ας βαφτίζονται έτσι από την ΕΛΑΣ, αλλά το ακριβώς αντίθετο. Αν πολλά από τα περιστατικά δεν υποστηρίζονταν από αδιάσειστο οπτικοακουστικό υλικό, τότε θα αντιμετωπίζονταν είτε ως περιστατικά *«δικαιολογημένης και αναλογικής χρήσης βίας»*, είτε ότι αποτελούν *ψευδή γεγονότα*. Θυμόμαστε πολύ καλά την περίπτωση της περίφημης «ζαρντινιέρας» στη Θεσσαλονίκη που μέχρι να εμφανιστεί το βίντεο του ξυλοδαρμού οι ασφαλίτες έδιναν εκδοχές άσχετες με την πραγματικότητα. Το αναφέρουμε ως μια ενδεικτική περίπτωση μεταξύ τόσων άλλων.

Σε αυτό το πλαίσιο, λοιπόν, δεν αποτελεί έκπληξη ότι ο, εκ του νόμου αρμόδιος φορέας για τη διερεύνηση σχετικών περιστατικών, Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας (ΕΜΗΔΙΠΑ), έχει διερευνήσει περισσότερες από 1.200 υποθέσεις σε μόλις πέντε έτη λειτουργίας (στοιχεία 2022). Από την άλλη, η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), συχνά κάνει λόγο για *«επαναλαμβανόμενα περιστατικά βίας»* που *«ενισχύουν μια ενδημική κουλτούρα ατιμωρησίας»*. Επιπλέον, η Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων (CPT), έχει επισημάνει πως «*παρά τις συντριπτικές περί του αντιθέτου ενδείξεις, οι ελληνικές αρχές αρνούνται να αποδεχθούν ότι η κακομεταχείριση αποτελεί σοβαρό πρόβλημα στην Ελλάδα*», και πως «*η κακομεταχείριση από την αστυνομία παραμένει συχνή πρακτική σε όλη την ελληνική επικράτεια και ότι το υφιστάμενο σύστημα διερεύνησης καταγγελιών για κακομεταχείριση δεν μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματικό*». Διεθνείς οργανισμοί, λοιπόν, καταγγέλλουν και ταυτόχρονα διεθνή δικαστήρια καταδικάζουν το ελλαδικό κράτος λόγω της στάσης της ΕΛΑΣ.

Όμως, σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να τονίσουμε το εξής: Το γεγονός ότι τα διάφορα διεθνή δικαστήρια και ευρωπαϊκά συμβούλια που καταδικάζουν κράτη-μέλη για αστυνομικές αυθαιρεσίες, π.χ. το ελλαδικό κράτος, δεν σημαίνει ότι σε άλλα δυτικού τύπου κράτη οι αυθαιρεσίες είναι λιγότερες ή μικρότερης έντασης. Αυτό είναι μια αυταπάτη για εκείνους που πιστεύουν ότι σε «άλλα» κράτη οι νόμοι ισχύουν, οι ποινές εκτίονται, η αστυνομία δεν αυθαιρετεί και η δημοκρατία λειτουργεί. Όλα τα κράτη εφαρμόζουν την ίδια κατασταλτική πολιτική παγκοσμίως, διαφοροποιείται η ένταση, κάθε φορά, σε κάθε χώρα βάσει των επιμέρους συνθηκών και αναγκών της εξουσίας. Όπως τονίσαμε και παραπάνω, η ουσιαστική συνθήκη είναι η, εν δυνάμει, χρήση της βίας και της αυθαιρεσίας από την αστυνομία όταν αυτή αποτελεί επιλογή της. Η κρατική εξουσία άλλωστε είναι εκείνη που έχει ορίσει **τα όρια της νομιμότητας και συνεπώς και της αυθαιρεσίας**. Αυτή έχει ορίσει τη νόμιμη βία και ό,τι αποτελεί φορέα της· είναι εκείνη που αναφέρεται στην αναλογική και ισοδύναμη χρήση της.

Την περασμένη άνοιξη διοργανώθηκε εκδήλωση στη Θεσσαλονίκη από το Ινστιτούτο Γκαίτε και το ίδρυμα Χ. Μπελ, με θέμα την αστυνομική βία και τις δολοφονίες από τους μπάτσους. Ο Μοχάμεντ Αμγιαχίντ, δημοσιογράφος της εφημερίδας *Die Zeit* και συγγραφέας του βιβλίου ***«Όλα απλώς μεμονωμένα περιστατικά;»,*** με απόρρητα έγγραφα και συζητήσεις με ανώνυμους πληροφοριοδότες, ερευνά τη **συστημική «φύση» της αστυνομικής βίας**, τις **καταχρήσεις** και τις **συγκαλύψεις** των παραβιάσεων αυτών στη Γερμανία. Επιπλέον, διερευνά **σκάνδαλα προσβολής προσωπικών δεδομένων από αστυνομικούς**, συνεχίζοντας με τη **σύνδεση της αστυνομίας με ακροδεξιούς** κύκλους, όπως πρόσφατα αποκαλύφθηκε σε μεγάλες πόλεις της Γερμανίας. Σημειώνει χαρακτηριστικά: *«Αυτό δεν είναι θέμα για μερικούς, αλλά μπορεί να συμβεί στον καθένα. Να πας σε μια διαδήλωση και να σε χτυπήσουν ή σε ένα ποδοσφαιρικό αγώνα.* ***Είναι γνωστό ότι ξυλοκοπούνται συχνά οι άστεγοι στη Γερμανία αλλά κανένας δεν μιλάει»***. Να σημειώσουμε ότι το δικαστικό σώμα είναι πολύ φιλικό προς την αστυνομία, με το 2% των περιπτώσεων της αστυνομικής βίας να καταλήγουν στα δικαστήρια, και τελικά μόνο το 1% αυτών να καταλήγει στην καταδίκη των μπάτσων.

Επίσης, σχετικά με το πολυδιαφημισμένο μέτρο των καμερών σώματος, τις οποίες φέρουν οι αστυνομικοί πάνω τους, αποδείχθηκε στην περίπτωση της δολοφονίας του Μουχάμεντ Ντράμε, το 2022 στο Ντόρτμουντ, ότι και οι 13 κάμερες σώματος των αστυνομικών ήταν απενεργοποιημένες! ***Και σε όποιον αρέσει***, για να θυμηθούμε και μια φράση ενός ντόπιου μπάτσου σχετικά με τη σύλληψη του Ζακ Κωστόπουλου: «*Για να χειροπεδηθεί αυτό το άτομο και να ασφαλισθεί, για να μην τραυματιστεί άλλο ο ίδιος, διερχόμενος πολίτης ή οι ίδιοι, αυτή είναι η πρακτική. Σε όποιον αρέσει»!* Παρόμοια δολοφονήθηκε και ο Κ. Μανιουδάκης στην Κρήτη, το Σεπτέμβριο του 2023, μετά από ξυλοδαρμό του σε ένα τυπικό έλεγχο της τροχαίας. Η λίστα δυστυχώς είναι μακροσκελής και δίχως πάτο, όσο θα υπάρχει κράτος και εξουσία.

Μαζί, λοιπόν, με την αστυνομική αυθαιρεσία και βία, τις προσαγωγές, τα βασανιστήρια, τις προληπτικές συλλήψεις, έρχεται να προστεθεί τελευταία και η για «ψύλλου πήδημα» είσοδος αστυνομικών σε πανεπιστημιακούς χώρους. Τη μια, γιατί τους κάλεσε ο πρύτανης, την άλλη, επειδή ήθελαν να πιούν καφέ στο κυλικείο της σχολής... Είναι φανερό, ότι αποτελεί κυβερνητική απόφαση η αστυνομική παρουσία εντός των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων να γίνεται συχνότερα και ενίοτε και απροκάλυπτα. Δεν αρκεί το περίφημο «*να συντρέχουν σοβαροί λόγοι και να διαπράττονται αξιόποινες πράξεις*» για να εισέλθουν οι μπάτσοι εντός των ιδρυμάτων.

Κάπως έτσι εισήλθαν οι μπάτσοι, κατόπιν πρόσκλησης του πρύτανη Χατζηγεωργίου, για να συλλάβουν 15 φοιτητές της Αρχιτεκτονικής οι οποίοι πραγματοποιούσαν κατάληψη στο Κάτω Πολυτεχνείο, τον περασμένο Οκτώβριο. Σημειωτέων, ότι ο πρύτανης «πηγαίνει» τους συγκεκριμένους φοιτητές στο Πειθαρχικό Συμβούλιο με το ερώτημα της παύσης της φοιτητικής ιδιότητας μέχρι και 24 μήνες ή και την οριστική διαγραφή τους! Την ίδια ώρα, μπάτσοι της ΟΠΚΕ σουλατσάρουν στο Κυλικείο των Μηχανολόγων στην Πολυτεχνειούπολη, στο σημείο που προ μηνών είχε γίνει το σκηνικό με την αφίσα μεταξύ φοιτητή και ιδιοκτήτριας του κυλικείου. Η επίθεση του Κράτους στους φοιτητικούς χώρους είναι σαφής. Θέλουν να ξεμπερδεύουν με τα τριήμερα του Πολυτεχνείου, τα αυτοδιαχειριζόμενα στέκια και κυλικεία, τις φοιτητικές δραστηριοποιήσεις, τα συνθήματα, τα ταμπλό, τις αφίσες, τη ζωντάνια και τον πλουραλισμό που εκπέμπεται από αυτούς τους χώρους. Μαζί με τη «φάρσα» των «καταξιωμένων» ιδιωτικών πανεπιστημίων, θέλουν στα κρατικά πανεπιστήμια να ελέγχεται, μαζί με τη ροή χρήματος των ερευνητικών προγραμμάτων, πλήρως και η σκέψη των φοιτητών και καθηγητών. Τώρα, όσον αφορά την πολυχρησιμοποιημένη καραμέλα για «Δημόσια Πανεπιστήμια», έχουμε αναφερθεί και στο παρελθόν: «Στην ιστορία των κρατών και της εξουσίας, η έννοια του δημοσίου είναι αλληλένδετη με το κράτος, δημιουργώντας, ας πούμε, μια «σύγχυση ελευθερίας» στους υπηκόους και μια εντύπωση, πως ό,τι εμπεριέχει το δημόσιο είναι κοινό κτήμα και δικαίωμα όλων. Η αλήθεια είναι πως τίποτα σ’ αυτό που ονομάζουμε δημόσιο, δεν είναι κτήμα και δικαίωμα όλων, αλλά παραχώρηση του κράτους και κάθε εξουσίας που το υπηρετεί. Σ’ αυτό το πεδίο εξασκούνται οι κάθε λογής αντιπολιτευόμενες δυνάμεις και έτσι, διατηρώντας και αναπτύσσοντας την πεποίθηση του «καθαγιασμένου» δημοσίου, διατηρούν, νομιμοποιούν και μεγαλώνουν την εξουσία του κράτους στις ζωές μας.» (***Ίδρυση Ιδιωτικών Πανεπιστημίων: Το «ιδιωτικό», το «δημόσιο» και η προάσπιση του Συντάγματος***, αναρχική εφημερίδα ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, φ. 247, Απρίλιος 2024).

Ίδιες πρακτικές εφαρμόζονταν και επί χούντας πριν από 50+ χρόνια, ενώ και σήμερα συναντώνται παρόμοιες τακτικές από την άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Μέχρι και σήμερα, φοιτητές των ΗΠΑ, που συμμετείχαν σε διαδηλώσεις και καταλήψεις πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, σε ένδειξη αλληλεγγύης στο λαό της Παλαιστίνης, διώκονται και παραπέμπονται σε ακρόαση από τα πειθαρχικά συμβούλια. Ο φόβος για ενδεχόμενη διαγραφή είναι διάχυτος. Ταυτόχρονα εκτεταμένη είναι η λογοκρισία και η αυτολογοκρισία εντός του ακαδημαϊκού προσωπικού, αφού η «νέα εποχή» Τράμπ επιβάλλει νέους κανόνες. Έτσι, αφαιρούνται λέξεις όπως ***«διαφορετικότητα»*** και ***«ανισότητες»*** από εκατοντάδες αιτήσεις ανανέωσης ερευνητικών επιχορηγήσεων, προκειμένου να αποφύγουν τον αποκλεισμό, στο πλαίσιο της κατάργησης των προγραμμάτων Διαφορετικότητας και Συμπερίληψης (DEI). Τουλάχιστον 600 ερευνητικά έργα τροποποιήθηκαν από τον Οκτώβριο και μετά, ώστε να αφαιρεθούν όροι που σχετίζονται με την DEI. Ο όρος που διαγράφηκε συχνότερα ήταν η λέξη **«διαφορετικό» (diverse)...**

Αποτελεί και αυτό μια άλλη μορφή βίας και αυθαιρεσίας από την πλευρά της εξουσίας. Όπως και να ’χει όμως, όποιες πρακτικές και εάν εφαρμόζει η εξουσία, φιλελεύθερες ή σκοταδιστικές, η αντίσταση και ο αγώνας για ελευθερία δεν σταματά. Αλλά, αντίθετα, συνεχίζεται αμείωτα και δημιουργικά.

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

Διαδρομές
Μνήμης

Η εξέγερση του Κιλελέρ: η βία της καταπίεσης γεννά την εξέγερση των «λευκών σκλάβων»

Η ζωή στα θεσσαλικά τσιφλίκια κατά την περίοδο 1881-1900 χαρακτηριζόταν από έντονη κοινωνική ανισότητα, φεουδαρχικές δομές και βαθιά εξάρτηση των καλλιεργητών από τους μεγαλογαιοκτήμονες. Μετά την προσάρτηση της Θεσσαλίας (1881) στο ελλαδικό κράτος, οι μεγάλες γαιοκτησίες που είχαν διαμορφωθεί επί Οθωμανικής διοίκησης παρέμειναν σχεδόν ανέπαφες, καθώς το νέο κράτος σεβάστηκε τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα των Οθωμανών και στη συνέχεια τα τσιφλίκια αγοράστηκαν από ντόπιους πλούσιους αστούς. Οι κολίγοι ήταν φτωχοί αγρότες χωρίς γη και υποχρεωμένοι να παραδίδουν σημαντικό μέρος της παραγωγής τους στον τσιφλικά, να εργάζονται σε αγγαρείες και να ζουν σε συνθήκες μεγάλης φτώχειας, με περιορισμένα δικαιώματα μετακίνησης και μικρή δυνατότητα βελτίωσης της ζωής τους.

Η καθημερινότητά τους ρυθμιζόταν από επιστάτες και μηχανισμούς τοπικής εξουσίας (χωροφύλακες), που εξασφάλιζαν την υπακοή και την ομαλή είσπραξη των προσόδων. Παράλληλα, η παρουσία τοκογλύφων, η έλλειψη κοινωνικής προστασίας και οι συχνές φυσικές καταστροφές επιδείνωναν την επισφάλεια. Αυτό το καθεστώς δημιουργούσε βαθιές κοινωνικές εντάσεις και σταδιακά καλλιέργησε μια συλλογική συνείδηση αδικίας, η οποία στο γύρισμα του αιώνα θα οδηγήσει σε οργανωμένες αντιδράσεις, προετοιμάζοντας το έδαφος για τα γεγονότα του Κιλελέρ.

Η θεσσαλική γαιοκτησία στη μεταβατική περίοδο αποτελεί αντικείμενο τόσο ιστορικής έρευνας όσο και λογοτεχνικής αναπαράστασης. Οι διάφοροι ιστορικοί που μελετούν την συγκεκριμένη περίοδο, (όπως ο Γάσιας και η Ζέη) εστιάζουν στη δομή, στις σχέσεις ιδιοκτησίας και στις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της γαιοκτησίας, ενώ ο Καραγάτσης με το λογοτεχνικό έργο του *Το μπουρίνι*, αναδεικνύει μέσα από το αφηγηματικό του ύφος, την πραγματικότητα σε βιωμένο δράμα.

Οι ιστορικές μελέτες αναδεικνύουν, ότι μετά το 1881 η θεσσαλική γαιοκτησία χαρακτηριζόταν από μεγάλη συγκέντρωση εκτάσεων σε λίγους ιδιοκτήτες. Τα τσιφλίκια λειτουργούσαν με μορφές μίσθωσης, με δεσμούς πελατειακής φύσης και με εργατοτεχνίτες ή νοικάρηδες οι οποίοι βίωναν επισφαλείς συνθήκες.

Ο Γάσιας, εστιάζοντας στην περίοδο 1881-1900, αναλύει την κοινωνική συγκρότηση της γαιοκτησίας, τα οικονομικά κίνητρα των ιδιοκτητών και τα μέσα διατήρησης της κυριαρχίας τους, καθώς και τον τρόπο που καθιστά τα τσιφλίκια όχι μόνο οικονομικό αλλά και πολιτικό θεσμό. Ο χωρικός παρείχε εργασία χωρίς ανταμοιβή και η εκπλήρωση των φορολογικών και λοιπών οικονομικών υποχρεώσεων περιόριζε τις ελεύθερες επιλογές. Η εργασία μετατρεπόταν σε αντικείμενο αγοροπωλησίας.[1]

Ο Καραγάτσης, στο λογοτεχνικό του διήγημα *Το μπουρίνι*, εμφανίζει το τσιφλίκι όχι απλώς ως οικονομική μονάδα, αλλά ως πεδίο πάθους, βίας και ηθικής παρακμής, έναν κόσμο με ψυχή. Οι χαρακτήρες, οι μικρές λεπτομέρειες, το περιβάλλον και οι αφηγήσεις του αφηγητή συνθέτουν μια εμπειρική πραγματικότητα. Η γλώσσα του Καραγάτση παρήγαγε αισθητικές εντυπώσεις (ήχοι, μυρωδιές, εικόνες) που κάνουν τον αναγνώστη να βιώσει την αδικία, σε αντιδιαστολή με την ιστορική ψυχρότητα· εδώ έχουμε μια ηθική και συναισθηματική αποτύπωση.[2]

Οι τσιφλικάδες, που προέρχονταν κυρίως από την «διασπορά» (Ρωσία, Ρουμανία, Τουρκία κλπ.), ήταν άνθρωποι του κεφαλαίου οι οποίοι ασχολούνταν με χρηματικές και τραπεζικές δραστηριότητες και είχαν διαμορφώσει απάνθρωπες συνθήκες ζωής για τους κολίγους. Τους υποχρέωναν σχεδόν πάντα να εργάζονται από ήλιο σε ήλιο, δεν τους επέτρεπαν να κυκλοφορούν στους δρόμους μετά τη δύση του ηλίου, ακόμα και να παντρεύονται. Σε πολλές περιπτώσεις εφάρμοζαν μεσαιωνικές μεθόδους, όπως την πρώτη νύχτα του γάμου και πολλά άλλα, ενώ με την ωμή βία και καλλιεργώντας τον φόβο καθημερινά επέβαλλαν τους όρους δουλείας. Οι μπράβοι τους ξεπερνούσαν πολλές φορές ακόμα και τις απάνθρωπες διαταγές των αφεντικών τους και βίαζαν, βιαιοπραγούσαν και λήστευαν τους αδύναμους ανθρώπους.

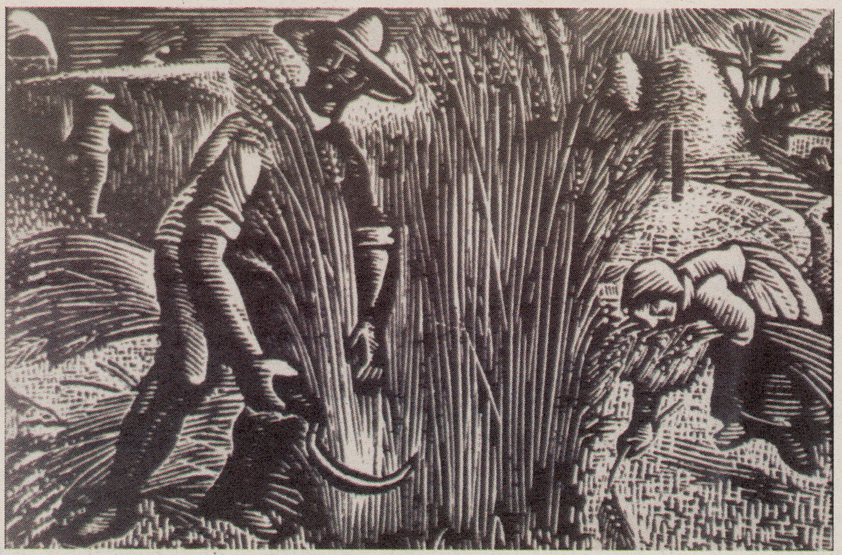

Όπως περιγράφει ο Δημήτριος Μπούσδρας στο βιβλίο του «***Η Απελευθέρωσις των Σκλάβων αγροτών***»: «*Οι καλλιεργηταί, όπως και πρώτα υποχρεούντο να δίδωσιν εις τον γαιοκτήμονα, το τρίτον ή το ήμισυ των παραγομένων καρπών, ενοίκιο διά την βοσκήν των κτηνών, μέγαν αριθμόν ορνίθων και αμνών, ικανήν ποσότητα τυρού, βουτύρου, καυσοξύλων, αιγών, πεπονιών, χόρτου και αχύρου, να στέλλωσι δε εν θήλυ μέλος, ίνα ζυμώνη και ψήνη το ψωμί της επιστασίας, λείψανον του δικαιώματος της πρώτης νυκτός: Οι τσιφλικούχοι εξουσίαζον το σώμα των γυναικών και των θυγατέρων των κολίγων (…) Κατώκουν (σ.σ. οι κολίγοι) εις τρώγλας και πολλοί συνέτρωγον εν τη αυτή φάτνη με τους όνους των (…) Οσάκις υπεδέχοντο τον αφέντην επισήμως, γονυπετείς εσύροντο, εκτύπων το χώμα με το μέτωπον τρεις φορές και εφίλουν τον αριστερόν πόδα του. Γενικώς δε ειπείν αι μεγάλαι πιέσεις, αι εξαθλιώσεις και αι αφόρητοι ταπεινώσεις δίκην μαστιγίου, έπληττον τα νώτα και είχον κάμει τους χωρικούς δέκτας ενός επαναστατικού ευαγγελίου…*».

Οι τότε κυβερνήσεις βρίσκονταν σε αγαστή συμφωνία μαζί τους, αρνούμενες να ικανοποιήσουν τα αιτήματα των φτωχών αγροτών για δικαιότερη κατανομή γης. Η άγρια και βάναυση εκμετάλλευση από τους τσιφλικάδες και η άρνηση των κυβερνήσεων να ικανοποιήσουν αυτό το αίτημα, οδήγησαν τους κολίγους στον ξεσηκωμό. Από το 1906, ***ο κοινωνικός αγωνιστής Μαρίνος Αντύπας*** οργώνει τη Θεσσαλία ξεσηκώνοντας τους κολίγους να αγωνιστούν για τα δίκια τους και για την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών, για να δολοφονηθεί εν τέλει από το πληρωμένο από τους τσιφλικάδες χέρι του επιστάτη Ιωάννη Κυριακού στις 9 Μάρτη 1907. Τρία χρόνια αργότερα, την 6η Μαρτίου 1910, οι αγρότες ξεσηκώνονται στο ***Κιλελέρ της Λάρισας*** για να δεχθούν τα δολοφονικά πυρά του στρατού. Ο πρωθυπουργός Στέφανος Δραγούμης, μετά το αιματοκύλισμα, έκανε λόγο για 5 νεκρούς στη Βουλή. Η εφημερίδα «***Πατρίς***» με φιλοτσιφλικάδικες διαθέσεις γράφει για 8.

Από τις περιγραφές όσων πήραν μέρος στους τέσσερις τόπους, όπου χύθηκε αίμα (Κιλελέρ, Τσουλάρ, Πύλη Φαρσάλων και Λάρισα) προκύπτει ότι οι νεκροί, με το θάνατο αργότερα τραυματιών, ήταν 12, ενώ οι τραυματίες ξεπερνούσαν τους 50.

Σημαντικότατες πηγές για την εξέγερση του Κιλελέρ είναι τα ρεπορτάζ των εφημερίδων «***Θεσσαλία***» και «***Πανθεσσαλική***».

Σύμφωνα με τον ρεπόρτερ της εφημερίδας «***Θεσσαλία***», που περιγράφει το αιματοκύλισμα του ***Κιλελέρ και του Τσουλάρ***: «*…Από 9ης π.μ. ήρξαντο οι χωρικοί προσερχόμενοι, συσσωματωμένοι εις μεγάλας ομάδας, πεζοί και έφιπποι, με ερυθράς και μαύρας σημαίας, μεταξύ των οποίων, κάπου-κάπου, διεκρίνετο και καμμιά γαλανόλευκος. Τα εθνικά μας χρώματα δεν είχον θέσιν, βεβαίως, εις την συνάθροισιν που την διείπεν η ερυθρά αγανάκτησις και η μαυρίλα της απελπισίας και της φρικώδους καταπτώσεως εις ην ευρίσκονται οι γεωργικοί πληθυσμοί. Οι προσερχόμενοι διέσχιζον τας οδούς της πόλεως ζητωκραυγάζοντες υπέρ της απελευθερώσεως των και της απαλλοτριώσεως της Θεσσαλικής γης… Ζητωκραυγάζοντες και επευφημούμενοι, προχωρούν εις την πλατείαν εν πλήρει τάξει… Ενώ όμως μέχρι της στιγμής ταύτης άκρα ησυχία επεκράτει, απαισία διάδοσις ήλθε να ενσπείρει την κατάπληξιν του συγκεντρωθέντος κόσμου…*»

Ακολουθεί η περιγραφή των γεγονότων όσον αφορά την στρατιωτική δράση του ιππικού, που εμπόδιζε τους αγρότες των Φαρσάλων να μπουν στη Λάρισα.

«*Τότε όλος εκείνος ο όγκος ορμά, τρέχων εις την Πύλην των Φαρσάλων, όπως απελευθερώση τους χωρικούς και τους παραλάβη μαζί του… (Εκεί) ίλη ιππικού υπό τον Φ. Πηχεών, εμποδίζει με προτεταμμένα και γεμισμένα όπλα τους εκ Νεμπεγλέρ (Νίκαια) χωρικούς να εισέλθουν, καίτοι ήσαν άοπλοι… Εν τω μεταξύ καταφθάνουν και οι εντός της πόλεως, οίτινες εκ των νώτων καταλαμβάνοντες τους ιππείς, ορμούν να διασπάσουν την γραμμήν. Επικρατεί πανδαιμόνιον. Ο διοικητής της ίλης διατάσσει τους ιππείς να ξιφουλκήσουν και να επελάσουν… Τι εγένετο την στιγμήν εκείνην είναι απερίγραπτον. Αι σφαίραι διασχίζουν τον αέρα, οι χωρικοί τρέχουν τήδε κακείσε (εδώ κι εκεί), αναζητούντες πέτρες και ξύλα δια να αμυνθούν. Τέλος, κατόπιν αγρίας πάλης, διασπάται η γραμμή των ιππέων και οι χωρικοί τελείως εξαγριωμένοι εισέρχονται εις την πόλιν, αφήσαντες επί του πεδίου της μάχης τον Α. Μπατάλαν και θανασίμως τραυματισθέντα άλλον ένα…*».

Οι μάχες συνεχίζονται, καθώς οι αγρότες κατευθύνονται προς την πλατεία για να ενωθούν με τους άλλους και «*το ιππικόν κάμνει νέα επέλασιν δια να τους εμποδίσει.*

---

[1] Γάσιας Γιώργος, «*Διερευνώντας τη θεσσαλική γαιοκτησία* (1881-1900)», Μνήμων, 38 (2021), σσ. 157-161.

[2] Καραγάτσης , *Το Μπουρίνι* (από Το Μεγάλο Συναξάρι), Αθήνα: Εστία, 1996.

Μετά το Κιλελέρ πολλοί από όσους πρωτοστάτησαν στα συλλαλητήρια παραπέμφθηκαν στο κακουργιοδικείο Χαλκίδας. Στη φωτογραφία μπροστά στο τρένο που θα τους μεταφέρει από το Βόλο στη Χαλκίδα. Όλοι θ΄ αθωωθούν από τους ενόρκους...

Οι χωρικοί, εξαγριωθέντες πλέον, την υποδέχονται δια λιθοβολισμού. Φωναί, κακόν, πανδαιμόνιον. Τη στιγμήν αυτήν τραυματίζονται πολλοί... Οι χωρικοί προχωρούν ... αλαλάζοντες, θραύουν υαλοπίνακας και εισορμούν εις την πλατείαν Θέμιδος, ζητωκραυγάζοντες υπέρ της ελευθερίας και του δικαίου των. Το ιππικόν επελαύνει πάλιν κατά του αόπλου λαού και προσπαθεί να το διαλύση, αλλά ούτος δια πυκνού λιθοβολισμού, αμύνεται σθεναρά. Γενικός αναβρασμός και έξαψις επικρατεί. Η πόλις στρατοκρατείται και διατελεί εν τρομοκρατία. Τα καταστήματα όλα είμαι κλειστά, οι δε πλείστοι των κατοίκων έσπευσαν να κλεισθούν εις τας οικίας των...»

Πρόδρομοι της εξέγερσης του Κιλελέρ είναι πάμπολλες αγωνιστικές αντιδράσεις που εκδηλώθηκαν σε χωριά των νομών της Θεσσαλίας, από το 1881 μέχρι το 1910. Σε αυτή την περίοδο το κράτος βρίσκεται στο σταυροδρόμι του οικονομικού μετασχηματισμού της γης. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός, ότι η πρώτη αγροτική εξέγερση είχε εκδηλωθεί σχεδόν 30 χρόνια πριν, το φθινόπωρο του 1881, στο χωριό Σκλάταινα (σημερινό Ρίζωμα) Τρικάλων.

Χαρακτηριστικό του κλίματος εκείνων των ημερών είναι το δημοσίευμα της δεκαπενθήμερης λαρισαϊκής εφημερίδας «**_Αστήρ της Θεσσαλίας_**», η οποία στο φύλλο της 15ης Σεπτεμβρίου 1881 και υπό τον τίτλο «**_Το αγροτικό ζήτημα_**» τόνιζε στο κύριο άρθρο της: «*Και ενταύθα ήρξαντο να* **αναφαίνονται εκ μέρους των χωρικών αναρχικαί τάσεις**. *Παραπειθόμενοι οι απλοϊκοί αυτοί άνθρωποι υπό δημαγωγών τινών επιδιωκόντων πολιτικούς σκοπούς και χρηματικά συμφέροντα, αρνούνται να τηρήσωσι τα κεκανονισμένα και να πληρώσωσι ως καλλιεργηταί εις τους γαιοκτήμονας το ανήκον εις αυτούς ίμορον. Οφείλει λοιπόν η ελληνική κυβέρνηση ίνα διατάξη τους βασιλικούς επιτρόπους και τας στρατιωτικάς αρχάς ίνα υποστηρίξωσι δι΄ όλων αυτών των μέσων τα δίκαια των ιδιοκτητών κι υποχρεώσωσι τους χωρικούς ίνα και εφέτος αποδώσωσι το συμπεφωνημένον ίμορον*».

Επίσης, είναι **γνωστή η βαρύτητα των εξεγερσιακών γεγονότων της λεγόμενης «σταφιδικής κρίσης» στα οποία καταλυτική ήταν η συμβολή των αναρχικών, που διαδραματίστηκαν στην βορειοδυτική Πελοπόννησο στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα ήταν η συνέχεια μιας μακράς εξεγερσιακής παράδοσης του αγροτικού πληθυσμού στις συγκεκριμένες περιοχές αλλά και στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο που αμφισβητούσαν την κρατική εξουσία**[3].

Η Θεσσαλία προσαρτάται στο ελλαδικό κράτος το 1881.
Οι Θεσσαλοί αγρότες πίστευαν ότι τα κτήματά τους θα περνούσαν στα χέρια τους μετά από αιώνες κατοχής τους από τούρκους γαιοκτήμονες, όμως γρήγορα οι ελπίδες τους διαψεύδονται

Η μετάβαση από την φεουδαλική στην αστική κοινωνία ήταν μια διαδικασία που οδηγούσε σταδιακά στον αστικό φιλελευθερισμό, καθώς η αγροτική παραγωγή του ελλαδικού χώρου άρχιζε να λειτουργεί με όρους της διεθνούς αγοράς.[4]

Στο πεδίο της σύγκλισης, και οι δύο προσεγγίσεις συμφωνούν στην κεντρική διαπίστωση: τα τσιφλίκια ήταν χώροι εκμετάλλευσης και δουλείας. Πλήθος ιστορικών στοιχείων επιβεβαιώνουν την ύπαρξη πελατειακών δικτύων, οικονομικής εκμετάλλευσης και θεσμικών δεσμών με το κράτος· ο Καραγάτσης, από την πλευρά του, αναδεικνύει την υποκειμενική διάσταση αυτών των φαινομένων: την ντροπή, τον φόβο, την οργή και την καθημερινή αναπαραγωγή της σχέσης κυρίαρχου –υποτελούς.

Ωστόσο, υπάρχει και ουσιώδης απόκλιση: ο επιστήμονας επιδιώκει γενικεύσεις, στατιστική βεβαιότητα και πολύπλευρη μαρτυρία· η λογοτεχνία επιλέγει και πυροδοτεί την εμπειρία. Η ιστορία δείχνει ότι υπήρχαν διαφοροποιήσεις και περίπλοκα δίκτυα αλληλεξαρτήσεων (όπως επισημαίνει η Ζέη), ενώ ο Γάσιας προσθέτει στην καταγραφή του το γεγονός ότι οι μεγαλοκτηματίες προσέφεραν και αγαθοεργίες προς το ελλαδικό κράτος και ήταν σύμφωνοι να παραχωρήσουν την γη τους έναντι μικρών χρηματικών απολαβών. Στον αντίποδα, ο Καραγάτσης παρουσιάζει το τσιφλίκι σε μονοδιάστατη δραματική μορφή, όχι επειδή απλοποιεί την πραγματικότητα, αλλά επειδή επιλέγει μια εστίαση που υπηρετεί την αφήγηση και την ηθική κρίση του έργου. Επιπλέον, η λογοτεχνία φωτίζει τη βιωματική διάσταση των αγροτών που δεν αποτυπώνεται εύκολα στα αρχεία.

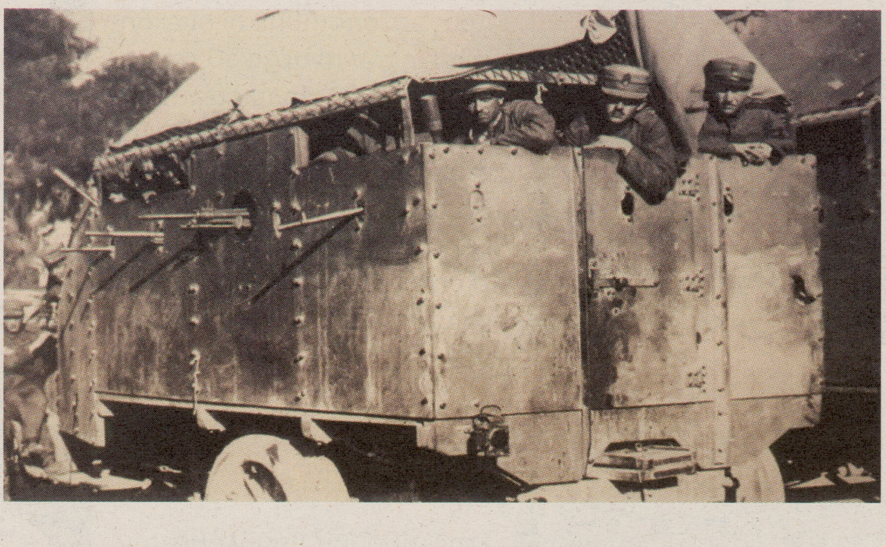

Η **_εξέγερση του Κιλελέρ_** τα αιματηρά γεγονότα τον Μάρτιο του 1910 δεν αποτελούν, απλώς, ένα επεισόδιο αγροτικής διαμαρτυρίας στην ιστορία της Θεσσαλίας, αλλά μια τομή, όπου το ιστορικό γεγονός συναντά τη φιλοσοφία της κοινωνικής σύγκρουσης και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Οι επιστάτες κατηγορούσαν τους αγρότες για αναρχικές τάσεις και οι χωρικοί τους ιδιοκτήτες ότι «κόλλησαν πολιτική ψώρα».

Μέσα στο πλαίσιο των θεσσαλικών τσιφλικιών, όπου οι κολίγοι παρέμεναν δεμένοι σε σχέσεις εξάρτησης φεουδαρχικών καθεστώτων, η εξέγερση αναδεικνύει μια ελεύθερη και μη εξουσιαστική σκέψη, που ωθεί τους καταπιεσμένους να συγκρουστούν και να αμφισβητήσουν την κυρίαρχη τάξη. Πρόκειται για μια μορφή κοινωνικής σύγκρουσης απέναντι στην κυρίαρχη τάξη η οποία φαίνεται ως αναγκαία λύση, αλλά ανολοκλήρωτη. Μια διαδικασία μετάβασης από μια μορφή κοινωνικής οργάνωσης, όπου η βία της καταπίεσης γεννά τη βία της εξέγερσης ως ιστορική αναγκαιότητα.

Το Κιλελέρ μπορεί να ιδωθεί ως αυθεντική στιγμή εξέγερσης και ελευθερίας, όπου η κοινότητα αντιστέκεται, όχι μόνο στην οικονομική εκμετάλλευση, αλλά και στην ίδια τη λογική της επιβαλλόμενης κυριαρχίας.

Εδώ, η εξέγερση δεν προκύπτει απλώς ως προϊόν δομικών αντιφάσεων, αλλά ως έκφραση της φυσικής ροπής των ανθρώπων προς την αλληλοβοήθεια, και τη αυτάρκεια. Το γεγονός μετατρέπεται έτσι από ιστορικό επεισόδιο σε υπαρξιακή στιγμή, όπου ο άνθρωπος αρνείται να παραμείνει αντικείμενο και διεκδικεί το δικαίωμα στον χώρο, στη γη και στη ζωή, αποκαλύπτοντας ότι η ελευθερία δεν γεννιέται μόνο μέσα από τις δομές της Ιστορίας, αλλά και μέσα από τη ρήξη της ανθρώπινης συνείδησης με τον φόβο.

Μ.

---

[3] *Η Συμβολή των Αναρχικών στα Γεγονότα της «Σταφιδικής κρίσης» – 1893-1905*, Α΄ και Β΄ Μέρος, ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, φ.171, Μάιος 2017, φ.172, Ιούνιος 2017.

[4] Ζέη Ελευθερία, «*Κυρίαρχες προσλήψεις του αγροτικού κόσμου τον 19ο αιώνα: η πολλαπλότητα των μαρτυριών*» 9 Οκτωβρίου-3 Νοεμβρίου, Αθήνα 2002 σσ. 167-188.

Βιβλιογραφία

- Γάσιας Γιώργος, «*Διερευνώντας τη θεσσαλική γαιοκτησία (1881-1900)*», Μνήμων, 38 (2021).

- Ζέη Ελευθερία, «*Κυρίαρχες προσλήψεις του αγροτικού κόσμου τον 19ο αιώνα: η πολλαπλότητα των μαρτυριών*», Δ΄ Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας: Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας, 1833-2002, ΚΝΕ/ΕΙΕ, 29, Οκτωβρίου- 3 ΝΝοεμβρίου, Αθήνα 2002, τ. 2., Αθήνα, ΚΝΕ/ΕΙΕ, 2004.

- Καραγάτσης Μ, *Το Μπουρίνι* (από Το Μεγάλο Συναξάρι), Αθήνα: Εστία, 1996.

- Δημήτριος Μπούσδρας στο βιβλίο του «Η Απελευθέρωσις των Σκλάβων αγροτών»

- *Η Συμβολή των Αναρχικών στα Γεγονότα της «Σταφιδικής κρίσης» – 1893-1905*, Α΄ και Β΄ Μέρος, ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, φ.171, Μάιος 2017, φ.172, Ιούνιος 2017.

Το διήμερο της Αναρχικής Αρχειοθήκης στο ΕΜΠ 2025

ΑΝ ΕΙΧΑΣ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΝΤΡΟΠΗ ΝΑ ΕΙΣΑΙ
ΣΚΛΑΒΟΣ ΤΟΤΕ ΕΙΝΑΙ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΝΤΡΟΠΗ
ΝΑ ΣΥΝΗΘΙΖΕΙΣ ΤΗ ΣΚΛΑΒΙΑ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Μαθητές/τριες είδαν την έκθεση φωτογραφίας και τραγούδησαν μπροστά στους γονείς τους. (anarchypress)

Για μία ακόμη χρονιά πραγματοποιήθηκε το αναρχικό τριήμερο που οργανώνεται από την Αναρχική Αρχειοθήκη και τον Αναρχικό Πυρήνα Χαλκίδας. Καθ' όλη την διάρκεια του τριημέρου υπήρχαν, επί της οδού Πατησίων και στην γωνία με την οδό Στουρνάρα, τραπεζάκια με έντυπο αναρχικό υλικό.

Σε αίθουσα του ισογείου επί του κτιρίου Τοσίτσα (ΜΑΧ) πραγματοποιήθηκαν οι εκδηλώσεις του αναρχικού τριημέρου, το οποίο περιελάμβανε προβολές, συζητήσεις και έκθεση φωτογραφιών.

Κατά την διάρκεια του τριημέρου υπήρχε στον χώρο των εκδηλώσεων έκθεση φωτογραφικού υλικού με τα εξής θέματα:

α) Πολυτεχνείο 1973

β) Εξεγέρσεις στην Ινδονησία, Νεπάλ, Μαδαγασκάρη (GEN Z)

Στην αίθουσα προβλήθηκαν βίντεο, καθώς και ντοκιμαντάιρ α) *σχετικά με την Εξέγερση του Πολυτεχνείου το 1973*, β) *τις Εξεγέρσεις Ινδονησία, Νεπάλ, Μαδαγασκάρη (GEN Z)*, γ) *Καλωσήρθατε στην Τσετσενία (ντοκιμανταίρ για την εχθρική στάση των τσετσενικών αρχών προς τα ομόφυλα άτομα)*, δ) *η ταινία Ουδέν νεώτερον από το δυτικό μέτωπο*, ε) *Tantura (ντοκιμανταίρ για το παλαιστινιακό χωριό το οποίο το 1948 εξαφανίστηκε από τον «χάρτη», καθώς οι περισσότεροι κάτοικοί του σφαγιάστηκαν και βασανίστηκαν από τις ισραηλινές δυνάμεις).*

Οι συζητήσεις ξεκινούσαν μετά το πέρας των προβολών. Την πρώτη ημέρα συζητήθηκε το θέμα: *Το δημοψήφισμα του 2015, η τελευταία «αυλαία» της πολιτικής σύγκλισης με σφραγίδα αριστερής κυβέρνησης.* Την δεύτερη ημέρα συζητήθηκε το θέμα: *Η 7η Οκτώβρη, η «μεταπολεμική μετάβαση» στη Γάζα και νέα Μέση Ανατολή*

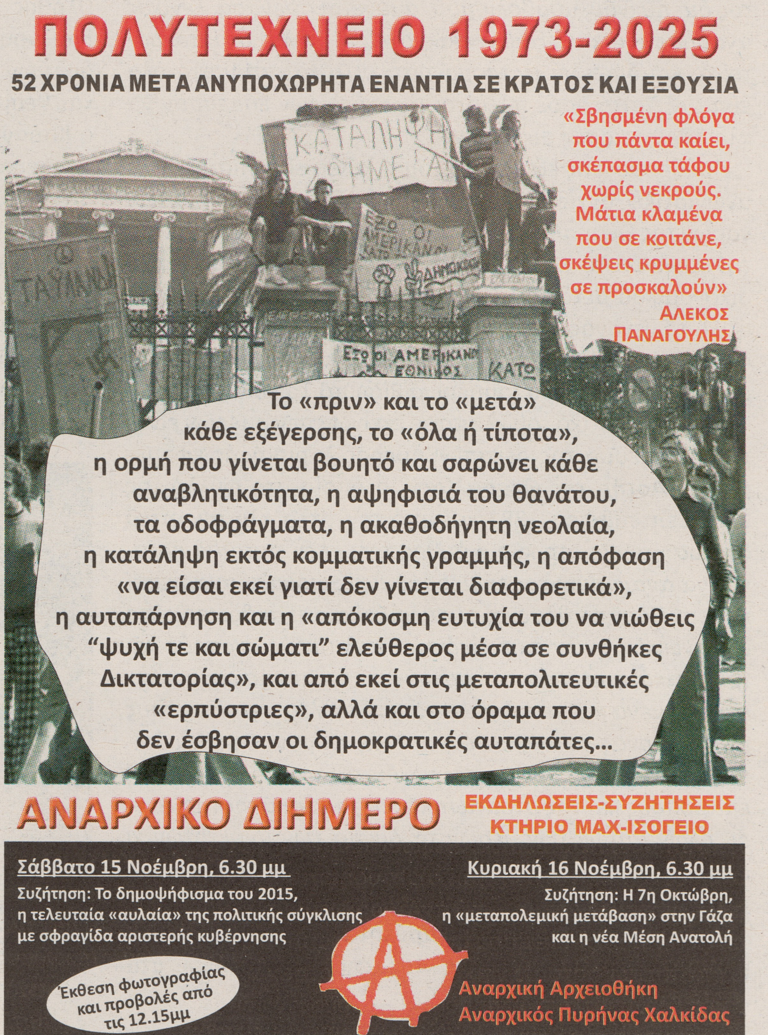

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ 1973-2025

52 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΑΝΥΠΟΧΩΡΗΤΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ

ΚΑΤΑΛΗΨΗ 2ΟΗΜΕΡΑ
ΕΞΩ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ
ΕΞΩ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΕΘΝΙΚΟΣ
ΚΑΤΩ

«Σβησμένη φλόγα
που πάντα καίει,
σκέπασμα τάφου
χωρίς νεκρούς.
Μάτια κλαμένα
που σε κοιτάνε,
σκέψεις κρυμμένες
σε προσκαλούν»
ΑΛΕΚΟΣ
ΠΑΝΑΓΟΥΛΗΣ

Το «πριν» και το «μετά» κάθε εξέγερσης, το «όλα ή τίποτα», η ορμή που γίνεται βουητό και σαρώνει κάθε αναβλητικότητα, η αψηφισιά του θανάτου, τα οδοφράγματα, η ακαθοδήγητη νεολαία, η κατάληψη εκτός κομματικής γραμμής, η απόφαση «να είσαι εκεί γιατί δεν γίνεται διαφορετικά», η αυταπάρνηση και η «απόκοσμη ευτυχία του να νιώθεις "ψυχή τε και σώματι" ελεύθερος μέσα σε συνθήκες Δικτατορίας», και από εκεί στις μεταπολιτευτικές «ερπύστριες», αλλά και στο όραμα που δεν έσβησαν οι δημοκρατικές αυταπάτες…

ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΔΙΗΜΕΡΟ

**ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ-ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ
ΚΤΗΡΙΟ ΜΑΧ-ΙΣΟΓΕΙΟ**

Σάββατο 15 Νοέμβρη, 6.30 μμ
Συζήτηση: Το δημοψήφισμα του 2015, η τελευταία «αυλαία» της πολιτικής σύγκλισης με σφραγίδα αριστερής κυβέρνησης

Κυριακή 16 Νοέμβρη, 6.30 μμ
Συζήτηση: Η 7η Οκτώβρη, η «μεταπολεμική μετάβαση» στην Γάζα και η νέα Μέση Ανατολή

Έκθεση φωτογραφίας και προβολές από τις 12.15μμ

Αναρχική Αρχειοθήκη
Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

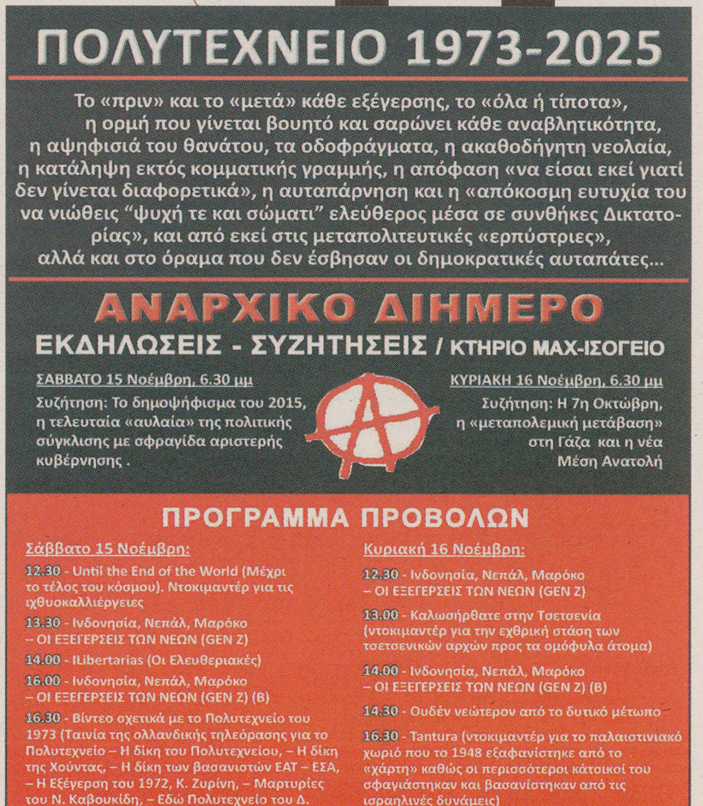

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ 1973-2025

Το «πριν» και το «μετά» κάθε εξέγερσης, το «όλα ή τίποτα», η ορμή που γίνεται βουητό και σαρώνει κάθε αναβλητικότητα, η αψηφισιά του θανάτου, τα οδοφράγματα, η ακαθοδήγητη νεολαία, η κατάληψη εκτός κομματικής γραμμής, η απόφαση «να είσαι εκεί γιατί δεν γίνεται διαφορετικά», η αυταπάρνηση και η «απόκοσμη ευτυχία του να νιώθεις "ψυχή τε και σώματι" ελεύθερος μέσα σε συνθήκες Δικτατορίας», και από εκεί στις μεταπολιτευτικές «ερπύστριες», αλλά και στο όραμα που δεν έσβησαν οι δημοκρατικές αυταπάτες…

ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΔΙΗΜΕΡΟ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ / ΚΤΗΡΙΟ ΜΑΧ-ΙΣΟΓΕΙΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ 15 Νοέμβρη, 6.30 μμ
Συζήτηση: Το δημοψήφισμα του 2015, η τελευταία «αυλαία» της πολιτικής σύγκλισης με σφραγίδα αριστερής κυβέρνησης .

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 Νοέμβρη, 6.30 μμ
Συζήτηση: Η 7η Οκτώβρη, η «μεταπολεμική μετάβαση» στη Γάζα και η νέα Μέση Ανατολή

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ

Σάββατο 15 Νοέμβρη:
12.30 - Until the End of the World (Μέχρι το τέλος του κόσμου). Ντοκιμαντέρ για τις ιχθυοκαλλιέργειες
13.30 - Ινδονησία, Νεπάλ, Μαρόκο – ΟΙ ΕΞΕΓΕΡΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ (GEN Z)
14.00 - ILibertarias (Οι Ελευθεριακές)
16.00 - Ινδονησία, Νεπάλ, Μαρόκο – ΟΙ ΕΞΕΓΕΡΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ (GEN Z) (B)
16.30 - Βίντεο σχετικά με το Πολυτεχνείο του 1973 (Ταινία της ολλανδικής τηλεόρασης για το Πολυτεχνείο – Η δίκη του Πολυτεχνείου, – Η δίκη της Χούντας, – Η δίκη των βασανιστών ΕΑΤ – ΕΣΑ, – Η Εξέγερση του 1972, Κ. Ζυρίνη, – Μαρτυρίες του Ν. Καβουκίδη, – Εδώ Πολυτεχνείο του Δ. Μακρή)

Κυριακή 16 Νοέμβρη:
12.30 - Ινδονησία, Νεπάλ, Μαρόκο – ΟΙ ΕΞΕΓΕΡΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ (GEN Z)
13.00 - Καλωσήρθατε στην Τσετσενία (ντοκιμαντέρ για την εχθρική στάση των τσετσενικών αρχών προς τα ομόφυλα άτομα)
14.00 - Ινδονησία, Νεπάλ, Μαρόκο – ΟΙ ΕΞΕΓΕΡΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ (GEN Z) (B)
14.30 - Ουδέν νεώτερον από το δυτικό μέτωπο
16.30 - Tantura (ντοκιμαντέρ για το παλαιστινιακό χωριό που το 1948 εξαφανίστηκε από το «χάρτη» καθώς οι περισσότεροι κάτοικοί του σφαγιάστηκαν και βασανίστηκαν από τις ισραηλινές δυνάμεις)

Έκθεση Φωτογραφίας
(με θέμα ΟΙ ΕΞΕΓΕΡΣΕΙΣ ΤΗΣ GEN Z)
και Προβολές από τις 12.00μμ

Αναρχική Αρχειοθήκη
Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΜΗΧΑΝΗ... ΕΙΜΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΟΝ

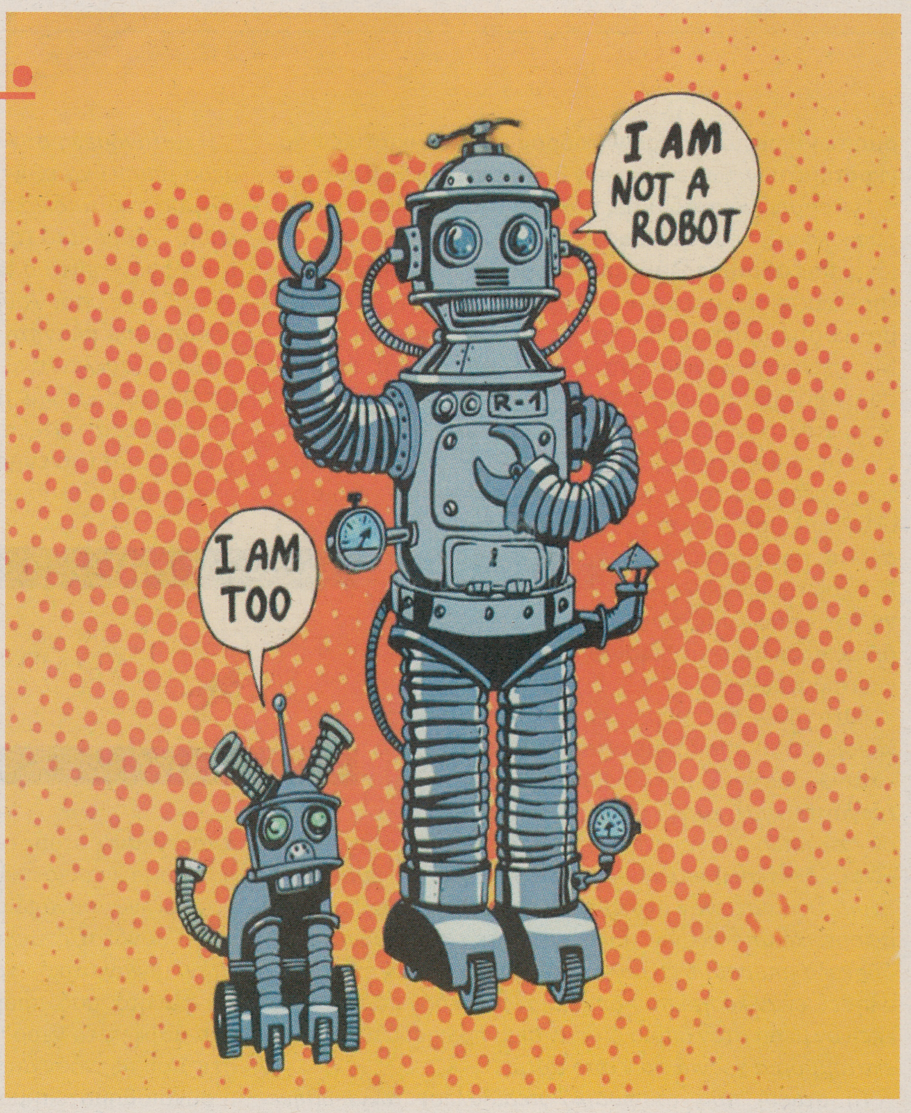
I AM NOT A ROBOT
R-1
I AM TOO

...μου έκανε εντύπωση ότι υπήρχε μια μεμβράνη ανάμεσα σε μένα και σε όλα αυτά. Μπορούσα να "βλέπω" τα θεαματικά τοπία. Ήξερα ότι ήταν θεαματικά. Όμως η εμπειρία σταματούσε στα μάτια μου. Δεν μπορούσα να την αφήσω να μπει μέσα μου. Δεν ένιωθα τίποτα. Κάτι είχε πάει στραβά μέσα μου. Θυμάμαι στιγμές από την παιδική μου ηλικία όπου και μόνο η θέα του ουρανού ή του γρασιδιού ή των δέντρων μπορούσε να με πλημμυρίσει με κύματα σωματικής απόλαυσης. Και τώρα... ένιωθα νεκρός. Είχα την παρόρμηση να επαναλάβω μια φράση που ήταν δημοφιλής ανάμεσα σε φίλους μου: "Η φύση είναι βαρετή." Αυτό που με τρόμαζε ακόμη και τότε, ήταν ότι ήξερα πως το πρόβλημα δεν ήταν η φύση — ήμουν εγώ. Η φύση είχε γίνει άσχετη για μένα, απούσα από τη ζωή μου. Από την απλή έλλειψη έκθεσης και εξάσκησης, είχα χάσει την ικανότητα να τη νιώθω, να συντονίζομαι μαζί της ή να νοιάζομαι γι' αυτήν. Η ζωή πλέον κινιόταν πολύ γρήγορα για κάτι τέτοιο...

Το παραπάνω απόσπασμα (που είναι δανεισμένο από τον Τζέρι Μάντερ) λειτουργεί ως αφετηρία για ολόκληρο το δοκίμιο. Αποτελεί στοχασμό πάνω στην απώλεια της άμεσης εμπειρίας και της αισθητηριακής σύνδεσης με τον φυσικό κόσμο – ένα βίωμα αποξένωσης που προκύπτει μέσα από τη μεσολάβηση της τεχνολογίας και του σύγχρονου τρόπου ζωής.

Δεν είμαι απολύτως βέβαιος πού τελειώνω εγώ (με την καθαρά εγωιστική έννοια) και πού αρχίζει οτιδήποτε άλλο. Είναι κάτι κάπως ασαφές, άμορφο και, ε, υποκειμενικό. Δεν θέλω να ακουστώ σαν κανένας «παλιοχίπης», αλλά καθώς αναζητώ μια αυθεντική και αδιαμεσολάβητη ζωή, ελεύθερη (ή τουλάχιστον αποδεσμευμένη όσο γίνεται) από αλλοτριωμένες συνθήκες –από εμένα, τους άλλους, και τον κόσμο γύρω μας– είναι αναγκαίο να εξετάσω τα όρια και την ουσία τού ποιος είμαι (και ποιος δεν είμαι).

Ένα πράγμα μπορώ να πω με αρκετή βεβαιότητα: **δεν είμαι μηχανή**.

Δεν θα περιορίσω το τι είμαι και με τι είμαι βαθιά συνδεδεμένος μόνο σε εκείνους με τους οποίους έχω τυπικές σχέσεις, ούτε αποκλειστικά σε ανθρώπους, ούτε καν σε ζώα με σπονδυλική στήλη, ούτε μόνο σε ό,τι θεωρούμε «ζωντανό». Όπως έχει ειπωθεί, «οι πέτρες μπορούν να μιλήσουν», κι επομένως ίσως να μπορούν και να ακούσουν, να ενεργούν και να αισθάνονται. Είμαι ενθουσιασμένος να εξερευνήσω αυτές τις δυνατότητες και τις ιδιορρυθμίες.

Όμως, όταν πρόκειται για την «τεχνολογία», ή την νεκρή άβυσσο του χώρου που αυτή ελέγχει –φυσικού, ψυχολογικού και θεσμικού – δεν τρέφω κάποια ψευδαίσθηση (ούτε φουτουριστικές οργασμικές αποκαλύψεις) περί κάποιας σύνδεσης μαζί της, ούτε πιστεύω στην υποτιθέμενη ουδετερότητα (ή φυσικότητα) της. Θα χρησιμοποιήσω την τεχνολογική υποδομή και μερικά από τα τμήματά της όταν και όπου θεωρώ ότι εγώ ή μια συλλογική προσπάθεια μπορούμε να αποκομίσουμε προσωρινό όφελος για μια άμεση ή μακροπρόθεσμη διαδικασία, μέσα ή παρά την αναπόφευκτη κυριαρχία και παρακμή της τεχνολογίας –όπως, για παράδειγμα, τη χρήση ενός υπολογιστή για να δημοσιεύσω ένα κείμενο που κριτικάρει και βάλλει εναντίον του πολιτισμού.

Τελικά, είναι αδύνατο να αρνηθώ την ιδέα ότι η τεχνολογία αποτελεί ένα ανθυγιεινό σύμπλεγμα –ένα σύστημα εργαλείων που δεν σχεδιάστηκε για τη στήριξη ή την ευημερία μου, ελεγχόμενο και εμψυχωμένο από ένα ανόργανο και ανθρωποκεντρικό πνεύμα ελέγχου, αποδοτικότητας και τάξης. Είναι ένα απίστευτα ισχυρό δίκτυο κυριαρχίας που προβάλλεται μέσα από την έννοια της προόδου και του διαχωρισμού.

Η τεχνολογία έχει καθορίσει τις συνθήκες του κόσμου μας περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο μεμονωμένο παράγοντα (καπιταλισμό, ρατσισμό, κυβέρνηση, θεολογία κ.λπ.). Κυριολεκτικά **δημιουργεί το φυσικό, κοινωνικό και ψυχολογικό πεδίο** μέσα στο οποίο λειτουργούν όλες οι μορφές κυριαρχίας. Θέτει τους κανόνες –και τους επανεγγράφει διαρκώς, βασισμένη στη δική της αυτοαναφορική λογική.

Η τεχνολογία είναι η **θρησκεία της εποχής μας**· και καθώς ασκεί μια συγκλονιστικά καθολική εξουσία πάνω στο μυαλό, το σώμα και το πνεύμα μας, **πρέπει να καταστραφεί** αν είναι να ζήσουμε αδιαμεσολάβητες και ανεμπόδιστες ζωές.

Η καταστροφική επιρροή της τεχνολογίας είναι τεράστια· όμως, για λόγους συντομίας και εστίασης, επιλέγω να μην επεκταθώ στην οικολογική καταστροφή που προκαλεί η παραγωγή, η ανάπτυξη, η λειτουργία και η διαιώνιση της τεχνολογικής κοινωνίας –ούτε στις τοξικότητες που δημιουργεί (εκείνες που μας σκοτώνουν σε κυτταρικό και γενετικό επίπεδο). Ο αντίκτυπος σε αυτό το πεδίο είναι καλά τεκμηριωμένος και κατανοητός, κι όμως η ευρεία επίγνωση αυτών των παραγόντων, όσο σημαντική και αν είναι (και είναι, νηφάλια, τρομακτικά σημαντική), **δεν έχει μεταβάλει ούτε στο ελάχιστο την πορεία του τεχνολογικού εφιάλτη**.

Στην πραγματικότητα, εκείνοι που περιορίζονται αποκλειστικά στη σφαίρα του «περιβαλλοντικού αντίκτυπου» φαίνεται, στην καλύτερη περίπτωση, να επιχειρηματολογούν μόνο υπέρ μιας πιο «βιώσιμης», πιο «πράσινης» και πιο «ανθρώπινης» τεχνολογίας –ενός **ηλιακά τροφοδοτούμενου αστυνομικού κράτους** που δεν αμφισβητεί ποτέ τις βασικές παραδοχές των πολιτισμένων κοινωνικών σχέσεων. Αυτή η στάση, αντί να αποδυναμώνει, **ενισχύει την τεχνολογική κοινωνία**, προσαρμόζοντας την υποδομή της (ή έστω τη βιτρίνα της) στις δημοφιλείς τάσεις, επεκτείνοντας έτσι τη διάρκεια της ύπαρξής της.

Και, αν και οι πτυχές της παραγωγής σε μια τεχνολογικά καθοδηγούμενη κοινωνία –καθώς και οι εργάτες που εξαναγκάζονται και χειραγωγούνται ώστε να συντηρούν τη λειτουργία της– αποτελούν άλλο ένα εξαιρετικά σημαντικό θέμα προς διερεύνηση, το πεδίο αυτό είναι τεράστιο. Επιπλέον, έχει ήδη αναλυθεί από άλλους με πολύ μεγαλύτερη δύναμη και αμεσότητα από ό,τι θα μπορούσα να προσφέρω εγώ.

Τα ερωτήματα που προτιμώ να θέτω σχετίζονται περισσότερο με τον **αντίκτυπο της τεχνολογίας στο προσωπικό και στο κοινωνικό επίπεδο** – σε σχέση με την αποξένωση, την εξάρτηση και τον εθισμό, την πνευματική και συναισθηματική ανισορροπία, τις μετατοπίσεις στην αντίληψή μας για τον χρόνο και τον χώρο, την αυξανόμενη κυριαρχία της τεχνολογίας, καθώς και την πορεία προς τις **κυβερνητικές «νεοζωές»**. Η αναγνώριση των αντιφάσεων που αντιμετωπίζουμε και των πιθανών κατευθύνσεων που ανοίγονται μπροστά μας είναι ζωτικής σημασίας για τη δική μας κατάσταση ως πολιτισμένων ανθρώπων στις αρχές του 21ου αιώνα –ανθρώπων που επιθυμούν έναν εντελώς διαφορετικό, **μη τεχνοκρατικό κόσμο**.

*Καθώς οι άνθρωποι μετακινούνται σε εντελώς τεχνητά περιβάλλοντα, η **άμεση επαφή και γνώση του πλανήτη** έχει κοπεί. Αποσυνδεδεμένοι, όπως οι αστροναύτες που αιωρούνται στο διάστημα, δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε το πάνω από το κάτω ή την αλήθεια από τη φαντασία. Οι συνθήκες είναι ιδανικές για την **εμφύτευση αυθαίρετων πραγματικοτήτων**.*

Η αποξένωση είναι η κατάσταση του να έχεις αποσπαστεί από κάτι (ή από όλα) με το/α οποίο/α κάποτε ήσουν –ή είσαι εκ φύσεως– συνδεδεμένος. Η **προσωπική και κοινωνική αποξένωση** είναι εγγενής στη διαδικασία της τεχνολογίας. Αυτή η αποσύνδεση από τη ζωή αποτελεί την κύρια πηγή της κατάστασης της **εξημέρωσής** μας – χωρίς αυτήν, ο έλεγχος και η χειραγώγηση θα ήταν πολύ πιο δύσκολα, αν όχι αδύνατα. Πάντα αυτός ήταν ο βασικός μηχανισμός κυριαρχίας: **να αποκόψεις τους ανθρώπους από τη γη**, να τους επανατοποθετήσεις μέσα σε διαδικασίες και τεχνικές που τους είναι άγνωστες· να τους **απομονώσεις από το ποιοι είναι**.

Είναι ακριβώς επειδή **πλέουμε μέσα στον κόσμο χωρίς συνδέσεις με την ουσία της ζωής**, που μπορούμε να δεθούμε και να καθοδηγηθούμε από εξωτερικές ατζέντες και τεχνητά ερεθίσματα. Η τεχνολογία είναι η πρωταρχική πηγή αυτής της αποξένωσης, σε κάθε τομέα της ζωής μας. Σε μια συνεχώς επεκτεινόμενη διαδικασία, ο κόσμος έχει κατασκευαστεί έτσι ώστε να **περιορίζει τις συνδέσεις μας** έξω από το τεχνολογικό παράδειγμα. Τι πτυχές της ζωής μας δεν σχετίζονται άμεσα με την τεχνολογική διαδικασία; Υπάρχουν άραγε μορφές «σύνδεσης» μεταξύ ανθρώπων που να μην μεσολαβούνται από τεχνολογικά μέσα;

Σε προσωπικό επίπεδο, η ζωή μας αποξενώνεται μέσω των **ρολογιών**, των **φαρμάκων**, των **φούρνων μικροκυμάτων**, του **επεξεργασμένου φαγητού**, της **τηλεόρασης**, του **λευκού θορύβου**, του **τσιμέντου**, των **μηχανών**, των **υπολογιστών**, του **ηλεκτρικού φωτισμού**, του **κλιματισμού**... Σε κοινωνικό επίπεδο, αποξενωνόμαστε ο ένας από τον άλλο μέσω των **τηλεφώνων**, του **email**, της **ποπ κουλτού-**

ρας, των **iPod**, των **αυτοκινητοδρόμων**, των **οικιστικών συγκροτημάτων**, των **εκλογικών θαλάμων**, των **θεαμάτων**...

Στο σημερινό στάδιο της πορείας του πολιτισμού, είναι δύσκολο για τους περισσότερους να συλλάβουν καν την ιδέα μιας **αδιαμεσολάβητης (και μη τεχνολογικής) ύπαρξης**· όσοι ακόμη μπορούν να φανταστούν μια τέτοια πραγματικότητα χαρακτηρίζονται ως **γραφικοί ή εξτρεμιστές**. Μα μέσα στη λογική αυτού του τεχνολογικού εφιάλτη, όσοι από εμάς μπορούμε ακόμη να αντιληφθούμε ένα διαφορετικό σύνολο σχέσεων θεωρούμαστε «τρελοί» – και η μόνη απάντηση, σύμφωνα με το κυρίαρχο παράδειγμά του, πρέπει να είναι ακραία. Όμως, μέσα σε ένα διαφορετικό πλαίσιο –αυτό μιας **αποπολιτισμένης, άγριας πραγματικότητας**– είμαστε απολύτως λογικοί και φυσιολογικοί. Είμαστε **ανθρώπινα όντα που «υπάρχουν» που «αναπνέουν», όπως ολόκληρο το Σύμπαν**, όχι μηχανές που «λειτουργούν».

Αυτό που βλέπουμε, ακούμε, αγγίζουμε, γευόμαστε, μυρίζουμε, αισθανόμαστε και κατανοούμε για τον κόσμο ***έχει ήδη επεξεργαστεί για εμάς****. Οι εμπειρίες μας πλέον δεν μπορούν να ονομαστούν άμεσες ή πρωτογενείς. Είναι* ***δευτερεύουσες, διαμεσολαβημένες εμπειρίες****. Ζούμε μέσα σε έναν ανακατασκευασμένο κόσμο, τόσο διαφορετικό από εκείνον μόλις πριν από εκατό χρόνια, που δύσκολα μπορούμε να συλλάβουμε πόσο ριζικά έχει μεταβληθεί· έναν κόσμο που* ***δεν μοιάζει σχεδόν καθόλου*** *με εκείνον μέσα στον οποίο έζησαν οι άνθρωποι επί τέσσερα εκατομμύρια χρόνια πριν από αυτό.*

Τη στιγμή που το φυσικό περιβάλλον αλλοιώθηκε σε τέτοιο βαθμό ώστε να μην μπορεί πλέον να παρατηρηθεί προσωπικά, ***οι ίδιες οι έννοιες της γνώσης άρχισαν να αλλάζουν****. Η γνώση, που παλαιότερα βασιζόταν στην άμεση εμπειρία, εξαρτήθηκε πλέον από την* ***επιστημονική, τεχνολογική και βιομηχανική «απόδειξη»****. Τώρα, «εκείνοι» μας λένε τι είναι η φύση, τι είμαστε εμείς, πώς σχετιζόμαστε με το σύμπαν, τι χρειαζόμαστε για την επιβίωση και την ευτυχία, και ποιοι είναι οι «σωστοί» τρόποι οργάνωσης της ύπαρξής μας. Καθώς συνεχίζουμε να απομακρυνόμαστε από την άμεση εμπειρία του πλανήτη, η* ***ιεραρχία του τεχνοεπιστημονισμού*** *επεκτείνεται.*

Το ζήτημα της φυσικής ισορροπίας υποβαθμίζεται. Η εξέλιξη πλέον δεν ορίζεται με βάση τις διαδικασίες του πλανήτη, αλλά με βάση τις ***τεχνολογικές διαδικασίες****.*

Η **επιβολή τεχνολογικής εξάρτησης και εθισμού** αποτελεί τον τρόπο λειτουργίας της κοινωνίας που κατοικούμε. Η εξάρτηση είναι η κατάσταση κατά την οποία επηρεάζεσαι ή καθορίζεσαι από κάτι έξω από τον εαυτό σου· είσαι εξαρτημένος, υπό όρους. Ο εθισμός είναι η παράδοση του ελέγχου σε μια εξωτερική πηγή. Μέσα στην τεχνολογική κοινωνία, **παραδίνουμε τον εαυτό μας**. Ανταλλάσσουμε τη ζωή μας για μια αποκομμένη πραγματικότητα, για αυτό που μας υπόσχονται ως «καλύτερες μέρες». Ασφάλεια και άνεση. Νέο και βελτιωμένο. Το πρώτο είναι δωρεάν. Με κάθε νέο «νεοτεριστικό» βήμα προχωρούμε πιο μακριά. Πιο ψηλά, πιο μακριά – ώσπου **δεν μπορούμε πια να ζήσουμε χωρίς τα προηγούμενα βήματα**. Δεν μπορούμε να φανταστούμε έναν κόσμο χωρίς αυτά. Είμαστε αγκιστρωμένοι. Εθισμένοι στην «πρόοδο», γινόμαστε **συνεξαρτώμενοι με την τεχνολογία**.

Δεν εμπιστευόμαστε πλέον τη διαίσθησή μας ή τα ένστικτά μας. Οι προσωπικές μας παρατηρήσεις θεωρούνται ύποπτες –όχι μόνο από τη λογική του συστήματος, αλλά ακόμη και από εμάς τους ίδιους– εκτός αν επιβεβαιωθούν από «επιστημονικά» ή «τεχνολογικά» ιδρύματα. Αλλά τι είναι αυτό που μας ωθεί να επιθυμούμε μια πιο τεχνοποιημένη ζωή; Ποιο **εσωτερικό κενό** το προκαλεί; Ποιες **κοινωνικές πιέσεις** το τροφοδοτούν; Υπάρχει άραγε και μια **σωματική εξάρτηση**; Και, ίσως το σημαντικότερο: **είναι δυνατή η ανάρρωση;**

Η αυξανόμενη συχνότητα των ψυχικών ασθενειών σήμερα μπορεί να εξηγηθεί, εν μέρει, από το γεγονός ότι ο κόσμος που αποκαλούμε «πραγματικό» –και μέσα στον οποίο ζητάμε από τους ανθρώπους να ζήσουν και να κατανοήσουν– είναι ο ίδιος ***αντικείμενο αμφισβήτησης****. Το περιβάλλον όπου ζούμε* ***δεν συνδέεται πλέον με τη διαδικασία του πλανήτη*** *που μας έφερε όλους στην ύπαρξη.*

Είναι αποκλειστικά ***προϊόν της ανθρώπινης νοητικής διεργασίας****. Έχουμε μείνει χωρίς πλαίσιο αναφοράς που να μην έχει αγγιχτεί από ανθρώπινη ερμηνεία.*

Η κυρίαρχη **πνευματική και συναισθηματική ανισορροπία** είναι ξεκάθαρη ένδειξη ότι το τρέχον σύστημα **αποτυγχάνει στους ανθρώπους**.

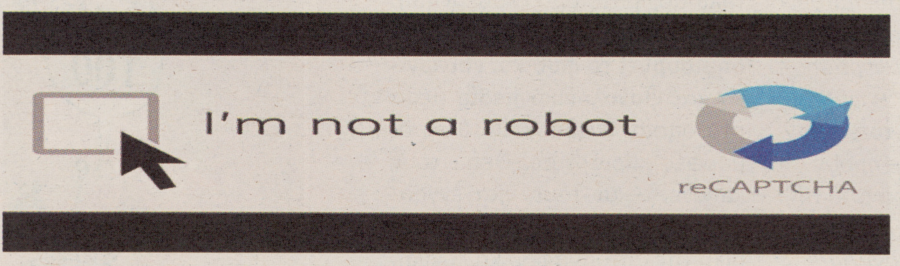

Πνευματικά και συναισθηματικά δυνατοί άνθρωποι –ικανοί να συνάψουν βαθιές, αυτόνομες και συλλογικές συνδέσεις με τον κόσμο– **αποθαρρύνονται** από έναν μηχανιστικό, χρησιμοθηρικό και υλιστικό κόσμο. Το φαγητό μας προέρχεται από αποστειρωμένα σούπερ-μάρκετ, το νερό μας από μπουκάλια ή από σωληνώσεις που περνούν από χλωριωμένα κέντρα επεξεργασίας, η συναισθηματική μας στήριξη από «ιδικούς» με πτυχία στους τοίχους τους και από διαδικτυακά chatrooms, και η σεξουαλική μας ικανοποίηση από ιστοσελίδες πορνό ή εφαρμογές γνωριμιών (ή και καθόλου).

Τα συναισθήματά μας είτε **τινάζονται σπασμωδικά προς όλες τις κατευθύνσεις**, είτε **αναισθητοποιούνται** μέχρι να μην απομένει τίποτα. Η πνευματικότητα διοχετεύεται **διεστραμμένα** σε ιδεολογικούς και δογματικούς θεσμούς, αντί να βιώνεται άμεσα. Η **ζωντάνια και ο πλούτος της ζωής** έχουν χαθεί μέσα στη μονοτονία της ψυχρής ρουτίνας και τελετουργίας.

Μέσα σε αυτή τη σχιζοφρενική κατάσταση, πρέπει να επιλέξουμε ανάμεσα σε έναν κόσμο στον οποίο **δεν έχουμε αυθεντική σύνδεση** –έναν κόσμο που μας φαίνεται αυθαίρετα κατασκευασμένος– ή σε έναν κόσμο **εκτός αυτών των διαδικασιών**, απομονωμένο από την τεχνολογική κοινωνία. Όμως, με τη **εξημερωμένη μας λογική**, η οποία δεν έχει επιτραπεί να αναπτυχθεί οργανικά και συνδεδεμένα, αυτό είναι οδυνηρά δύσκολο, προκαλώντας συναισθηματικές διακυμάνσεις που κινούνται μεταξύ αδικαιολόγητης ευφορίας και βαθιάς κατάθλιψης.

Σύγχυση, αυταπάτη, απάθεια, απομόνωση και μαζοχισμός εμφανίζονται και στις δύο πλευρές αυτού του διλήμματος. Μένουμε να ρωτάμε βασανιστικά τον εαυτό μας (αν καταφέρουμε να ξεφύγουμε από τη φρενίτιδα ή να ξυπνήσουμε από τον λήθαργο): «Τι λείπει; Ποιοι κοινωνικοί παράγοντες το προκαλούν; Ποιες είναι οι συνέπειες; Υπάρχει ελπίδα έξω από τις φιλοσοφίες αυτοβοήθειας και τις ψευδο-θεραπείες της Νέας Εποχής;»

Οι αντιλήψεις μας για τον **χρόνο** και τον **χώρο** έχουν, επίσης, μεταβληθεί ριζικά μέσω της ανάπτυξης της τεχνολογίας.

Από την πρώτη στιγμή που το ανθρώπινο ον εφεύρε την **τεχνητή μέτρηση του χρόνου**, οι φυσικοί ρυθμοί της ζωής διαταράχθηκαν. Ο χρόνος άρχισε να υπάρχει όχι ως οργανική εμπειρία, αλλά ως **σύστημα ελέγχου**· ένα μέσο ταξινόμησης, προγραμματισμού και επιβολής ρυθμού. Με τον ίδιο τρόπο, ο χώρος –που κάποτε ήταν μια **εμπειρία ενότητας** με το περιβάλλον, ένα άνοιγμα στη γη και στον ουρανό– έγινε **μετρήσιμος, διαχωρισμένος, τεμαχισμένος**. Μέσα από την τεχνολογική διαδικασία, οι αισθήσεις μας επαναπρογραμματίστηκαν. Ο χρόνος δεν είναι πια κυκλικός, εποχικός ή ολιστικός, αλλά **γραμμικός και ποσοτικός**. Η εμπειρία της ζωής έχει μετατραπεί σε **παραγωγική λειτουργία**. Κάθε στιγμή είναι υπολογισμένη, κάθε λεπτό μετρημένο· το ρολόι είναι το πιο επιτυχημένο όργανο υποδούλωσης που επινοήθηκε ποτέ.

Καθώς οι άνθρωποι έγιναν δούλοι της χρονικής «αποδοτικότητας», η **έννοια της στιγμής** έχασε τη σημασία της. Δεν υπάρχει πια χώρος για το απροσδόκητο, για την αδράνεια, για τη σιωπή. Κάθε δευτερόλεπτο πρέπει να αξιοποιείται. Η **τεχνολογία**, καθοδηγούμενη από αυτόν τον μηχανιστικό ρυθμό, ενίσχυσε τη ροή των γεγονότων σε σημείο που η **ανθρώπινη εμπειρία δεν μπορεί πια να συγχρονιστεί** με το ίδιο της το περιβάλλον. Οι μηχανές είναι τώρα πιο «γρήγορες» από εμάς, πιο «αποδοτικές», πιο «ακριβείς»· κι εμείς, αντί να τις επιβραδύνουμε, **προσπαθούμε να τις φτάσουμε**.

Η έννοια του χώρου έχει υποστεί μια αντίστοιχη αλλοίωση. Η τεχνολογική κοινωνία δεν γνωρίζει γεωγραφικά όρια: κάθε τοποθεσία είναι **μια θέση μέσα σε ένα δίκτυο**. Η απόσταση καταργήθηκε, όχι όμως και η **απομόνωση**. Μπορούμε να επικοινωνήσουμε με κάποιον στην άλλη πλευρά του κόσμου, αλλά δεν γνωρίζουμε πια τον γείτονά μας. Η άμεση παρουσία, η **ενσωματωμένη εμπειρία του τόπου**, αντικαταστάθηκε από μια «εικονική» μορφή ύπαρξης. Ζούμε πλέον σε **πληροφοριακά περιβάλλοντα**, όχι σε πραγματικά τοπία. Η τεχνολογία δεν επεκτείνει απλώς τις δυνατότητές μας – **επαναπροσδιορίζει τα όρια του δυνατού**. Ο χώρος και ο χρόνος δεν είναι πια οι φυσικοί όροι μέσα στους οποίους ζούμε, αλλά **κατασκευές** που εξυπηρετούν τον έλεγχο και τη διαχείριση.

Ολόκληρη η πραγματικότητα έχει μετατραπεί σε **σχέση δεδομένων**.

Η **αυτοματοποίηση** –που παρουσιάζεται ως «απελευθέρωση» από τη βαρετή εργασία– είναι στην ουσία **μια τεράστια συγκέντρωση δύναμης**. Κάθε νέα μηχανή δεν εξαλείφει την ανάγκη για εργασία· απλώς μεταφέρει τον έλεγχο της διαδικασίας από τα χέρια των ανθρώπων σε εκείνα των μηχανών και των θεσμών που τις κατέχουν. Η υπόσχεση για ελεύθερο χρόνο είναι απλώς η υπόσχεση για **περισσότερη παθητικότητα**. Η «άνεση» δεν είναι ελευθερία· είναι απλώς **η απουσία ευθύνης μέσα σε ένα απόλυτα ελεγχόμενο πλαίσιο**.

Ο **κυβερνητικός έλεγχος** δεν είναι πια ζήτημα πολιτικής. Είναι **τεχνολογική λειτουργία**.

Οι νόμοι και οι αστυνομίες, τα δίκτυα πληροφοριών, οι κάμερες, οι δορυφόροι, οι υπολογιστικές βάσεις δεδομένων και οι τεχνητές νοημοσύνες αποτελούν μέρη ενός ενιαίου μηχανισμού επιτήρησης και πρόβλεψης της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Η εξουσία δεν χρειάζεται πλέον να καταπιέζει: **προβλέπει και κατευθύνει**.

Όσο περισσότερο αυτοματοποιούνται οι κοινωνικές διαδικασίες, τόσο **λιγότερο ανθρώπινες** γίνονται. Ο κάθε υπολογισμός, η κάθε απόφαση, η κάθε συναλλαγή μετατρέπεται σε **ενέργεια μέσα στο σύστημα**, όχι σε ανθρώπινη επιλογή. Η τεχνολογία έχει απορροφήσει τη λογική της κυριαρχίας και την έχει αναπαραγάγει **μέσα σε κάθε κύκλωμα, σε κάθε γραμμή κώδικα, σε κάθε σήμα**. Αυτός είναι ο τελικός σκοπός της: όχι η απελευθέρωση του ανθρώπου από την εργασία ή τον πόνο, αλλά **η πλήρης ενοποίηση του ανθρώπου μέσα στο μηχανικό σύνολο**, η αφομοίωσή του από το δίκτυο, η **τελική ενοποίηση του υποκειμένου και του αντικειμένου μέσα στη μηχανική λογική**. Και κάθε νέο βήμα που ονομάζεται «πρόοδος» δεν είναι παρά μια ακόμη στιγμή στην **περαιτέρω εδραίωση της τεχνολογικής εξουσίας και ελέγχου**.

Ο έλεγχος της τεχνολογίας πάνω μας έχει πλέον φτάσει στο επίπεδο ενός **υπέρ-θεού**. Δεν αρκεί πια να αναρωτιόμαστε αν «πρέπει να έχουμε τεχνολογία» ή να εξετάζουμε τα θετικά και αρνητικά της.

Η τεχνολογία **είναι ενσωματωμένη μέσα μας**, από τη γέννηση ως τον θάνατο. Και υπάρχουν ακόμα εκείνοι που επιθυμούν να υποταχθούν σ' αυτήν **ακόμη και μετά θάνατον** –να συνεχίσουν μέσα από τη μνήμη, το δίκτυο, την τεχνητή αναπαραγωγή. Προσκυνούμε, συχνά ασυναίσθητα αλλά πάντοτε με μια **παραμορφωμένη λαχτάρα**, το τεχνολογικό βωμό. Κάθε δημιουργία, κάθε λύση, κάθε συναίσθημα, κάθε μορφή κοινωνικής οργάνωσης διέρχεται πλέον **μέσα από την τεχνολογική αρχή**, η οποία **ανατροφοδοτεί τον εαυτό της**. Δεν χρειάζεται πια να μας πείσουν να «κρατήσουμε την πίστη» – γιατί η πίστη αυτή είναι **όλα όσα έχουμε στη διάθεσή μας**. Ο έλεγχος είναι πανταχού παρών· έτσι η βία σπάνια χρειάζεται. Στους περισσότερους, η αντίσταση μοιάζει μάταιη.

Αλλά μπορούμε άραγε να αναγνωρίσουμε **πόσο βαθιά φτάνει το χάσμα**; Κι αν το αναγνωρίσουμε, αρκεί η συνείδηση αυτή για να μας ελευθερώσει; Μπορεί να υπάρξει **μη τεχνολογική ζωή μέσα σε έναν τεχνολογικό κόσμο**;

Καθώς η «πραγματικότητα» γίνεται αντικείμενο παιχνιδιού, επινόησης και αυθαιρεσίας, ***οι αρχιτέκτονες της τεχνολογίας*** *μαθαίνουν να παίζουν καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον.*

Εκμεταλλεύονται τη σύγχυση, καλλιεργούν τις ριζικά αποξενωμένες συνειδήσεις και ***προετοιμάζουν το έδαφος για τη γέννηση τεράτων*** *– συστημάτων και μορφών ζωής που ξεπερνούν και καταπίνουν τον δημιουργό τους.*

Η **πορεία προς τις κυβερνητικές νεοζωές (cybernetic neo-lives)** δεν είναι απλώς η επιθυμία των κυρίαρχων της τεχνολογικής κοινωνίας να διατηρήσουν και να επεκτείνουν την εξουσία τους.

Είναι και η **εθελούσια συμμετοχή των υπηκόων της**, εκείνων που πιστεύουν πως μπορούν να γίνουν μέρος του υπερ-θεού της τεχνολογίας. Η κυβερνητική κινείται προς έναν **πανταχού παρόντα έλεγχο της πραγματικότητας** – τόσο πληροφορική όσο και υλική – υπερβαίνοντας (και ταυτόχρονα μιμούμενη) τις φυσικές νευρολογικές διεργασίες.

Η τεχνολογία επιδιώκει να γίνει **η νέα εξέλιξη**: ένα **υβρίδιο βιολογικού, μηχανικού και εικονικού**. Καθώς το οικολογικό αδιέξοδο βαθαίνει και οι πόροι εξαντλούνται, η προοπτική μετατόπισης σε ένα **λιγότερο υλικό, περισσότερο «ψηφιακό» κόσμο** μοιάζει, για τους περισσότερους, είτε αναπόφευκτη είτε λυτρωτική. Ελάχιστοι αναρωτιούνται ποιο είναι το τίμημα. Κι όμως, ήδη ζούμε **τα πρώτα στάδια αυτής της μετάλλαξης**.

Μήπως πρόκειται για την **τελική φάση** του πολιτισμού όπως τον ξέρουμε; Κι αν ναι, γιατί οι άνθρωποι το αποδέχονται με τέτοια προθυμία;

Μέσα σε ***μία μόνο γενιά,*** *ύστερα από εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια ανθρώπινης εξέλιξης, ο αμερικανικός (και κατ' επέκταση, ο σύγχρονος παγκόσμιος) πολιτισμός* ***αντικατέστησε την άμεση εμπειρία*** *του κόσμου με* ***μεσολαβημένες, δευτερογενείς εκδοχές*** *της. Οι αναπαραστάσεις έγιναν αντιληπτές ως η ίδια η πραγματικότητα, και η διαφορά ανάμεσά τους σχεδόν εξαφανίστηκε για τους περισσότερους από εμάς..*

Όσοι αναζητούμε έναν **απο-τεχνολογικοποιημένο τρόπο ζωής**, βρισκόμαστε μέσα σε μια βαθιά αντίφαση: να ζούμε **και μέσα** και **έξω** από την τεχνολογική κοινωνία. Ακόμα κι αν θελήσουμε να «δραπετεύσουμε», κουβαλούμε μαζί μας τον **εξημερωμένο νου** της. Η απόδραση είναι δύσκολη, ίσως και αδύνατη. Όμως, για να πολεμήσουμε την τεχνολογική κυριαρχία, πρέπει πρώτα να **τη γνωρίσουμε**, να **κατανοήσουμε τον μηχανισμό της**. Όπως ένας ληστής πρέπει να κατανοήσει την τράπεζα που θέλει να διαρρήξει, έτσι κι εμείς πρέπει να **γνωρίσουμε το σύστημα** – όχι για να το υπηρετήσουμε, αλλά για να το **αποδομήσουμε**. Η συμμετοχή σε ορισμένες τεχνολογικές διαδικασίες μπορεί να είναι **αναγκαστικά προσωρινή**· αλλά κάθε χρήση της τεχνολογίας πρέπει να γίνεται **με επίγνωση, επιφύλαξη και ειρωνεία**, ποτέ εις βάρος της άμεσης, αδιαμεσολάβητης ζωής. Το δίλημμα είναι οδυνηρό, αλλά **απαραίτητο για την ελευθερία μας**.

Κι έτσι ερχόμαστε στην τελική ερώτηση: Τι σημαίνει να ζούμε ως **άνθρωποι** και όχι ως **μηχανές**; Μπορούμε να ανακτήσουμε την άμεση σχέση μας με τον κόσμο; Και αν ναι, πώς; Μέσα από την απομόνωση; Μέσα από τη φυγή; Ή μήπως μέσα από μια **συνειδητή, συλλογική απεξάρτηση**;

Ίσως να μην μπορούμε «να επιστρέψουμε πίσω». Ο ιός έχει εξαπλωθεί, η λογική της τεχνολογίας είναι παντού. Όμως για το μεγαλύτερο μέρος της ανθρώπινης ύπαρξης, **ζήσαμε χωρίς αυτήν**, σε **άμεση επαφή με τον κόσμο**, χωρίς διαμεσολάβηση, χωρίς τεχνητή λογική, χωρίς υποκατάστατα. Ίσως εκεί βρίσκονται τα πιο ουσιαστικά μαθήματα: στο **παρελθόν της άμεσης ζωής**.

Όσο υπάρχει μέσα μου ακόμη **λίγη δύναμη και ελεύθερη βούληση**, όσο είμαι **σάρκα και αίμα** και μπορώ να αισθανθώ, να ονειρευτώ και να συνδεθώ, θα θυμάμαι αυτό: **Δεν είμαι μηχανή. Είμαι ανθρώπινο ον.**

Σημείωση:

Όλα τα αποσπάσματα σε πλάγια γραφή προέρχονται από το «Argument One: The Mediation of Experience», του Jerry Mander, από το βιβλίο του **Four Arguments for the Elimination of Television** *(William Morrow and Company, Inc., 1977).*

Αν και το έργο του είναι παλιό και περιέχει ορισμένες φιλελεύθερες αντιλήψεις περί δημοκρατίας, ο Mander ανέλυσε τη **μεγαλύτερη και πιο επιδραστική μορφή τεχνολογίας της εποχής του** – την τηλεόραση–, η οποία μπορεί εύκολα να θεωρηθεί ο **πρόδρομος της σημερινής, ακόμη πιο καταστροφικής και αποξενωτικής τεχνολογικής δύναμης**, του Διαδικτύου. Το πρώτο μέρος του βιβλίου του, «*Argument One*», είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς εξετάζει όχι την τηλεόραση καθαυτή, αλλά **το ευρύτερο ζήτημα της διαμεσολάβησης της εμπειρίας** μέσω της τεχνολογίας.

Πηγή: https://theanarchistlibrary.org/library/various-authors-green-anarchy-22#

Απόδοση Α. - Π.

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Η κατατεθειμένη και καταγεγραμμένη άποψη και δράση των αναρχικών, στον ελλαδικό χώρο μέχρι σήμερα

Έντυπα
Αφίσες
Προκηρύξεις
Εκδηλώσεις

Για τη συμβολή στον αγώνα της μνήμης ενάντια στη λήθη
και την ενδυνάμωση της κοινωνικής δράσης
ενάντια στο κράτος και σε κάθε μορφή εξουσίας.

Ενάντια στη διαστρέβλωση
και την προσπάθεια αποπροσανατολισμού
των κοινωνικών αγώνων.

κάθε ΔΕΥΤΕΡΑ
και ΠΕΜΠΤΗ 5 - 7 μμ

Σαριπόλου 8,
(δίπλα στο Αρχαιολογικό Μουσείο)
Αθήνα

ANARCHY PRESS GR
Αναρχικές Απόψεις - Ειδήσεις - Σχόλια

www.ANARCHY.gr

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΙ ΕΝΔΕΔΥΜΕΝΗ:

ΔΙΑΔΡΟΜΗ
145 166

Ως γνωστόν η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
κυκλοφορεί και σε τόμους.
Με τα φύλλα 167-188 συμπληρώθηκε
ο 8ος τόμος (έτη 2017-2018)
και διατίθεται βιβλιοδετημένος
όπως και οι προηγούμενοι.

Οι προηγούμενοι τόμοι:
1ος τόμος (φύλλα 01-25)
2ος » (φύλλα 26-50)
3ος » (φύλλα 51-75)
4ος » (φύλλα 75-100)
5ος » (φύλλα 101-122)
6ος » (φύλλα 123-144)
7ος » (φύλλα 145-166)
8ος » (φύλλα 167-188)

***

Όσοι/ες επιθυμούν να αποκτήσουν
κάποιον από αυτούς τους τόμους
θα πρέπει να τηλεφωνήσουν
στο 69 32 651 740
ή να επικοινωνήσουν
με την
Αναρχική Αρχειοθήκη Αθήνας

Αναρχικές – ουτοπικές - σοσιαλιστικές κοινότητες στις Η.Π.Α από τις αρχές του 19ου έως τα μέσα του 20ου αιώνα

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Η εμφάνιση και ανάπτυξη ουτοπικών και αναρχικών κοινοτήτων στις Η.Π.Α από την δεύτερη δεκαετία του 19ου αιώνα και για σχεδόν ένα αιώνα μετά, συνδέεται άμεσα με την γρήγορη αστικοποίηση και τον πρώιμο καπιταλισμό στον αμερικανικό χώρο. Οι αναρχικές - ουτοπικές κοινότητες είναι σχεδόν άγνωστες στην ιστορία των ΗΠΑ και ελάχιστες έρευνες έχουν γίνει πάνω σ' αυτές, μιας και αποτελούν μια άλλη ιστορική πραγματικότητα βασισμένη στην κοινοτική διαβίωση, ενάντια στα υπάρχοντα συστήματα εξουσίας. Από το 1820 και μετά, οι Η.Π.Α. μετατρέπονται ραγδαία από αγροτικές κοινότητες σε βιομηχανικές πόλεις. Η εκβιομηχάνιση, η μισθωτή εργασία και η ανωνυμία της πόλης προκαλούν κρίση στις παραδοσιακές αξίες της ανεξαρτησίας και της κοινότητας. Σ' αυτό το σημείο εμφανίζονται οι αναρχικές - ουτοπικές κοινότητες ως αντίδραση σε αυτή τη μετάβαση, οι οποίες λειτουργώντας ως μια εναλλακτική μορφή οργανωμένης κοινωνικής ζωής, αναζητούσαν την αποαστικοποίηση και την εγκατάσταση στην ύπαιθρο για μια πιο «καθαρή» ζωή, μακριά από την αγορά, την μισθωτή εργασία και τον ανταγωνισμό.

Η αντίφαση του «frontier» (δημιουργία σε νέα εδάφη)

Η ιδέα των αυτοδύναμων μικρών κοινοτήτων συνδέεται με την έννοια του **«frontier»**. Ο όρος frontier αποτελεί μια σημαντική έννοια της αμερικανικής ιστορίας και ουσιαστικά σημαίνει, ότι στην συνεχή επέκτασης προς τη Δύση, οι άποικοι μπορούσαν να πάρουν γη, να χτίσουν νέους οικισμούς, να πειραματιστούν με νέες κοινωνικές δομές, με ελάχιστη κρατική παρέμβαση. Ο εποικισμός του αμερικανικού χώρου και η πνευματική αυτονομία του αποίκου γεννούν την πεποίθηση, ότι μπορεί να δημιουργηθεί ένας καινούργιος κόσμος. Έτσι, οι ουτοπικές κοινότητες είναι προϊόντα τόσο της κρίσης του καπιταλισμού, όσο και της αμερικανικής πεποίθησης για ατομική και συλλογική πρωτοβουλία. Σε αντίθεση με την Ευρώπη, όπου οι αγροτικές και πολιτικές δομές ήταν ήδη εδραιωμένες και συχνά άκαμπτες, οι Η.Π.Α διέθεταν μεγάλες εκτάσεις γης που μπορούσαν να εποικιστούν. Αυτό επέτρεψε τη συνεχή επέκταση προς τη Δύση, δημιουργώντας οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα, όπου οι άποικοι μπορούσαν να ξεκινήσουν από το μηδέν, να πειραματιστούν ~~και να αυτοοργανωθούν~~ με τρόπους που στην Ευρώπη θα ήταν δύσκολο.

Ενώ το frontier καλλιέργησε μια έντονη κουλτούρα ατομικής αυτονομίας, πρακτικότητας και επινοητικότητας, αλλά παράλληλα και μια κουλτούρα συλλογικής συνεργασίας μεταξύ των αποίκων σε περιβάλλοντα όπου η κρατική παρουσία ήταν ελάχιστη, δεν μπορεί να αγνοηθεί και η αρνητική πραγματικότητα πάνω στην οποία εξελίχθηκε. Ο όρος frontier έχει διττό και **αντιφατικό χαρακτήρα**. Δεν θα πρέπει να αγνοήσουμε το γεγονός ότι η πρόσβαση σε «ελεύθερη» γη έγινε δυνατή μόνο μέσω της **συστηματικής εκτόπισης και σφαγής των ιθαγενών**. **Η ελεύθερη γη επομένως ήταν αποτέλεσμα εκτοπισμού.** Οι ουτοπικές και αναρχικές κοινότητες, όσο ειλικρινής κι αν ήταν η πρόθεσή τους και χωρίς να ακυρώνεται η αξία τους, στηρίχθηκαν σε ένα υπόστρωμα που διαμορφώθηκε από την κρατική βία. Παρ' όλα αυτά, επειδή **ολόκληρος ο αμερικανικός χώρος είναι αποτέλεσμα κατακτήσεων και εποικισμού** εις βάρος των κοινοτήτων των ιθαγενών, **δεν μπορούμε να ακυρώσουμε όλους τους αγώνες ενάντια στην εξουσία,** επειδή γίνονται από μεταγενέστερες **γενιές εποίκων σε εδάφη που κάποτε έμεναν ιθαγενείς.** Απλά εξηγούμε με ειλικρίνεια, ότι αυτή η νέα συνθήκη ανάπτυξης νέων εδαφών ευνόησε με την σειρά της και την ανάπτυξη μιας σειράς από ουτοπικά, αναρχικά και συνεργατικά εγχειρήματα.[1] Οι κοινότητες αυτές, από τις οουενιστικές [κοινότητες] της δεκαετίας του 1820[2] μέχρι τις αναρχικές κοινότητες, όπως η **Modern Times** ή αργότερα η **Home Colony** στα τέλη του 19ου αιώνα, αξιοποίησαν το frontier ως ένα πεδίο δημιουργίας κοινοτισμού. Η φθηνή και άφθονη γη, η έλλειψη άμεσου κρατικού ελέγχου και η δυνατότητα μιας ομάδας να απομονωθεί και να δημιουργήσει τον δικό της τρόπο ζωής, συνέβαλαν ώστε οι Η.Π.Α να γίνουν ένα σημαντικό πεδίο κοινωνικών πειραματισμών εκείνης της εποχής.

Η σημασία του frontier, πέρα από την αρνητική του διάσταση, που αφορά την επέκταση της επικράτειας των Η.Π.Α, είναι ότι έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην καλλιέργεια μιας κοινοτικής κουλτούρας η οποία αναπτύχθηκε με βάση την απόρριψη της κρατικής εξουσίας και τελικά την πίστη ότι υπάρχει δυνατότητα μιας ζωής έξω από εξουσιαστικά δεδομένα. Το frontier, τελικά, εξηγεί την πρώιμη ανάπτυξη των ουτοπικών - αναρχικών κοινοτήτων στις Η.Π.Α.

Παραδείγματα κοινοτήτων

Η πρώτη κοινότητα που έθεσε τις βάσεις για τις υπόλοιπες που θα ακολουθούσαν μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα είναι η **New Harmony** **(1825-1827, Indiana).** Δεν χαρακτηρίζεται ως αναρχική αλλά ως ουτοπική-σοσιαλιστική. Η κοινότητα ιδρύθηκε από τον Ουαλό βιομήχανο και κοινωνικό μεταρρυθμιστή Robert Owen, σε συνεργασία με τον γεωλόγο και εκπαιδευτικό William Maclure και υπήρξε ένα από τα πιο φιλόδοξα ουτοπικά εγχειρήματα του 19ου αιώνα, με στόχο να αποτελέσει παράδειγμα μιας «ισότιμης κοινωνίας» όπου η γη, η εργασία και οι πόροι θα ήταν κοινόχρηστα και όπου η εκπαίδευση, η επιστήμη και οι τέχνες θα ήταν προσβάσιμα σε όλους. Παρά τον αρχικό ενθουσιασμό και την προσέλευση διανοουμένων, επιστημόνων και εργατών, η κοινότητα αντιμετώπισε γρήγορα σοβαρά προβλήματα. Τα προβλήματα εντοπίζονταν στην απειρία σε πρακτικές δεξιότητες για την συντήρηση της παραγωγής, στην οικονομική αστάθεια, στις δυσκολίες στην ισότιμη κατανομή της εργασίας και των κινήτρων, αλλά και στις έντονες εσωτερικές συγκρούσεις λόγω της ποικιλίας αντιλήψεων και χαρακτήρων. Επιπλέον, η κοινότητα παρέμεινε εξαρτημένη από την εξωτερική αγορά για υλικά και πόρους, γεγονός που δυσχέρανε την αυτάρκειά της και κατά συνέπεια και την οικονομία της. Έτσι, μέσα σε μόλις δύο χρόνια η κοινότητα διαλύθηκε, με τον Owen να αποχωρεί. Η New Harmony άφησε σημαντική παρακαταθήκη στη διάδοση των ιδεών περί κοινωνικής ισότητας, κοινοκτημοσύνης και παιδείας χωρίς διακρίσεις, επηρεάζοντας μεταγενέστερα κοινωνικά και ουτοπικά κινήματα και λειτουργώντας ως ιστορικό παράδειγμα, όπου αποκαλύφθηκαν τόσο οι δυνατότητες όσο και τα όρια των πρώιμων ελευθεριακών κοινοτικών οραμάτων.

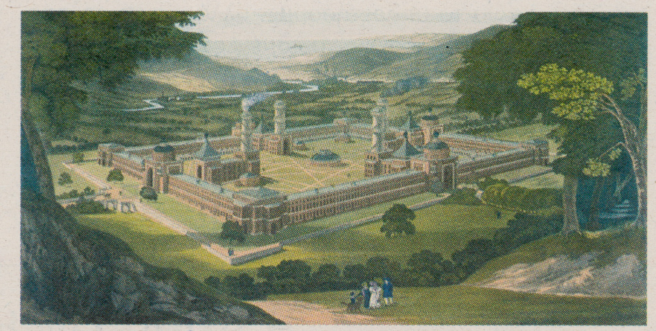

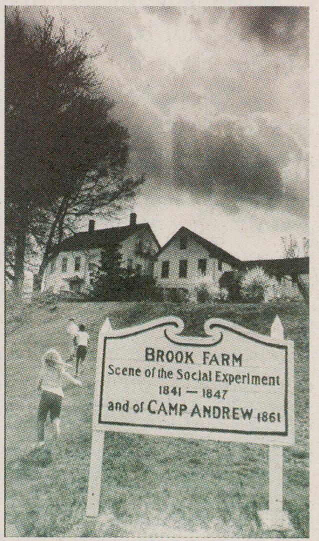

Η **Brook Farm** **(1841-1847, West Roxbury, Massachusetts)** ήταν, επίσης, ένα από τα πιο διάσημα ουτοπικά κοινοτικά εγχειρήματα των Η.Π.Α και λειτούργησε μεταξύ 1841 και 1847. Η κοινότητα θεωρείται πως ήταν επηρεασμένη από τον τρανσενταλισμό[3]. Ιδρυτής της κοινότητας ήταν ένας πρώην ιερέας και μέλος του κινήματος των τρανσενταλιστών, ο George Ripley, με τη σύζυγό του Sophia Ripley. Στην κοινότητα η εργασία και η πνευματική ζωή συνυπήρχαν και μέλη της ήταν άνθρωποι από διαφορετικές κατευθύνσεις (εργάτες, αγρότες, διανοούμενοι), συμμετείχαν ισότιμα στην παραγωγή και μοιράζονταν κοινούς πόρους, ενώ είχαν κοινή εκπαίδευση. Στην πράξη, η Brook Farm συνδύαζε γεωργική εργασία με πνευματικές δραστηριότητες, δημόσια σχολεία, κοινές κατοικίες, χειρωνακτική και πνευματική εργασία με ίση αμοιβή για όλους. Η κοινότητα έφτασε να έχει 100-120 μέλη και προσέλκυσε ελεύθερους ανθρώπους με όραμα για μια ζωή έξω από τις καπιταλιστικές και αστικές δομές. Η Brook Farm, στην πορεία της, αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα που είχαν να κάνουν με την μη παραγωγική και δύσκολη στην καλλιέργεια γη, με αποτέλεσμα να μεγαλώσουν τα έξοδα.

Τρία χρόνια μετά την ίδρυσή της, το 1844, η κοινότητα, μετά από πολλές πιέσεις, προσέγγισε τις ιδέες του **Charles Fourier** και αποφάσισε να αλλάξει χαρακτήρα. Έτσι, μεταμορφώθηκε σε **«Phalanx»**, το σύστημα που είχε φτιάξει ο Fourier με ανακατανομή ρόλων και πιο οργανωμένη δομή. Σύμφωνα με το «Phalanx», η ιδιοκτησία δεν θα ήταν απόλυτα κοινή. Τα μέλη της κοινότητας θα έκαναν επενδύσεις στην κοινότητα και θα λάμβαναν «μερίσματα», ανάλογα με την εργασία, το κεφάλαιο και το ταλέντο. Ο Fourier είχε σχεδιάσει το σύστημα του για κοινότητα 1.600 ατόμων τα οποία θα ζούσαν και θα εργάζονταν συλλογικά. Το οριστικό πλήγμα για την Brook Farm ήρθε το 1846, όταν ένα μεγάλο κτίσμα που βρισκόταν μέσα στην κοινότητα (το κεντρικό μεγάλο κτήριο, Phalanstery, σύμφωνα με τα πρότυπα του σχεδιασμού του Fourier) καταστράφηκε από φωτιά. Η οικονομική ζημία ήταν τόσο μεγάλη που η κοινότητα δεν μπόρεσε να ανακάμψει. Έτσι, μόλις έξι χρόνια μετά την ίδρυσή της, η Brook Farm διαλύθηκε.

---

[1] «Ενώ είναι σωστό να γιορτάζουμε τις στιγμές που οι ιστορικοί αναρχικοί αντιμετώπισαν τον καπιταλισμό και την αποικιοκρατία, δεν είναι ποτέ αργά να παραδεχτούμε τα λάθη των προκατόχων μας (και των συγχρόνων μας), είτε αυτά αφορούν την αποικιοκρατία, είτε αφορούν οτιδήποτε άλλο, και η αντιμετώπισή τους είναι ο μόνος τρόπος για να προχωρήσουμε πραγματικά μπροστά.» *Αναρχικοί και Αποικιοκρατία*, ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, φ.263, Οκτώβριος 2025

[2] Κοινότητες στην Βρετανία και τις Η.Π.Α (1820- 1840) που βασίζονταν στις αρχές του Ρόμπερτ Όουεν (ουτοπικού σοσιαλιστή). Οι βασικές αρχές αυτών των κοινοτήτων ήταν οι κοινοκτημοσύνη, η ισότητα των μελών, η εκπαίδευση χωρίς τιμωρίες και η συλλογική εργασία. Η πιο γνωστή κοινότητα ήταν το New Harmony στην Indiana (1825–1827).

[3] Ο τρανσενταλισμός (Transcendentalism) ήταν ένα αμερικανικό φιλοσοφικό και λογοτεχνικό κίνημα του 19ου αιώνα (κυρίως 1830–1860), που αναπτύχθηκε στη Νέα Αγγλία και επηρέασε βαθιά πολλά ουτοπικά εγχειρήματα, όπως την Brook Farm. Είναι ένα από τα σημαντικότερα πνευματικά ρεύματα των ΗΠΑ πριν τον Εμφύλιο. Σύμφωνα με το κίνημα ο άνθρωπος μπορεί να ξεπεράσει (transcend) τα όρια της καθημερινής εμπειρίας και της παραδοσιακής κοινωνίας μέσω της εσωτερικότητας, της άμεσης σχέσης με τη φύση, της ηθικής αυτονομίας, της πνευματικής καλλιέργειας και της προσωπικής ελευθερίας απέναντι σε εκκλησία και κράτος. Ήταν επηρεασμένος από τον αμερικανικό ρομαντισμό, τον ευρωπαϊκό ιδεαλισμό (κυρίως Καντ), τον ουτοπικό σοσιαλισμό, τον αντι-καπιταλισμό της εποχής, καθώς και τις ανατολικές φιλοσοφίες (Ινδουισμός, Βουδισμός).

Icaria **(1848-1898, Illinois - Iowa)**. Πρόκειται για μια σειρά ουτοπικών κοινοτήτων στις Η.Π.Α που ιδρύθηκαν από τον Γάλλο ουτοπικό σοσιαλιστή Étienne Cabet, συγγραφέα του μυθιστορήματος Voyage en Icarie, το οποίο περιέγραφε μια ιδανική κομμουνιστική κοινωνία χωρίς κοινωνικές ανισότητες, ατομική ιδιοκτησία ή ταξικές διαιρέσεις. Εμπνευσμένοι από το βιβλίο, εκατοντάδες Γάλλοι εργάτες και διανοούμενοι μετανάστευσαν στη Βόρεια Αμερική για να δημιουργήσουν την «Ικαρία» που είχαν διαβάσει, αρχικά στο Ναουβού του Ιλινόι, σε κτήμα που αγόρασε ο Cabet το 1849. Η κοινότητα στηριζόταν στην κοινοκτημοσύνη, στη συλλογική εργασία, σε μια αυστηρή οργάνωση και σε μια ισχυρή ηθική και αυστηρά άθεη παιδεία. Ωστόσο, εξουσιαστικές συγκρούσεις γύρω από την ηγεσία του Cabet, οικονομικές δυσκολίες και εσωτερικές διαφωνίες οδήγησαν σε διάσπαση. Ένα μέρος των Ικαριανών μετακινήθηκε στην Ιατία της Αϊόβα (1858), όπου δημιούργησαν μια πιο σταθερή, γεωργική και σχετικά πετυχημένη εκδοχή της κοινότητας, η οποία επιβίωσε έως το 1898. Μέλη τους, που αρνήθηκαν στράτευση κατά την διάρκεια του εμφυλίου, αντιμετώπισαν πρόστιμα ή απειλές κράτησης. Παρά τις συχνές ρήξεις, τις μετακινήσεις και την τελική διάλυση, οι Ικαριανές κοινότητες υπήρξαν από τα μακροβιότερα παραδείγματα κοινοτικού κομμουνισμού στις Η.Π.Α, αφήνοντας ιστορική παρακαταθήκη ως παραδείγματα πρακτικής εφαρμογής του ουτοπικού σοσιαλισμού και της συλλογικής αυτοδιαχείρισης.

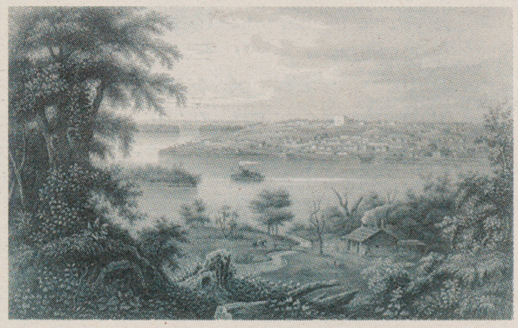

Modern Times **(1851-1864, New York)**. Πρόκειται ουσιαστικά για την πρώτη κοινότητα που είχε αναρχικό χαρακτήρα στις Η.Π.Α. Ιδρύθηκε στο Long Island της Νέας Υόρκης από τους **Josiah Warren** και **Stephen Pearl Andrews** και υπήρξε μία από τις πιο ριζοσπαστικές ατομικιστικές αναρχικές κοινότητες του 19ου αιώνα. Βασίστηκε στις αρχές του «**αναρχικού ατομικισμού**» και της «**κυριαρχίας του ατόμου**», **απορρίπτοντας τόσο την κρατική εξουσία όσο και την κοινοκτημοσύνη των ουτοπικών σοσιαλιστών**. Η οικονομία της κοινότητας λειτουργούσε με το σύστημα του «**χρόνου εργασίας**» (labor notes), όπου ο καθένας αμειβόταν ακριβώς ανάλογα με τον χρόνο και το είδος της εργασίας του, χωρίς κέρδος ή εκμετάλλευση. Δεν υπήρχαν νόμοι, δικαστήρια ή επίσημη ηγεσία· οι κοινωνικές σχέσεις ρυθμίζονταν μέσω εθελοντικών συμφωνιών, προσωπικής ευθύνης και απόλυτης ελευθερίας στη συμπεριφορά, αρκεί να μη βλάπτεται άλλος. Η κοινότητα διατήρησε για αρκετά χρόνια υψηλό βαθμό ειρηνικής συνύπαρξης, αλλά σταδιακά αντιμετώπισε προβλήματα, όπως η αύξηση του πληθυσμού της χωρίς κοινές αρχές, οικονομική πίεση από την εξάπλωση της αγοράς, αρνητική δημοσιότητα στον Τύπο και κοινωνικές εντάσεις που υπονόμευσαν την αρχική κοινή προσπάθεια. Επίσης, ο εμφύλιος πόλεμος έφερε εντάσεις στα μέλη της κοινότητας και συζητήσεις για το αν θα πρέπει ή όχι να συμμετέχουν στον πόλεμο. Τελικά, 15 μέλη από την κοινότητα κατατάχθηκαν στον στρατό. Γύρω στο 1864, η Modern Times είχε ουσιαστικά διαλυθεί, αντικαθιστάμενη από έναν συνηθισμένο οικισμό με το νέο όνομα **Brentwood**, παρ' ότι η κοινότητα έμεινε στην ιστορία ως το πιο συνεπές και πρακτικό παράδειγμα αμερικανικού αναρχικού ατομικισμού.

Kaweah Cooperative Commonwealt **(California, 1886-1892).** Πρόκειται για μια σοσιαλιστική - συνεταιριστική κοινότητα που ιδρύθηκε από μέλη του **Socialist Labor Party** και άλλους σοσιαλιστές, με στόχο να δημιουργήσουν μια αυτοδιοικούμενη, εργατική κοινωνία, στηριγμένη στη συλλογική ιδιοκτησία και την ισότιμη συμμετοχή όλων. Η κοινότητα εγκαταστάθηκε στην περιοχή του σημερινού **Sequoia National Park**, όπου τα μέλη σχεδίαζαν να αναπτύξουν δασική και βιομηχανική παραγωγή μέσω ενός συνεταιρισμού εργασίας. Η Kaweah λειτουργούσε με γενικές συνελεύσεις, χωρίς ιεραρχία· οι κάτοικοι μοιράζονταν πόρους, εργασία και ευθύνες, ενώ προσπάθησαν να αναπτύξουν μια αυτάρκη οικονομία, ανεξάρτητη από καπιταλιστικές σχέσεις. Ωστόσο, η κοινότητα συγκρούστηκε με τα συμφέροντα του κράτους και μεγάλων εταιρειών ξύλου, όταν η ομοσπονδιακή κυβέρνηση αμφισβήτησε τη νομιμότητα των τίτλων γης της Kaweah και το 1890 ανακήρυξε την περιοχή εθνικό πάρκο, οδηγώντας σε δικαστικές διώξεις και τελικά στην εκδίωξη των μελών. Μέχρι το 1892 η Kaweah είχε διαλυθεί, αλλά παραμένει ιστορικά σημαντική ως παράδειγμα εργατικού κοινοτισμού που καταπνίγηκε από την επέκταση του κράτους και των καπιταλιστικών συμφερόντων στη Δύση.

Ελευθερόκοκκος

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΩΝ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΛΕΗΛΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

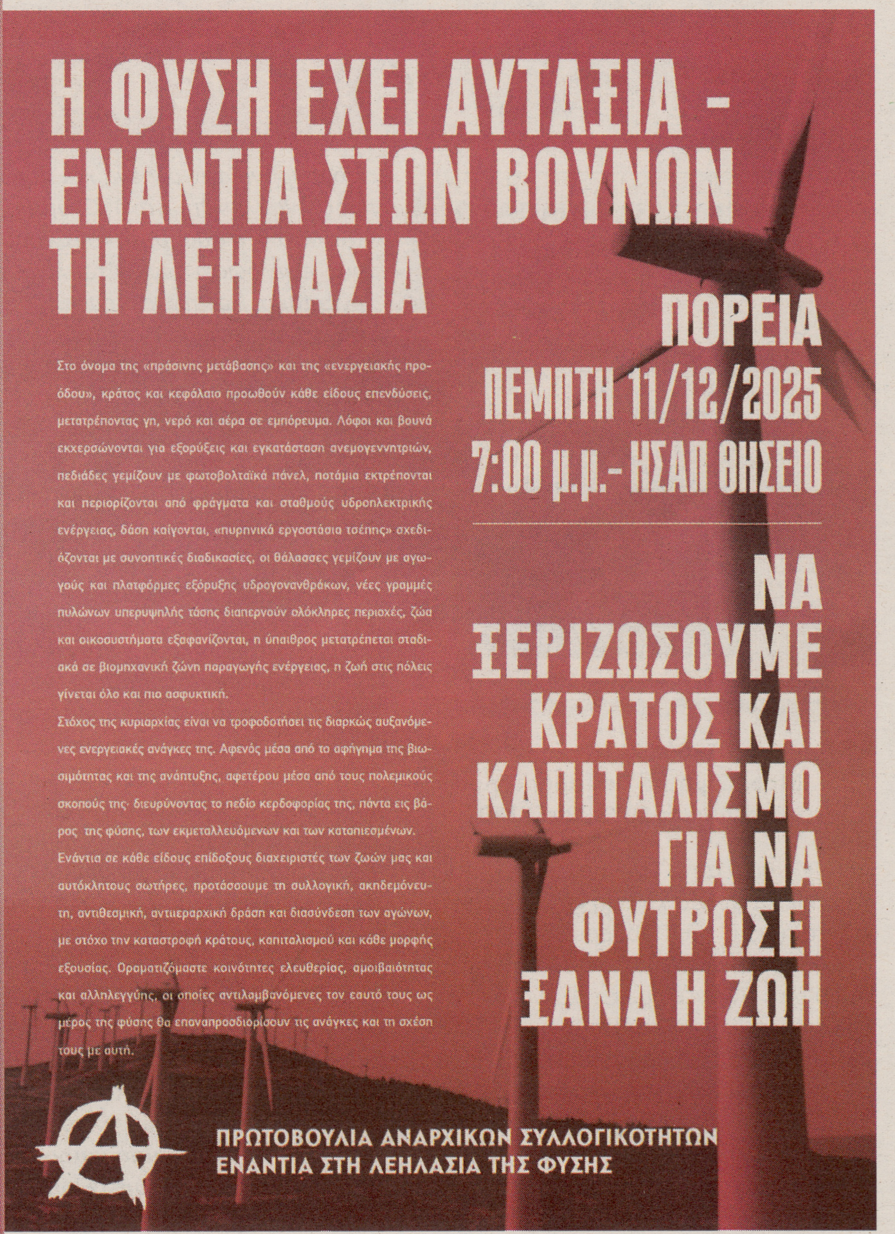

Η ΦΥΣΗ ΕΧΕΙ ΑΥΤΑΞΙΑ - ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΩΝ ΒΟΥΝΩΝ ΤΗ ΛΕΗΛΑΣΙΑ

ΠΟΡΕΙΑ
ΠΕΜΠΤΗ 11/12/2025
7:00 μ.μ.- ΗΣΑΠ ΘΗΣΕΙΟ

Στο όνομα της «πράσινης μετάβασης» και της «ενεργειακής προόδου», κράτος και κεφάλαιο προωθούν κάθε είδους επενδύσεις, μετατρέποντας γη, νερό και αέρα σε εμπόρευμα. Λόφοι και βουνά εκχερσώνονται για εξορύξεις και εγκατάσταση ανεμογεννητριών, πεδιάδες γεμίζουν με φωτοβολταϊκά πάνελ, ποτάμια εκτρέπονται και περιορίζονται από φράγματα και σταθμούς υδροηλεκτρικής ενέργειας, δάση καίγονται, «πυρηνικά εργοστάσια τσέπης» σχεδιάζονται με συνοπτικές διαδικασίες, οι θάλασσες γεμίζουν με αγωγούς και πλατφόρμες εξόρυξης υδρογονανθράκων, νέες γραμμές πυλώνων υπερυψηλής τάσης διαπερνούν ολόκληρες περιοχές, ζώα και οικοσυστήματα εξαφανίζονται, η ύπαιθρος μετατρέπεται σταδιακά σε βιομηχανική ζώνη παραγωγής ενέργειας, η ζωή στις πόλεις γίνεται όλο και πιο ασφυκτική.

Στόχος της κυριαρχίας είναι να τροφοδοτήσει τις διαρκώς αυξανόμενες ενεργειακές ανάγκες της. Αφενός μέσα από το αφήγημα της βιωσιμότητας και της ανάπτυξης, αφετέρου μέσα από τους πολεμικούς σκοπούς της· διευρύνοντας το πεδίο κερδοφορίας της, πάντα εις βάρος της φύσης, των εκμεταλλευόμενων και των καταπιεσμένων.

Ενάντια σε κάθε είδους επίδοξους διαχειριστές των ζωών μας και αυτόκλητους σωτήρες, προτάσσουμε τη συλλογική, ακηδεμόνευτη, αντιθεσμική, αντιιεραρχική δράση και διασύνδεση των αγώνων, με στόχο την καταστροφή κράτους, καπιταλισμού και κάθε μορφής εξουσίας. Οραματιζόμαστε κοινότητες ελευθερίας, αμοιβαιότητας και αλληλεγγύης, οι οποίες αντιλαμβανόμενες τον εαυτό τους ως μέρος της φύσης θα επαναπροσδιορίσουν τις ανάγκες και τη σχέση τους με αυτή.

ΝΑ ΞΕΡΙΖΩΣΟΥΜΕ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟ ΓΙΑ ΝΑ ΦΥΤΡΩΣΕΙ ΞΑΝΑ Η ΖΩΗ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΩΝ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΛΕΗΛΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Η ΦΥΣΗ ΕΧΕΙ ΑΥΤΑΞΙΑ – ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΩΝ ΒΟΥΝΩΝ ΤΗ ΛΕΗΛΑΣΙΑ

Στο όνομα της «πράσινης μετάβασης» και της «ενεργειακής προόδου», κράτος και κεφάλαιο προωθούν κάθε είδους επενδύσεις, μετατρέποντας γη, νερό και αέρα σε εμπόρευμα. Λόφοι και βουνά εκχερσώνονται για εξορύξεις και εγκατάσταση ανεμογεννητριών, πεδιάδες γεμίζουν με φωτοβολταϊκά πάνελ, ποτάμια εκτρέπονται και περιορίζονται από φράγματα και σταθμούς υδροηλεκτρικής ενέργειας, δάση καίγονται, «πυρηνικά εργοστάσια τσέπης» σχεδιάζονται με συνοπτικές διαδικασίες, οι θάλασσες γεμίζουν με αγωγούς και πλατφόρμες εξόρυξης υδρογονανθράκων, νέες γραμμές πυλώνων υπερυψηλής τάσης διαπερνούν ολόκληρες περιοχές, ζώα και οικοσυστήματα εξαφανίζονται, η ύπαιθρος μετατρέπεται σταδιακά σε βιομηχανική ζώνη παραγωγής ενέργειας, η ζωή στις πόλεις γίνεται όλο και πιο ασφυκτική.

Στόχος της κυριαρχίας είναι να τροφοδοτήσει τις διαρκώς αυξανόμενες ενεργειακές ανάγκες της. Αφενός μέσα από το αφήγημα της βιωσιμότητας και της ανάπτυξης, αφετέρου μέσα από τους πολεμικούς σκοπούς της· διευρύνοντας το πεδίο κερδοφορίας της, πάντα εις βάρος της φύσης, των εκμεταλλευόμενων και των καταπιεσμένων.

Ενάντια σε κάθε είδους επίδοξους διαχειριστές των ζωών μας και αυτόκλητους σωτήρες, προτάσσουμε τη συλλογική, ακηδεμόνευτη, αντιθεσμική, αντιιεραρχική δράση και διασύνδεση των αγώνων, με στόχο την καταστροφή κράτους, καπιταλισμού και κάθε μορφής εξουσίας. Οραματιζόμαστε κοινότητες ελευθερίας, αμοιβαιότητας και αλληλεγγύης, οι οποίες αντιλαμβανόμενες τον εαυτό τους ως μέρος της φύσης θα επαναπροσδιορίσουν τις ανάγκες και τη σχέση τους με αυτή.

Να ξεριζώσουμε κράτος και καπιταλισμό για να φυτρώσει ξανά η ζωή

ΠΟΡΕΙΑ: Πέμπτη 11/12, 7.00 μ.μ, ΗΣΑΠ Θησείου

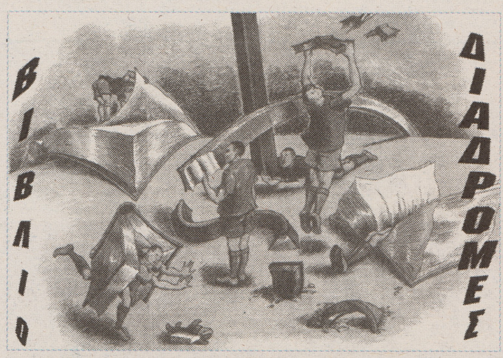

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΓΡΑΝΑΖΙΑ

Ερνέστο Σάμπατο

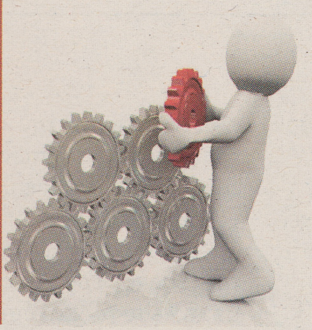

ΕΡΝΕΣΤΟ ΣΑΜΠΑΤΟ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΓΡΑΝΑΖΙΑ
μάγμα

Εκδόσεις μάγμα
Μτφ. Δήμητρα Παπαβασιλείου
Νοέμβριος 2025 / σελ. 140

«Στο κλασικό αυτό δοκίμιο, ο Σάμπατο καταπιάνεται με μια κριτική επισκόπηση του φαντασιακού της Προόδου, διατρέχοντας ολόκληρη την ιστορία του δυτικού πολιτισμού από τις αντινομίες της Αναγέννησης, τις αμφισημίες της επιστημονικής εξέλιξης και την κρατική συγκεντροποίηση, ως την παντοδυναμία του Μεγάλου Μηχανισμού, τις αυταπάτες της σύγχρονης τέχνης, αλλά και τα όρια των κινημάτων του Ρομαντισμού και του Υπερρεαλισμού. Ο Αργεντινός λογοτέχνης καταδεικνύει το δράμα του σύγχρονου ανθρώπου, ο οποίος παλεύει με τα θεριά που δημιούργησε, θύμα των αφαιρέσεων που ο ίδιος επινόησε. Και σκιαγραφώντας τον απανθρωπισμό στον οποίο οδηγεί η αλαζονική πίστη στο ποσοτικά μετρήσιμο, δεν διστάζει να καταγγείλει την αχαλίνωτη εκμηχάνιση του πολιτισμού μας, καθώς απειλεί με εξόντωση την ίδια την ανθρώπινη φυλή. «*Όπως ακριβώς η μηχανή άρχισε να χειραφετείται από τον άνθρωπο και να εναντιώνεται σε αυτόν, έχοντας μετατραπεί σε ένα ανώνυμο τέρας, ξένο προς την ανθρώπινη ψυχή, έτσι και η επιστήμη μετατράπηκε προοδευτικά σε έναν παγερά και απανθρωπισμένο λαβύρινθο συμβόλων. Επιστήμη και μηχανή απομακρύνονταν ολοένα και περισσότερο προς έναν μαθηματικό Όλυμπο, αφήνοντας μόνο και αβοήθητο τον άνθρωπο, που τους είχε δώσει ζωή. Ατσάλινα τρίγωνα, λογάριθμοι και ηλεκτρισμός, ημιτονοειδή κύματα και ατομική ενέργεια, σε αγαστή συνεργασία με τις πλέον μυστηριώδεις και δαιμονικές μορφές του χρήματος, οικοδόμησαν, τελικά, τον Μεγάλο Μηχανισμό, στο πλαίσιο του οποίου τα ανθρώπινα όντα κατέληξαν να είναι αφανή και ανήμπορα γρανάζια. [...] Θα χρειαστεί λοιπόν, τώρα, να αποκαταστήσουμε την προγενέστερη, ανθρώπινη πλευρά της τεχνικής και της επιστήμης, να καθορίσουμε τα όριά τους, να θέσουμε τέλος στη λατρεία τους». «Οποιαδήποτε προσπάθεια να αναχθεί η τέχνη σε αφαίρεση θα πρέπει να θεωρείται ως απόπειρα απανθρωπισμού, όχι γιατί το αφηρημένο δεν είναι και ανθρώπινο, αλλά γιατί το ανθρώπινο είναι κάτι περισσότερο από αυτό: Είναι το αφηρημένο και το συγκεκριμένο, το ορθολογικό και το ανορθολογικό, η μηχανή και η φύση, η επιστήμη και η τέχνη».*

(Από την παρουσίαση
στο οπισθόφυλλο του βιβλίου)

Η πρώτη έκδοση του δοκιμίου ***Άνθρωποι και Γρανάζια*** πραγματοποιείται ήδη το 1951 και ενώ σύμφωνα με τον Ερνέστο Σάμπατο «***ο δικός μας καιρός τρίζει και απειλεί να καταρρεύσει***» μετά από δυο παγκόσμιους πολέμους, δικτατορίες ολοκληρωτικού τύπου και στρατόπεδα συγκέντρωσης, τις μηχανοποιημένες σφαγές, την απόγνωση και τον φόβο, με την Επιστήμη να διευκολύνει την κρατική συγκεντροποίηση και να τάσσεται σταθερά στην υπηρεσία της καταστροφής και του θανάτου. Για τον Σάμπατο, ο άνθρωπος μάζα συνιστά στην πραγματικότητα γρανάζι ενός γιγάντιου ανώνυμου μηχανισμού.

Η ρηξικέλευθη σκέψη του ***Ερνέστο Σάμπατο*** δεν ορρωδεί πρώτα απ' όλα μπροστά στις δικές του ψευδαισθήσεις. Ο *Σάμπατο* αφουγκράζεται την «*κατάρρευση του δυτικού πολιτισμού*», σε ότι δηλαδή «*οι κομμουνιστές αντιλαμβάνονται ως κατάρρευση του καπιταλιστικού συστήματος και μόνο, χωρίς να συνειδητοποιούν πως πρόκειται για την κρίση ολόκληρου του πολιτισμού ΄που βασίζεται στον ορθό λόγο και στην μηχανή –ενός πολιτισμού του οποίου μέρος αποτελούν επίσης οι ίδιοι και το σύστημά τους*».

Συνεπής μέχρι το τέλος, ο *Σάμπατο* έγραφε στο τελευταίο του βιβλίο «***Πριν το τέλος***» το οποίο εκδίδεται το 1998 (βλ. Διαδρομή Ελευθερίας, φ. 167 Ιανουάριος 2017): «*Πιθανότατα, υπήρξα πάντα ένα είδος μοναχικού ελεύθερου σκοπευτή, εξαιτίας της αναρχικής μου παιδείας που με κατατάσσει σε αυτήν την κατηγορία των συγγραφέων που, όπως το όρισε ο Καμύ: "Δεν μπορούν να συμπορεύονται με κείνους που φτιάχνουν την ιστορία αλλά με κείνους που την υφίστανται". Ο συγγραφέας οφείλει να είναι ένας αδιάφθορος μάρτυρας της εποχής του, με κουράγιο για να λέει την αλήθεια και να ξεσηκώνεται ενάντια σε κάθε εξουσία που, τυφλωμένη από τα συμφέροντά της, χάνει από τα μάτια της την ιερότητα του ανθρώπινου προσώπου*».

Ο Σάμπατο στο ***Άνθρωποι και Γρανάζια***, ξηλώνει μια-μια τις βεβαιότητες περί Προόδου, καθώς, όπως γράφει, η κυριαρχία του ανθρώπου πολλαπλασιάστηκε από την στιγμή που άρχισε να αντικαθιστά τα ρόπαλα με λογάριθμους και τις ράβδους χρυσού με συναλλαγματικές: «*Και όμως η Επιστημονική Ανάλυση είναι ανελέητη: όπως οι άνθρωποι που εισάγονται σε κάποιο σωφρονιστήριο, έτσι και οι αισθήσεις μετατρέπονται σε αριθμούς. Το πράσινο των δένδρων καταλαμβάνει μια ζώνη του ορατού φάσματος γύρω από τα πέντε χιλιάδες Άνγκστρομ· ο γαλήνιος ήχος συλλαμβάνεται από μικρόφωνα και αναλύεται σε ένα σύνολο κυμάτων, που το καθένα τους χαρακτηρίζεται από έναν αριθμό· όσο για το βύθισμα του χρυσού και του σκήπτρου στην λήθη, αυτό μένει εκτός της δικαιοδοσίας της επιστήμης, καθώς δεν δέχεται μετατροπή σε αριθμούς*».

Ο Σάμπατο θυμίζει, ότι οι θεωρητικοί της εκμηχάνισης πίστεψαν πως η μηχανή, απελευθερώνοντας τον άνθρωπο από τις χειρωνακτικές εργασίες, θα του άφηνε περισσότερο χρόνο για πνευματικές ενασχολήσεις, ενώ τελικά το αποτέλεσμα ήταν το ακριβώς αντίθετο: «*Τα αφεντικά ή το Κράτος-Αφεντικό, αναζήτησαν την αύξηση της παραγωγικότητας στην εντατικοποίηση της ανθρώπινης εργασίας: Κάθε δευτερόλεπτο, κάθε κίνηση του εργάτη, αξιοποιήθηκε στον μέγιστο βαθμό, έτσι που ο άνθρωπος κατέληξε να γίνει ακόμα ένα γρανάζι του μεγάλου μηχανισμού*».

Ταυτόχρονα ο ορθός λόγος, όπως σημειώνει ο Σάμπατο, κινητήριος μηχανισμός της επιστήμης, έχει αναπτύξει μια νέα, ανορθολογική πίστη, καθώς ο μέσος άνθρωπος, ανίκανος να παρακολουθήσει ασταμάτητα το πλήθος αφηρημένων συμβόλων που συνεχώς αυξάνονται, καταλήγει να αντικαταστήσει την κατανόηση με τον θαυμασμό και τον φετιχισμό με την νέα μαγεία, υπόδουλος και λατρευτής νέων τελετουργιών.

Ο Σάμπατο, παρ' όλα αυτά, δεν κλείνει με απαισιοδοξία το δοκίμιό του, καθώς, όπως παρατηρεί, η ελπίδα κάθε νέου είναι καινούργια: «*Αυτή η άσπιλη ελπίδα κηλιδώνεται σταδιακά –είναι αλήθεια– ασχημαίνει με αξιολύπητο τρόπο, ώσπου μετατρέπεται, τις περισσότερες φορές, σ' ένα βρόμικο κουρέλι, που τελικά το πετά κανείς με αηδία. Αλλά το θαυμαστό είναι ότι ο άνθρωπος εξακολουθεί να αγωνίζεται παρ' όλα αυτά και ότι, απογοητευμένος ή θλιμμένος, κουρασμένος ή άρρωστος, συνεχίζει να χαράζει δρόμους, να οργώνει τη γη, να παλεύει ενάντια στα στοιχεία της φύσης, ακόμα και να δημιουργεί έργα αληθινού κάλλους εν μέσω ενός βάρβαρου και εχθρικού κόσμου*».

Συσπείρωση Αναρχικών

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Η παρουσίαση των εκάστοτε βιβλίων γίνεται στην βάση επιλογών του Κύκλου Σύνταξης της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, χωρίς κάποια συνεννόηση με τον συγγραφέα ή τον εκδοτικό οίκο.
Η επιλογή των βιβλίων αφορά την συμβολή στον εμπλουτισμό, τον προβληματισμό, την ανάπτυξη και εξέλιξη των απελευθερωτικών ιδεών.
Είναι προφανές ότι τα βιβλία αυτά μπορεί να τα προμηθεύεται κάποιος, εφ' όσον το επιθυμεί, από τους εκδοτικούς οίκους και τα βιβλιοπωλεία και ΟΧΙ από την ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ, όπου διατίθενται ΜΟΝΟΝ ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΜΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
ΧΡΟΝΟΣ 24ος, Φύλλο 265
Δεκέμβριος 2025
ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
Τηλέφωνο: 69 3265 1740
Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος
Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 30 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 40 ευρώ.
Με κατάθεση του αντίστοιχου ποσού
στον αριθμό λογαριασμού: (Τράπεζα Πειραιώς)
IBAN: GR77 0172 0260 0050 2601 4503 410
bic: PIRBGRAA
Σε περίπτωση συνδρομής είναι απαραίτητη η αποστολή των στοιχείων σας (Ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας, τηλέφωνο) μέσω του ταχυδρομείου (ηλεκτρονικού ή κανονικού) ή τηλεφωνικά.
Επίσης συστημένες επιστολές και δέματα θα πρέπει να στέλλονται προς:
Παναγιώτη Ι. Λιόλιο
Σαριπόλου 8, Αθήνα, Τ.Κ. 106 82
Για ηλεκτρονική επικοινωνία:
diadromi@anarchy.gr